

Onderwerp

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan Buitengebied Valburg- 16
(Windturbines A15) en aanverwante besluiten

Programma / Programmanummer
Grondbeleid / 1032

BW-nummer

Portefeuillehouder
B. Velthuis

Samenvatting

Het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Valburg- 16 (Windturbines A15) maakt het mogelijk 5 windturbines in lijnopstelling langs Rijksweg A15 te plaatsen. Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 27 maart 2014 gedurende 6 weken ter visie gelegen. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 33 zienswijzen ingediend (waarvan 15 met een positieve grondhouding). De zienswijzen zijn in de zienswijzennota samengevat en van een beoordeling voorzien. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Tevens zijn er ambtshalve wijzigingen in het plan aangebracht. Het bestemmingsplan kan door de gemeenteraad gewijzigd worden vastgesteld.

Directie/afdeling, ambtenaar, telefoonnr.
SO10, Etienne Waterval, 9101

Datum ambtelijk voorstel
18 augustus 2014

Registratienummer
14.0007503

Ter besluitvorming door het college

Paraaf Datum
akkoord

Aan de Raad voor te stellen

1. Het milieueffectrapport Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe inclusief bijlagen, vast te stellen
2. De partiële herziening Structuurvisie 2013 op het onderdeel windenergie vast te stellen
3. De zienswijzennota tegen het ontwerp bestemmingsplan "Buitengebied Valburg -16 (Windturbines A15)" vast te stellen;
4. Het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP144W16-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBKN (BP22100_GBKN2013-12-16.dxf);
5. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening;

Steller
Etienne Waterval

Ter besluitvorming door de Raad

Besluit B&W d.d. 26 augustus 2014 nummer: 3.8

Conform advies

Aanhouden

Anders, nl.

Paraaf Datum
akkoord

Bestuursagenda

Portefeuillehouder

Datum raadsvergadering / Nummer raadsvoorstel

17 september 2014 / 97/2014

Fatale termijn: besluitvorming vóór:

1 oktober 2014

Onderwerp

bestemmingsplan Buitengebied Valburg - 16 (Windturbines A15) en aanverwante besluiten

Programma / Programmanummer

Grondbeleid / 1032

Portefeuillehouder

B. Velthuis

Voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders d.d.

26 augustus 2014

Samenvatting

Het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Valburg- 16 (Windturbines A15) maakt het mogelijk 5 windturbines in lijnopstelling langs Rijksweg A15 te plaatsen. Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 27 maart 2014 gedurende 6 weken ter visie gelegen. Tegen het ontwerpbestemmingsplan zijn 33 zienswijzen ingediend (waarvan 15 met een positieve grondhouding). De zienswijzen zijn in de zienswijzennota samengevat en van een beoordeling voorzien. De zienswijzen hebben geleid tot aanpassing van het bestemmingsplan. Tevens zijn er ambtshalve wijzigingen in het plan aangebracht. Het bestemmingsplan kan door de gemeenteraad gewijzigd worden vastgesteld. De partiële herziening van de Structuurvisie 2013 kan eveneens door de raad worden vastgesteld.

Voorstel om te besluiten

1. Het milieueffectrapport Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe inclusief bijlagen, vast te stellen
2. De partiële herziening Structuurvisie 2013 op het onderdeel windenergie vast te stellen
3. De zienswijzennota tegen het ontwerp bestemmingsplan "Buitengebied Valburg -16 (Windturbines A15)" vast te stellen;
4. Het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de geometrisch bepaalde planobjecten als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0268.BP144W16-VG01.gml met bijbehorende bestanden, waarbij voor de locatie van de geometrische planobjecten gebruik is gemaakt van een ondergrond welke is ontleend aan de GBKN (BP22100_GBKN2013-12-16.dxf);
5. Geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening;

Opgesteld door, telefoonnummer, e-mail

Etienne Waterval, 9101, e.waterval@nijmegen.nl

Aan de Raad van de gemeente Nijmegen

1.1 Inleiding

In 2011 heeft de Nijmeegse gemeenteraad de Duurzaamheidsagenda vastgesteld. Nijmegen heeft de ambitie in 2045 energieneutraal te zijn. Als vervolg daarop is de routekaart Power2Nijmegen opgesteld. Daarin wordt uitgegaan van 16 windturbines op Nijmeegs grondgebied.

Het voornemen om 5 windturbines op Nijmeegs grondgebied te realiseren in de A15 zone, past uitstekend hierin.

De gemeente Nijmegen heeft eerder een bestemmingsplan (Buitengebied Valburg-10 (windturbines de Griff)) hiertoe in procedure gebracht. Uw raad stelde dat plan vast op 25 mei 2011. Hiertegen werden vervolgens beroepen ingediend.

Op 25 april 2012 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak uitspraak gedaan over het bestemmingsplan "Buitengebied Valburg-10 (windturbines de Griff)" van de gemeente Nijmegen. Dat plan voorzag in de bouw van 5 windturbines op Nijmeegs grondgebied. De Afdeling heeft naar aanleiding van de ingediende beroepen het plan vernietigd vanwege het ontbreken van een MER voor plannen; met slechts een MER-beoordeling kon niet worden volstaan.

De gemeente heeft thans in deze lacune voorzien door het opstellen van het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe. Dit MER vormt in belangrijke mate de onderbouwing voor het nu voorliggende bestemmingsplan Buitengebied Valburg- 16 (Windturbines A15).

Het genoemde MER biedt overigens ook de basis om in de toekomst windturbines mogelijk te maken in de gemeente Overbetuwe. In het MER is immers onderzocht wat de effecten zijn van een windpark in de A15 zone op grondgebied van zowel gemeente Nijmegen als gemeente Overbetuwe. Besluitvorming over windturbines in de gemeente Overbetuwe is uiteraard voorbehouden aan de raad van de gemeente Overbetuwe.

1.2 Wettelijk kader of beleidskader

Bestemmingsplan

De juridische procedure is geregeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Vaststelling van het bestemmingsplan is toebedeeld aan de gemeenteraad. Het bestemmingsplan voorziet in een juridische-planologische regeling voor de komende 10 jaar voor het plangebied.

MER

Ten behoeve van het project is een milieueffectrapport (MER Windpark A15 Nijmegen / Overbetuwe) opgesteld.

Het MER heeft samen met het ontwerp bestemmingsplan 6 weken ter inzage gelegen. De ingediende zienswijzen hebben mede betrekking op het MER.

Vervolgvel

2

De Commissie m.e.r. is gevraagd haar toetsingsadvies uit te brengen over het MER. Dit is geregeld in artikel 7.27 van de Wet milieubeheer. Na tevens kennis te hebben genomen van alle binnengekomen zienswijzen heeft de Commissie m.e.r. op 4 juli 2014 haar toetsingsadvies uitgebracht. De Commissie is van mening dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over variant 1b. Deze variant maakt het ter besluitvorming voorliggende bestemmingsplan Buitengebied Valburg- 16 (Windturbines A15) mogelijk.

Het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe kan daarmee ten grondslag worden gelegd aan het bestemmingsplan. Er bestaan vanuit een oogpunt van milieu, natuur, cultuurhistorie, landschap, water en externe veiligheid geen bezwaren tegen het bestemmingsplan.

Structuurvisie Nijmegen 2013

De gemeenteraad heeft in december 2013 de structuurvisie "Nijmegen 2013" vastgesteld. Omdat er in het geval van de structuurvisie sprake kan zijn van "kaderstelling" als genoemd in artikel 7.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer in samenhang met het Besluit m.e.r., kan er voor de structuurvisie eveneens een Plan MER-plicht aan de orde zijn. De structuurvisie wordt derhalve, uitsluitend op het onderdeel windenergie herzien. Het voor het bestemmingsplan opgestelde MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe wordt, mede in verband met de locatieonderbouw, ook van toepassing verklaard op de structuurvisie Nijmegen 2013.

Crisis- en herstelwet

Afdeling 2, hoofdstuk 1, van de (permanente) Crisis en Herstelwet (Chw-wet) is van toepassing op het vaststellingsbesluit van een bestemmingsplan, waarin gronden worden bestemd voor de aanleg of uitbreiding van productie-installaties voor de opwekking van windenergie. Randvoorwaarde is daarbij dat de aanleg of uitbreiding een vermogen van meer dan 5 MW omvat.

Uit de jurisprudentie (met name kan verwezen worden naar de uitspraken met nummers 201303872/1 en 201105225/1 van de Raad van State) blijkt eveneens dat vanaf 5 MW de Chw-wet van toepassing is. Met dit bestemmingsplan wordt deze drempel overschreden. Het gegeven dat het bestemmingsplan onder de Chw-wet valt, heeft gevolgen voor de beroepsfase. De Chw-wet bevat immers bijzondere procedurele bepalingen voor de beroepsprocedure. Bij projecten waarop de Chw-wet van toepassing is, kunnen onder meer publiekrechtelijke rechtspersonen en hun bestuursorganen die niet tot de centrale overheid behoren, geen beroep instellen tegen besluiten van andere bestuursorganen. Dit betekent in concreto dat de gemeente Overbetuwe haar ingediende zienswijze geen verder gevolg kan geven middels een beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak.

Omgevingsvergunning

De initiatiefnemer van het windpark, Stichting Wiek-II, zal na inwerkingtreding van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning voor het windpark nodig hebben om het windpark daadwerkelijk te kunnen realiseren. Ook hiervoor is het genoemde MER de basis.

1.3 Relatie met programma

Het project valt binnen het programma Grondbeleid

Vervolgvel

3

2 Doelstelling

Het bestemmingsplan gewijzigd vaststellen conform de zienswijzennota.

3 Argumenten

Aanvaardbaar woon- en leefmilieu

In de zienswijzennota komen diverse items aan bod. Diverse reclamanten, merendeels woonachtig in buurtschap Reeth in de buurgemeente Overbetuwe wijzen onder meer op aantasting van hun woon- en leefklimaat. Samen met buurtvereniging Leefbaar Reeth specificeren zij dit door te wijzen op vermeende negatieve milieuaspecten als geluidsoverlast, slagschaduw, gezondheidsklachten en horizonvervuiling. Ook had een minder vergaande optie onderzocht moeten worden (windturbines van maximaal 70 m hoogte).

Cumulatie

Voorts wordt gewezen op de cumulatie van de milieuaspecten en milieueffecten (geluid). In het MER Windpark Nijmegen/ Overbetuwe, waarop ook nog een aanvulling is gemaakt naar aanleiding van eerdere opmerkingen van de Commissie voor de m.e.r. over onder meer een minimumvariant, zijn deze aspecten zorgvuldig bekeken. In haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 is de Commissie m.e.r. van mening dat het MER de essentiële informatie bevat voor besluitvorming. Ten aanzien van cumulatie geeft de Commissie voor de m.e.r. in haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 aan dat de cumulatieve effecten van het voornemen per aspect (slagschaduw, geluid, uitzicht) in het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe correct in beeld zijn gebracht.

Compensatie

Van 15 indieners is een positieve zienswijze ontvangen. Deze reclamanten juichen het initiatief toe. Zij wijzen er in hoofdzaak op dat windenergie een schone energiebron is. Ook steunen zij het burgerinitiatief waardoor huns inziens de grote energiemaatschappijen buitenspel worden gezet en het winstoogmerk niet voorop wordt gezet. Echter, óók vanuit de zienswijzen met een positieve insteek wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor compensatie van gedupeerden. De initiatiefnemer Stichting Wiek- II heeft dit ter harte genomen en onderzoekt thans meerdere compensatie-opties. Dit kan variëren van het betalen van een deel van de energierekening van direkt omwonenden tot het leveren van financiële steun aan plaatselijke maatschappelijke projecten.

De voorgestelde aanpassingen in het bestemmingsplan (naar aanleiding van ingediende zienswijzen, dan wel ambtelijk) zijn :

Toelichting:

- In paragraaf 1.3.1. is de tekst over het pand Griftdijk 252 aangepast, mede naar aanleiding van het feit dat van bewoning van dit pand volgens de GBA al sinds 2004 geen sprake meer blijkt te zijn.
- In paragraaf 1.5. wordt het advies van de Commissie MER genoemd.
- In paragraaf 2.1.2. is een tekst over de Duurzaamheidsladder opgenomen.

Vervolgvel

4

- In paragraaf 2.3. is de inmiddels verschenen ontwerp structuurvisie Windenergie Gelderland opgenomen
- In paragraaf 4.6.1. wordt melding gemaakt van de aanvulling natuur op MER Windpark Griff. Deze is gedaan door Bureau Waardenburg naar aanleiding van opmerkingen van de Commissie m.e.r .
- In paragraaf 4.7.2. is de tekst over archeologie geactualiseerd met de vindplaatsen uit het evaluatieverslag.
- In paragraaf 4.8 is een tekst toegevoegd over de cultuurhistorische waarden in de omgeving van de windturbines A15 (met o.a. de monumenten in Reeth)
- In paragraaf 5.2. (toelichting op de planregels) is ten aanzien van de bestemming Bedrijf-Windturbine de zin toegevoegd : “Eén windturbine heeft een minimaal vermogen van 1.8 MW (zie artikel 1.65 van de begripsbepalingen)”. Deze aanscherping is nodig om duidelijk te maken dat sprake is van overschrijding van de drempel van 5 MW, waardoor de beoogde ontwikkeling onder de Crisis- en Herstelwet valt.
- Hoofdstuk 6 is aangepast, waarbij de paragrafen 6.1. en 6.2. zijn gebundeld. Verder is in de nieuwe paragraaf 6.1. nader ingegaan op de grondposities (deelparagraaf 6.1.1.) . In paragraaf 6.2. “Maatschappelijke uitvoerbaarheid” is voorts melding gemaakt van de informatieavond die ten behoeve van het ontwerp bestemmingsplan heeft plaatsgevonden.

Planregels:

- In artikel 1.65 is de definitie van windturbine aangepast. De zinsnede welke is toegevoegd, luidt: “ met een vermogen van tenminste 1,8 MW”. Deze aanscherping is nodig om duidelijk te maken dat sprake is van overschrijding van de drempel van 5 MW, waardoor de beoogde ontwikkeling onder de permanente Crisis- en Herstelwet valt.
- In artikel 3.1, lid b is toegevoegd “en windmeetmasten”.
- In artikel 3.1, onder g, is 4 m vervangen door 5 m
- In artikel 3.2.1, is toegevoegd ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte”.
- In artikel 3.2.1., onder e, is toegevoegd “windmeetmasten met een maximale hoogte van 70 m”
- In verband met het ontbreken van de aanduiding “Nutsvoorziening” op de verbeelding van het ontwerpplan is de redactie van 3.2.2 aangepast

Verbeelding:

- De aanduiding “Agrarisch” is toegevoegd op de verbeelding. Deze was weliswaar reeds opgenomen in de analoge versie van het ontwerp bestemmingsplan, maar niet zichtbaar in digitale versie.

4. Klimaat

Nijmegen heeft als ambitie om in 2045 een stad te zijn die in zijn eigen energiebehoefte voorziet. Energiebesparing en opwekking van duurzame energie zijn daarvoor de hoofdthema's. Inzetten op duurzaamheid is tegelijk een belangrijke kans voor economische groei.

In 2013 is in de nota 'Duurzaamheid in Uitvoering' vastgesteld, een overzicht van resultaten en kansen van het beleid. In de daarbij gevoegde “Routekaart Nijmegen Energieneutraal 2045”, die is opgesteld in samenwerking met de deelnemers aan het co-creatie proces Power2Nijmegen, is aangegeven hoe wij onze lange termijn doelstelling (Nijmegen

Vervolgvel

5

energieneutraal in 2045) kunnen bereiken. Via vierjarige uitvoeringsprogramma's geven we hieraan met onze partners invulling. Realisatie van windturbines is noodzakelijk voor het bereiken van de gemeentelijke doelstelling om Nijmegen in 2045 een energieneutrale stad te laten zijn. Het windpark A15 is de meest geschikte locatie om in Nijmegen grootschalige windenergie op te wekken. Het is daarom op de routekaart opgenomen als burgerinitiatief voor windenergie.

5 Risico's

Tegen het gewijzigd vastgesteld bestemmingsplan, alsook tegen de aanverwante besluiten, kunnen belanghebbenden gedurende de beroepsperiode een beroep instellen bij de Raad van State. Beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden die tegen het ontwerp bestemmingsplan zienswijzen hebben ingediend, alsmede door belanghebbenden die opkomen tegen gewijzigde planonderdelen.

6 Financiën

Financiering vindt plaats vanuit het Programma Grondbeleid. Via een anterieure overeenkomst worden de kosten verhaald op de initiatiefnemer Stichting Wiek- II.

7 Participatie en Communicatie

Voor de behandeling in de gemeenteraad krijgen reclamanten het raadsvoorstel en de zienswijzennota toegezonden. Tevens worden de reclamanten door de griffie uitgenodigd voor de behandeling in de raad. Reclamanten kunnen inspreken bij de Burgerronde. Tegelijkertijd met of zo spoedig mogelijk na de bekendmaking van het besluit van uw raad zal van het besluit mededeling worden gedaan aan degene die zienswijzen hebben ingediend, alsmede aan de Commissie m.e.r., de wettelijke adviseurs en de overige betrokken overheden.

Inspraak

Voorafgaand aan het opstellen van het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Windturbines A15 te Nijmegen opgesteld.

De notitie Reikwijdte en Detailniveau is een inspraakdocument dat het begin van het opstellen van een MER inluit. De gemeente heeft deze notitie (onverplicht) ter advisering voorgelegd aan de Commissie m.e.r en aan de wettelijke adviseurs (o.a. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau Windturbines A15 te Nijmegen heeft voorts van donderdag 3 oktober 2013 tot en met woensdag 13 november 2013 voor een ieder ter inzage gelegen.

Op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Windturbines A15 te Nijmegen" zijn 14 inspraakreacties binnengekomen. Voorafgaand aan het ter inzage leggen van het ontwerp-bestemmingsplan heeft er dus een formele inspraakronde plaatsgevonden.

Vervolgvel

6

8 Uitvoering en evaluatie

Na het besluit van uw raad tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan wordt het plan gedurende 6 weken ter visie gelegd. Daarnaast wordt het bestemmingsplan aan de landelijke website www.ruimtelijkeplannen.nl aangeboden. Gedurende de beroepstermijn van 6 weken kan beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Dit beroep kan worden gecombineerd met een verzoek om voorlopige voorziening. Als er geen verzoek tot voorlopige voorziening wordt gedaan, krijgt het bestemmingsplan na afloop van de beroepstermijn rechtskracht.

Hoogachtend,

College van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen,

De Burgemeester,

De Gemeentesecretaris,

drs. H.M.F. Bruls

drs. B. van der Ploeg

Ter inzage): bestemmingsplan, MER inclusief bijlagen, aanpassing Structuurvisie, zienswijzennota, ingediende zienswijzen en diverse onderzoeksrapporten.

Buitengebied Valburg - 16 (Windturbines A15)

Inhoudsopgave

Toelichting		5
Hoofdstuk 1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Voorgeschiedenis	7
1.3	Bestaande situatie	8
1.4	Toekomstige situatie	12
1.5	Voorkeursalternatief	14
Hoofdstuk 2	Ruimtelijk beleid	16
2.1	Rijksbeleid	16
2.2	Provinciaal beleid	19
2.3	Ontwerp structuurvisie Windenergie Gelderland	21
2.4	Regionaal beleid	22
2.5	Gemeentelijk beleid	23
Hoofdstuk 3	Verantwoording locatiekeuze	26
3.1	Inleiding	26
3.2	Globale verantwoording locatiekeuze	26
3.3	Uitgebreide verantwoording locatiekeuze	29
Hoofdstuk 4	Sectorale aspecten	30
4.1	Inleiding	30
4.2	Economische zaken	30
4.3	Verkeer	30
4.4	Milieu	30
4.5	Water	35
4.6	Natuur	38
4.7	Archeologie	39
4.8	Cultuurhistorie	41
Hoofdstuk 5	Plansystematiek	46
5.1	Algemeen	46
5.2	Regels	46
Hoofdstuk 6	Uitvoerbaarheid	50
6.1	Economische uitvoerbaarheid	50
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	50
Hoofdstuk 7	Vooroverleg	52
7.1	Ministerie van Infrastructuur en Milieu	52
7.2	Provincie Gelderland	52
7.3	Waterschap	52
7.4	Ministerie van Defensie	52
7.5	Kamer van Koophandel	53
7.6	Platform Waalsprong	53
7.7	Veiligheidsregio Gelderland Zuid/ Brandweer	53
7.8	Tennet	53
7.9	Gemeente Overbetuwe	54
7.10	Gemeente Lingewaard	54
7.11	Prorail	54
7.12	Gasunie	54
Bijlagen bij toelichting		55
Bijlage 1	MER	56
Bijlage 2	aanpassing structuurvisie	57
Bijlage 3	Regionale windvisie	58
Bijlage 4	Bodemrapport 1	59
Bijlage 5	Bodemrapport 2	60

Bijlage 6	Bodemrapport 3	61
Bijlage 7	Bodemrapport 4	62
Bijlage 8	Flora- en Faunarapport 1	63
Bijlage 9	Flora- en Faunarapport 2	64
Bijlage 10	Radarverstoringsonderzoek	65
Bijlage 11	Aanvulling MER	66
Bijlage 12	Aanvulling MER Bureau Waardenburg	67
Bijlage 13	toetsingsadvies commissie mer	68
Bijlage 14	reactieGasunie	69
Regels		71
Hoofdstuk 1	Inleidende regels	73
Artikel 1	Begrippen	73
Artikel 2	Wijze van meten	80
Hoofdstuk 2	Bestemmingsregels	83
Artikel 3	Bedrijf - Windturbine	83
Artikel 4	Verkeer	85
Artikel 5	Leiding - Gas	86
Artikel 6	Waarde - Archeologie 2	88
Artikel 7	Waarde - Archeologie 3	91
Hoofdstuk 3	Algemene regels	95
Artikel 8	Anti-dubbeltelregel	95
Artikel 9	Algemene bouwregels	96
Artikel 10	Algemene aanduidingsregels	97
Artikel 11	Algemene afwijkingsregels	98
Artikel 12	Overige regels	99
Hoofdstuk 4	Overgangs- en slotregels	101
Artikel 13	Overgangsrecht	101
Artikel 14	Slotregel	102

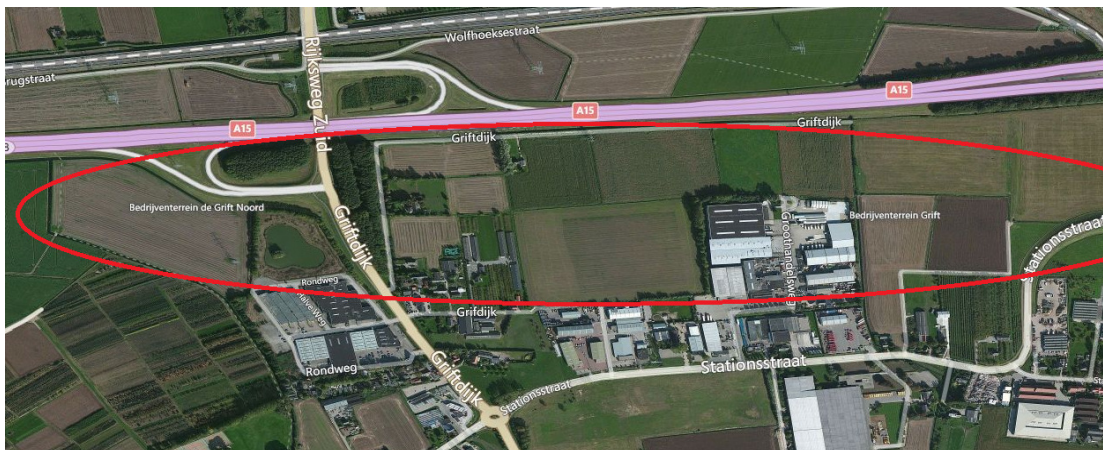
Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2011 heeft de Nijmeegse gemeenteraad de Duurzaamheidsagenda vastgesteld. Nijmegen heeft de ambitie in 2045 energieneutraal te zijn. Als vervolg daarop is de routekaart Power2Nijmegen opgesteld. Daarin wordt uitgegaan van 16 windturbines op Nijmeegs grondgebied en wordt voorgesteld vooral in te zetten op betrokkenheid en participatie van potentiële afnemers en een zelfleveringsmodel.

De gemeente wil aan die ambitie daadwerkelijke invulling geven en heeft daarom het initiatief genomen thans 5 windturbines planologisch mogelijk te maken in het uiterste noorden van Nijmegen, ten zuiden van de snelweg A15.

Afbeelding: globale aanduiding locatie

1.2 Voorgeschiedenis

Op 25 april 2012 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak uitspraak gedaan over het bestemmingsplan "Buitengebied Valburg-10 (windturbines de Grift)" van de gemeente Nijmegen. Dat plan voorzag in de bouw van 5 windturbines op Nijmeegs grondgebied. De Afdeling heeft naar aanleiding van de ingediende beroepen het plan vernietigd vanwege het ontbreken van een MER voor plannen; met slechts een MER-beoordeling kon niet worden volstaan.

Belangrijke overwegingen van de Afdeling waren:

"Gezien het vorenstaande is de Afdeling van oordeel dat de in het plan voorziene windturbines en de voorziene windturbines op het aangrenzende bedrijventerrein De Grift als één activiteit als bedoeld in het Besluit zijn aan te merken.

Nu niet in geschil is dat voornoemde windturbines tezamen een gezamenlijk vermogen van meer dan 15 megawatt genereren, wordt daarmee voldaan aan de in categorie 22.2. van onderdeel D van de bijlage van het Besluit genoemde drempelwaarde. Derhalve is sprake van een plan als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wro en diende, gelet op artikel 7.2, tweede lid, van de Wet milieubeheer in samenhang met artikel 2, derde lid, van het Besluit, een m.e.r. voor plannen te worden uitgevoerd. Hieruit volgt dat niet kan worden volstaan met een m.e.r.-beoordeling voor de voorziene negen windturbines. Deze procedure is immers met minder procedurele waarborgen omkleed terwijl voorts aan een m.e.r. voor plannen andere inhoudelijke eisen worden gesteld dan aan een m.e.r.-beoordeling. Dat, zoals de raad stelt, ten tijde van het opstellen van het MER nog niet bekend was dat op het naastgelegen bedrijventerrein De Grift vijf windturbines waren voorzien, kan de Afdeling niet volgen, nu in het MER reeds is gewezen op de bouw van de vijf windturbines aldaar."

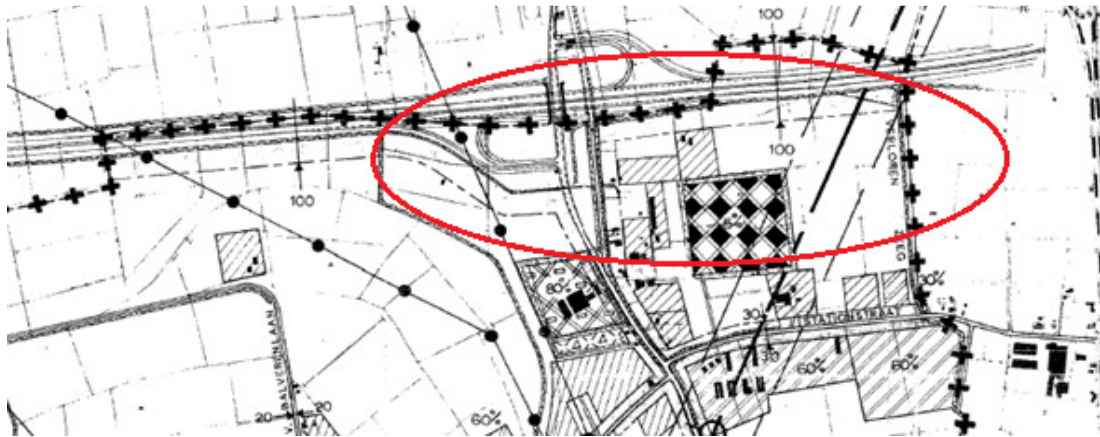
2.3.3. Gelet op bovengenoemde uitspraak dienen de in het plan voorziene windturbines en de voorziene windturbines op het aangrenzende bedrijventerrein Betuws Bedrijvenpark te worden aangemerkt als één activiteit als bedoeld in het Besluit en is ten onrechte volstaan met een m.e.r.-beoordeling voor de negen voorziene windturbines".

De gemeente Nijmegen heeft vervolgens ten behoeve van de vaststelling van voorliggend bestemmingsplan een Plan MER procedure opgestart (zie ook 1.4). Het opgestelde MER kent de naamgeving "Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe".

1.3 Bestaande situatie

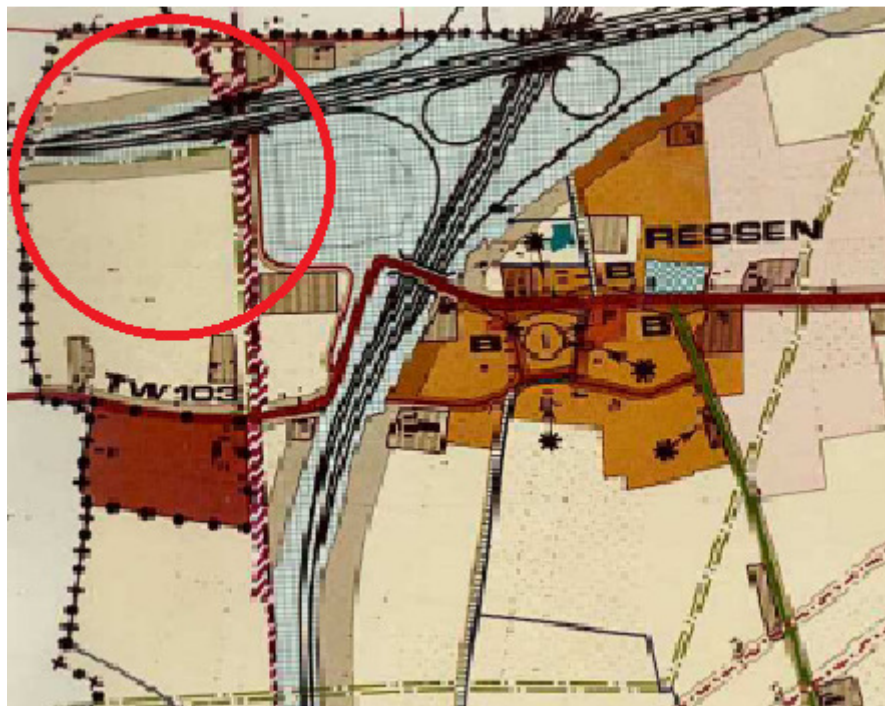
1.3.1 Planologisch regime

Het vigerende bestemmingsplan betreft onder meer het plan Buitengebied Valburg. Dit plan is op 30 augustus 1974 vastgesteld door de raad van de voormalige gemeente Valburg. Het besluit omtrent goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Gelderland dateert van 10 november 1975 (nr. 15429/835-3305). Hierbij is deels goedkeuring onthouden. Het Koninklijk Besluit dateert van 1 oktober 1980 (nr. 38, inhoudende gedeeltelijke vernietiging van het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland en de goedkeuring is gedeeltelijk onthouden).

Afbeelding: fragment bestemmingsplan Buitengebied Valburg

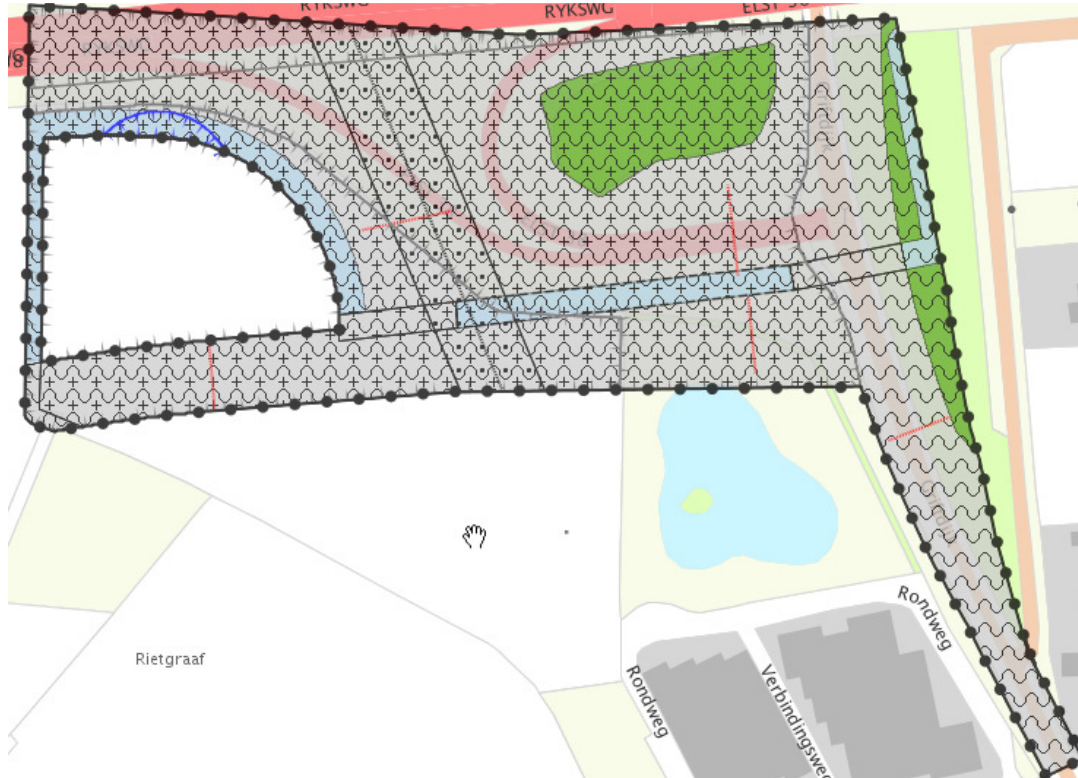
Ten oosten van de watergang bij het plangebied is een ander bestemmingsplan vigerend. Dit betreft het plan Buitengebied Bemmel 1978 (vaststelling door de raad van de voormalige gemeente Bemmel op 26 april 1978, GS besluit omtrent goedkeuring van 26 juni 1980).

Afbeelding: fragment vigerend bestemmingsplan Buitengebied Bemmel

De gronden in het bestemmingsplan Buitengebied Bemmel zijn, voor zover overlappend met het plangebied, bestemd tot Agrarisch gebied.

Overwegend ten westen van de Griftdijk, maar ook voor een deel van de Griftdijk zelf en enkele groene gebieden vigeert het bestemmingsplan Buitengebied Valburg 11 (Afslag 38, zuidelijke tak).

Afbeelding: verbeelding onherroepelijk bestemmingsplan "Afslag 38"

In dat plan is een deel aan de westzijde niet meebegrepen in het plangebied, omdat hiervoor het, reeds eerder genoemde, bestemmingsplan Buitengebied Valburg -10 (Windturbines De Grift) in procedure was.

De agrarische bestemming van dit plan is immers, in tegenstelling tot de plandelen met de bestemming "Bedrijventerrein" waar de in dat plan beoogde windturbines waren voorzien, intact gebleven. Datzelfde geldt voor de bestemming Verkeer, die was toegekend aan de toegangswegen naar de turbines. Deels betreft dit een bestaand (half)verhard pad.

De panden Griftdijk 244 en 252 zijn in het bestemmingsplan "Buitengebied Valburg-10 (windturbines de Grift)" agrarisch bestemd (zie lichtgroene vlak op afbeelding hieronder).

Ook in bestemmingsplan Buitengebied Valburg was geen sprake van een woonbestemming. Het overgangsrecht is dat plan was grotendeels¹ vernietigd door de Kroon.

Het pand Griftdijk 244 is verworven door de gemeente Nijmegen. Tegen strijdig gebruik van de bestemming voor Griftdijk 252 is in het verleden reeds handhavend opgetreden; Volgens de gemeentelijke GBA vindt er sinds 2004 onafgebroken geen bewoning meer plaats in het pand Griftdijk 252.

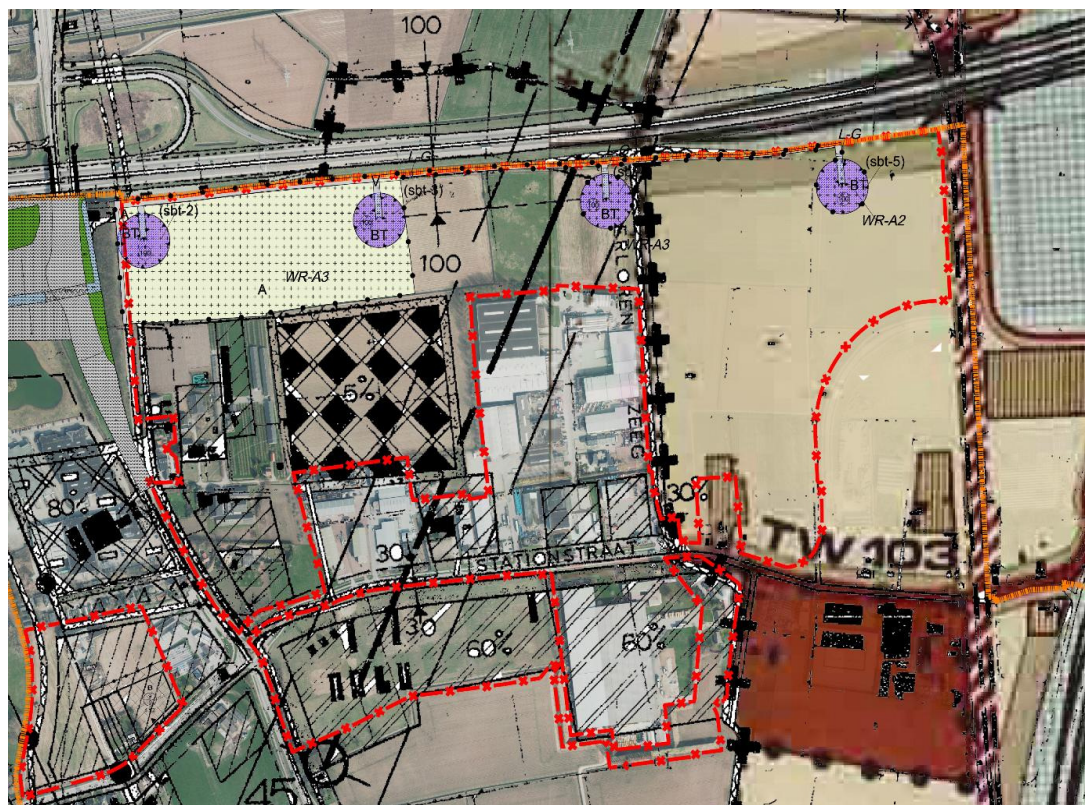

Afbeelding: fragment (gedeeltelijk) vigerend bestemmingsplan Buitengebied Valburg -10 (Windturbines De Griff).

De 4 vigerende bestemmingsplannen om en nabij het plangebied maken thans geen van allen de realisatie van windturbines mogelijk. Om deze ontwikkeling toch mogelijk te maken, zullen deze vigerende bestemmingsplannen middels voorliggend bestemmingsplan moeten worden herzien.

1.3.1.1 Combinatiekaart planologische regimes

Hieronder is een combinatiekaart opgenomen, met daarop ook (4 van de 5) eerder door de Raad van State vernietigde windturbines op Nijmeegs grondgebied.

Afbeelding: bestemmingsplan Buitengebied Valburg 1982, bestemmingsplan Buitengebied Bemmel 1978, Bestemmingsplan Buitengebied Valburg-10 (Windturbines de Griff), en deels Bestemmingsplan Buitengebied Valburg-11 (Afslag 38, zuidelijke tak)

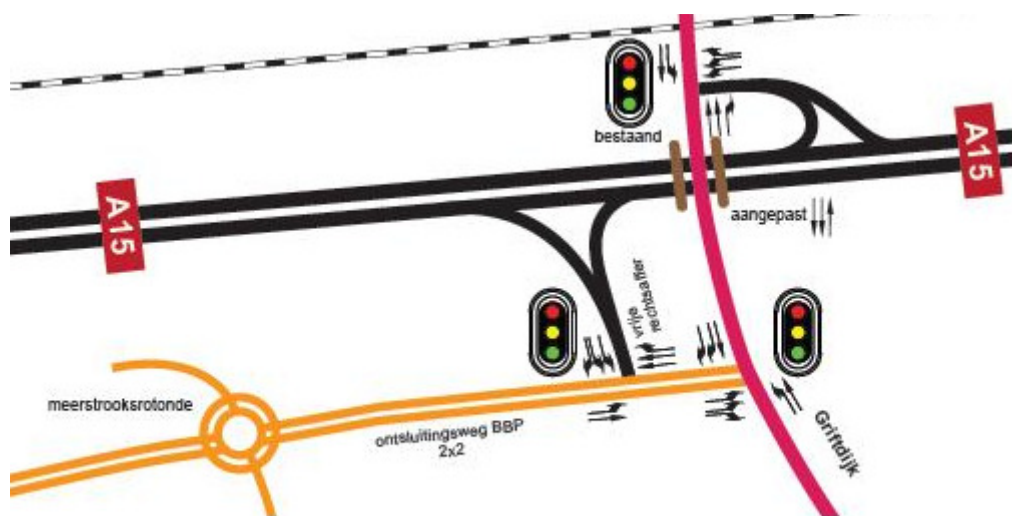
1.3.2 Beschrijving feitelijke situatie

Alle windturbines zijn geprojecteerd ten zuiden van de A15 en de Betuweroute, op grondgebied van de gemeente Nijmegen. Verder ligt de Griftdijk tussen de beoogde meest westelijk windturbine en de overige windturbines aan de oostzijde daarvan. Ten westen van de Griftdijk ligt een waterplas en zijn gronden thans in agrarisch gebruik.

Afbeelding: Griftdijk (rechts) met links de globale aanduiding van de locatie voor de meest westelijk gelegen windturbine

Het eerder genoemde, onherroepelijke bestemmingsplan Buitengebied Valburg 11 (Afslag 38, zuidelijke tak) maakt in dit gebied de aanleg van een ontsluitingsweg naar het (nog niet gerealiseerde) Betuws Bedrijvenpark mogelijk.

Afbeelding: eindsituatie waarin bestemmingsplan Buitengebied Valburg 11 (Afslag 38) voorziet

In de omgeving van meest westelijk gelegen windturbine is op Nijmeegs grondgebied een aanpassing van Afslag 38 van de A15 (planologisch) mogelijk gemaakt in verband met de ontsluiting van het Betuws Bedrijvenpark (op grondgebied van de gemeente Overbetuwe).

Afbeelding: zicht op locatie waar windturbines ten oosten van Griftdijk en ten zuiden van A15 zijn voorzien met op de voorgrond de gerealiseerde windmeetmast.

Ten oosten van de Griftdijk bevindt zich een bosje, met daarachter een bestaande windmeetmast en gronden in overwegend agrarisch gebruik.

Tevens bevindt zich in dit gebied nog een enkele solitair gelegen (vrijstaande) pand. Ten oosten van dit pand zijn windturbines voorzien. In paragraaf 1.4. wordt verder ingegaan op de varianten.

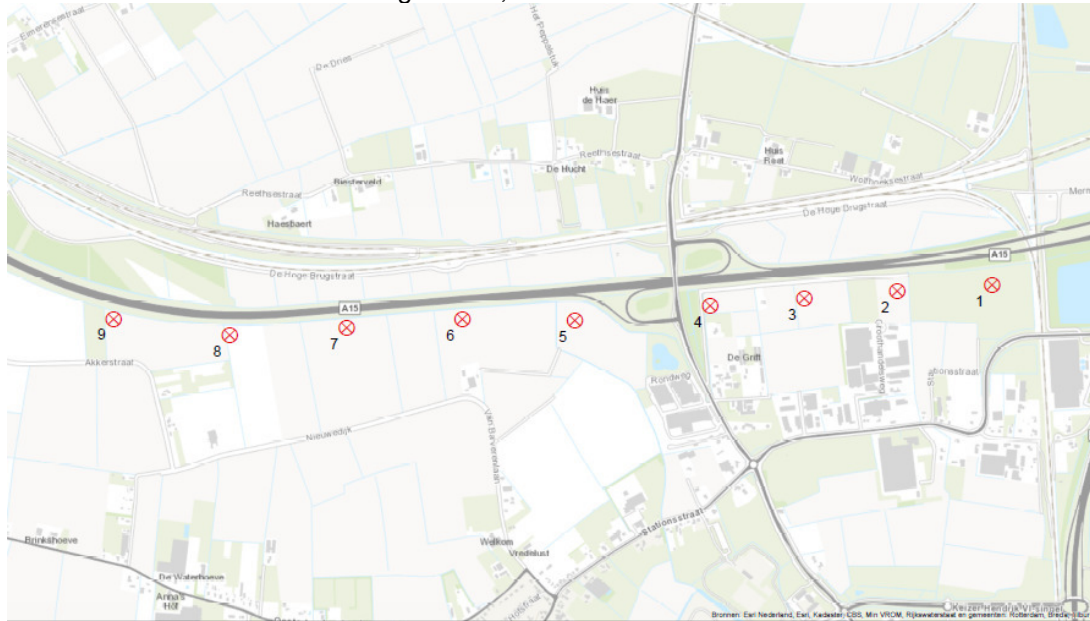
Het perceel, dat hierboven te zien is, is in het kader van het bestemmingsplan "Buitengebied Valburg-10 (windturbines de Griff)" agrarisch bestemd.

1.4 Toekomstige situatie

De gemeente Nijmegen wil in de A15 zone een optimale benutting mogelijk maken van de potentiële windopbrengst binnen de ruimte die de wettelijke regelgeving stelt. Het provinciaal zoekgebied laat de ruimte voor een opstelling parallel aan de A15. Voor een opstelling waarbij meerdere molens in een grid staan, ontbreekt de ruimte. Er staan woningen in het gebied waarvan afstand gehouden dient te worden

In het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe (Pondera, februari 2014) worden de gevolgen beschreven van een windpark in de gemeenten Nijmegen en Overbetuwe, waarbij de volgende realistische inrichtingsalternatieven in aanmerking zijn genomen:

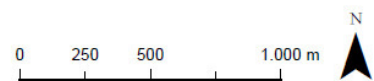
1. een variant met 9 windturbines met een ashoogte van maximaal 100 meter en rotor van maximaal 101 meter. Hiervan komen 5 windturbines op grondgebied van de gemeente Nijmegen en 4 windturbines op grondgebied van gemeente Overbetuwe. Het vermogen van de turbines zit in een range van 1,8-3 Mw.

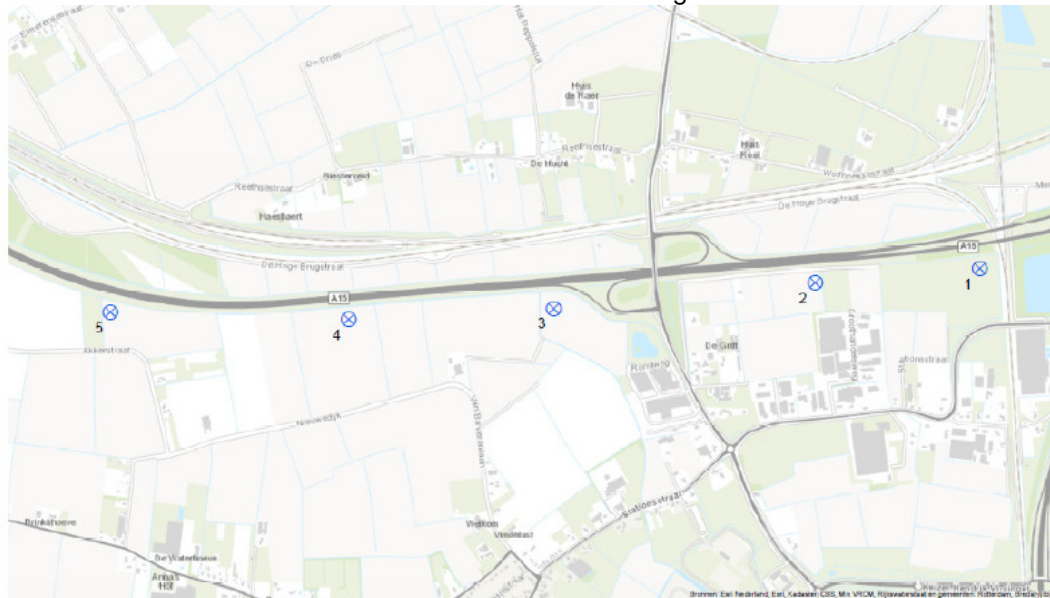
Windpark A15 Nijmegen / Overbetuwe Windturbines Alternatief 1

Negen windturbines
 Ashoogte: max 100m
 Rotordiameter: max 101m

4 december 2013 - Pondera Consult

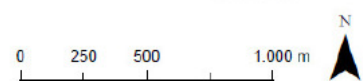
2. een variant met 5 turbines met een ashoogte van maximaal 120 meter en rotor van maximaal 130 meter. Hiervan komen 3 windturbines op grondgebied van de gemeente Nijmegen en 2 windturbines op grondgebied van gemeente Overbetuwe. Het vermogen van de turbines zit in een range van 2-4 Mw.

Windpark A15 Nijmegen / Overbetuwe Windturbines Alternatief 2

Vijf windturbines
 Ashoogte: max 120m
 Rotordiameter: max 130m

4 december 2013 - Pondera Consult

Het onderhavige bestemmingsplan heeft alleen betrekking op de gemeente Nijmegen en maakt de plaatsing van 5 windturbines conform variant 1(b)² mogelijk. Dit betreft ook het Voorkeursalternatief uit het MER.

Dit alternatief gaat volgens het MER uit van een vermogen van 9-15 Mw. De drempelwaarde uit het Besluit MER, categorie 22.2. 9 (D-lijst) "een gezamenlijk vermogen van 15 megawatt (elektrisch) of meer" kan met dit alternatief bereikt worden. Voor dit bestemmingsplan geldt bovendien dat sprake is van een plan als bedoeld in kolom 3 "plannen" van de D lijst. Er geldt dus direct een Plan MER plicht.

Bedrijventerrein de Grift

Ten zuiden van het plangebied heeft de gemeente plannen voor de ontwikkeling van bedrijventerrein de Grift. Hiervoor is evenwel nog geen bestemmingsplan in procedure gebracht.

1.5 Voorkeursalternatief

Uit het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe blijkt dat beide opstellingen realiseer zijn, maar Alternatief/variant 1b is het voorkeursalternatief. Argumenten voor deze keuze zijn:

- Betere aansluiting bij reeds bestemde bedrijventerrein Park 15 in gemeente Overbetuwe. Variant 1a heeft een betere inpasbaarheid in de reeds ontwikkelde plannen voor het bedrijvenpark Park15 dan variant 2a.
- Alternatief 1b scoort beter qua aansluiting bij de landschappelijke structuur dan alternatief 2b.
- Betere business-case. Voor het optimaliseren van de locatie voor het aantal vollast-uren kan er bij variant 1 beter gestuurd worden in de windturbinekeuze dan bij variant 2
- Financiële overwegingen (betere onderhandelingspositie voor initiatiefnemer en betere financierbaarheid. Grotere keuzevrijheid in turbinetype; het is makkelijker onderhandelen met turbinefabrikanten over de realisatie van minder grote turbines op de locatie dan over grotere, gezien het (beperkte) aantal beschikbare turbines in de grotere klasse. Over het algemeen geldt dat hoe meer er keuze is, hoe beter de windturbineprijzen zijn. Voorts is de financierbaarheid voor de coöperatie WindpowerNijmegen van windturbines in variant 1 iets beter dan in variant 2.
- Betere combinatiemogelijkheden met andere duurzaamheidsprojecten. De combinatiemogelijkheden met andere (duurzaamheids) functies (bijv. zonne-energie) is het best mogelijk indien het project uit een groter aantal turbines bestaat. Hiermee heeft variant 1 dus een voorkeur boven variant 2.
- Betere uitvoerbaarheid. Indien het project uit een groter aantal turbines bestaat is het gemakkelijker een eventuele bijkomende exploitant te betrekken, waarbij er dus een voorkeur is voor variant 1 boven variant 2.
- Alternatief 1b scoort beter op slagschaduw dan alternatief 2b.

De Commissie voor de m.e.r. heeft op 4 juli 2014 haar definitief toetsingsadvies uitgebracht. De Commissie is van mening dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen nemen over variant 1b.

Hoofdstuk 2 Ruimtelijk beleid

2.1 Rijksbeleid

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen voor ruimte en mobiliteit. Zo beschrijft het kabinet in de Structuurvisie in welke infrastructuurprojecten het de komende jaren wil investeren. Provincies en gemeentes krijgen meer bevoegdheden bij ruimtelijke ordening. De rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals verbetering van de bereikbaarheid.

De SVIR laat een sterke focus zien op het herstel van de economie met prioriteit bij de ontwikkeling van de mainports Amsterdam en Rotterdam, de brainport Eindhoven en de greenports met bijbehorende achterlandverbindingen. Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR 3 Rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en energietransitie wordt in het SVIR aangemerkt als een nationaal belang.

Het Rijk stelt op het gebied van energie dat voor de opwekking en het transport van energie voldoende ruimte gereserveerd moet worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen als wind, zon, biomassa en bodemenergie in de totale energievoorziening moet omhoog. Voor grootschalige windenergie is in het SVIR het volgende opgenomen: "Rijk en provincies zorgen voor het ruimtelijk mogelijk maken van de doorgroei van windenergie op land tot minimaal 6.000 MW in 2020. Niet alle delen van Nederland zijn geschikt voor grootschalige winning van windenergie. Het Rijk heeft in de SVIR gebieden op land aangegeven die kansrijk zijn op basis van de combinatie van landschappelijke en natuurlijke kenmerken, evenals de gemiddelde windsnelheid. Binnen deze gebieden gaat het Rijk in samenwerking met de provincies locaties voor grootschalige windenergie aanwijzen. Hierbij worden ook de provinciale reserveringen voor windenergie betrokken. Deze gebieden zullen nader worden uitgewerkt in de rijksstructuurvisie "Windenergie op Land".

2.1.2 Duurzaamheidsladder

Het Besluit ruimtelijke ordening stelt eisen aan de onderbouwing van een "nieuwe stedelijke ontwikkeling". De term "stedelijke ontwikkeling" wordt in het Bro omschreven als de "ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen".

Primair is de gemeente van mening dat de ontwikkeling die in dit bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt, niet is aan te merken als de ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein. Een bedrijventerrein kenmerkt zich doorgaans door gebruiksmogelijkheden voor verschillende soorten bedrijven. De gronden in het plangebied met bestemming Bedrijf-Windturbine zijn -via een lijnopstelling - evenwel uitsluitend te benutten voor windturbines en niet voor (andere) bedrijfsdoeleinden. In dat opzicht is sprake van beperkte gebruiksmogelijkheden. Het gaat verder om 5 afzonderlijke locaties voor de windturbines met een relatief beperkte omvang en niet om een aaneengesloten bedrijfsterrein.

Evenmin is volgens de gemeente hier sprake van de ruimtelijke ontwikkeling van andere stedelijke voorzieningen als opgenomen in de definitie. Stedelijke voorzieningen kunnen worden opgevat als openbare of sociaal culturele voorzieningen. Gelet op artikel 1.1, lid 1, onder h, Bro, maken deze (hoofdzakelijk) deel uit van bestaand stedelijk gebied. De 5 windturbines zijn evenwel geprojecteerd in het buitengebied.

Mocht echter toch sprake blijken te zijn van een "nieuwe stedelijke ontwikkeling", dan beroept de gemeente zich *subsidiar* op onderstaande motivatie in het kader van artikel 3.1.6, lid 2, van het Bro.

Ingevolge dit artikel voldoet de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, aan de volgende voorwaarden:

- a. er wordt beschreven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
- b. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel a, blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, wordt beschreven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
- c. indien uit de beschrijving, bedoeld in onderdeel b, blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig worden ontwikkeld.

Ad a. In paragraaf 2.2 van het MER wordt ingegaan op de doelstellingen van Rijk, provincie en gemeente. Naar aanleiding van de nationale doelstelling om 6.000 MW aan windvermogen op land te realiseren, heeft de provincie Gelderland haar provinciale doelstelling verhoogd tot 230,5 MW. Het is niet bekend welk deel van de verhoogde provinciale opgave in de gemeente gerealiseerd moet worden. Daarover zijn geen harde afspraken tussen provincie en de gemeente Nijmegen gemaakt. Wel is het zo dat de locatie van Windpark Nijmegen Noord al opgenomen is in het Streekplan 2005 als 'zoekzone windenergie' en destijds de provinciale doelstelling 100 MW was voor 2010. Er staat nu circa 36 MW in de provincie Gelderland opgesteld, hetgeen ruim minder is dan de doelstelling van 100 MW voor 2010. Nu de doelstelling aanzienlijk hoger ligt (230,5 MW), heeft de provincie aan gemeenten gevraagd om met nieuwe locaties te komen voor windenergie om de verhoogde doelstelling te halen. De locatie van Windpark Nijmegen Noord was al opgenomen in de provinciale doelstelling van 100 MW in 2010 en de noodzaak voor de ontwikkeling van locatie van Windpark Nijmegen Noord is met de verhoging van de provinciale doelstelling alleen maar toegenomen.

De locatie Nijmegen / Overbetuwe is met 21,6 MW (waarvan dit bestemmingsplan circa 12 MW voor haar rekening neemt) voor het behalen van de provinciale doelstelling van aanzienlijk belang (ruim 9 % van de totale doelstelling van 230,5 MW, en dit bestemmingsplan voorziet in circa 5,2%).

Naast het voorzien in een deel van de provinciale behoefte wordt ook voorzien in de regionale behoefte. In het Regionaal Plan Arnhem Nijmegen staat immers vermeld : Voor de windturbines wordt gezocht naar het benutten van de door de provincie Gelderland aangewezen zoekzones voor windenergie. In 2005 hebben voorts de gemeenten Nijmegen, Overbetuwe, Lingewaard en Beuningen de gebiedsvisie "Windenergie in de regio Nijmegen, Beuningen, Lingewaard en Overbetuwe" opgesteld. Het plangebied maakt hierin deel uit van een voorkeurslocatie.

Teneinde de doelstellingen op het gebied van windenergie van zowel de gemeente Nijmegen, de gemeente Overbetuwe, als ook van de provincie Gelderland en de Stadsregio Arnhem-Nijmegen, te kunnen halen is het ontwikkelen van de locatie gewenst.

Ad b. In verband met wettelijke normen zoals opgenomen in het Activiteitenbesluit Milieubeheer en de Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer ten aanzien van geluid en slagschaduw kan in de behoefte aan windenergie niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio worden voorzien door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins. Bovendien wordt in de ontwerp Omgevingsvisie van de provincie Gelderland het bestaand stedelijk gebied uitgesloten van zoeklocaties windenergie.

In de Structuurvisie Nijmegen 2013 zijn drie gebieden opgenomen die in aanmerking komen voor windenergie. Het gaat dan om de locatie aan de A15, de locatie op het bedrijventerrein Noord Oost Kanaalhavens en het gebied langs de A73. Deze locatie liggen allen aan de rand van de gemeente Nijmegen en buiten stedelijk gebied. Dit vanwege de in acht te nemen afstanden ten aanzien van bijvoorbeeld woningbouw.

In hoofdstuk 3 van het MER en in een bijbehorende bijlage is uitgebreid aandacht besteed aan de onderbouwing van de aannemelijkheid van de locatie.

Ad c. I De locatie ligt aan de A15 en wordt ontsloten via de Griftdijk. Aan het plangebied grenst de afslag 38 van de A15.

Openbaar vervoer

Momenteel rijden lijn 14 (2 x per uur) en HOV-lijn 331 (4x per uur) over de Griftdijk; beide lijnen verbinden Nijmegen met Elst. De bushaltes liggen bij de rotonde Stationsstraat/Griftdijk.

De Griftdijk is tevens een belangrijke fietsroute tussen Nijmegen en Elst. De locatie is daarmee via drie modaliteiten goed ontsloten.

2.1.3 Structuurvisie "Windenergie op land"

De doelstelling van de Ontwerp-Structuurvisie Wind op Land (ontwerp-SWOL, maart 2013) is zodanige ruimtelijke voorwaarden te scheppen dat begin 2020 een opwekkingsvermogen van ten minste 6.000 MW aan windturbines op land operationeel is. Daarvoor worden drie soorten beleid gepresenteerd:

1. Visie: bundeling in gebieden die geschikt zijn voor plaatsing van grote turbines en daarmee andere gebieden vrijhouden van grootschalige windenergie. Bij het ruimtelijk ontwerp van windturbineprojecten aansluiten bij de hoofdkenmerken van het landschap.
2. Aanwijzen van concrete gebieden die geschikt zijn voor grootschalige windturbineparken. Het kabinet zal initiatieven voor windturbineparken met een omvang van ten minste 100 MW toetsen aan deze gebieden.
3. Taakverdeling tussen Rijk en provincies bij het ruimtelijk mogelijk maken van windenergie, en de prestatieafspraken die daarover met het IPO zijn gemaakt. Verder wordt ingegaan op beleidsonderwerpen die van groot belang zijn voor het slagen van de doelen voor windenergie, zoals de stimuleringsregeling SDE+ en het landelijke elektriciteitsnet. Het kabinet heeft in de ontwerp-SWOL elf gebieden aangewezen waar grootschalige windturbineparken op land mogen komen. Het kabinet zal initiatieven voor windturbineparken met een omvang van ten minste 100 MW toetsen aan deze gebieden. Om de doelstelling van 6.000 MW te halen is het noodzakelijk dat ook buiten deze gebieden ruimte wordt geboden voor kleinere windturbineparken. Provincies kunnen daarvoor locaties aanwijzen of hebben dit reeds gedaan. De kleinere windturbineparken moeten samen zorg dragen voor nog eens de helft van de doelstelling aan opgesteld vermogen windenergie op land.

2.2 Provinciaal beleid

2.2.1 Streekplan 2005

De provincie Gelderland heeft haar ruimtelijke beleid vastgelegd in het Streekplan Gelderland 2005. Het Streekplan is een structuurvisie als bedoel in de Wet ruimtelijke ordening. In het Streekplan zijn voor windenergie specifieke zoekzones aangewezen. Bij de derde partiële herziening (20 juni 2001) van het Streekplan 1996 heeft de provincie al via de aanduiding van kansrijke gebieden voor windenergie de zoekruimte geboden voor de plaatsing van windturbines. Hoewel tot begin 2005 enige projecten in procedure zijn gebracht bood het betreffende beleidskader onvoldoende waarborgen om de doelstelling van minimaal 100 megawatt geïnstalleerd vermogen in 2010 te realiseren.

De provincie streeft naar ruimtelijke facilitering van middelgrote windturbineparken van 4 á 8 windturbines per locatie. Op deze wijze moet in de provincie een totaal geplaatst vermogen van minimaal 100 MW worden gerealiseerd. Initiatieven voor windturbine-opstellingen van minder dan 4 windturbines zullen niet door het ruimtelijk beleid worden ondersteund, tenzij kan worden aangetoond dat de energieopbrengst bij plaatsing van drie windturbines groter is dan bij optimale benutting van de locatie met 4 windturbines van elk 2 megawatt geïnstalleerd vermogen. Ter voorkoming van visuele interferentie kunnen slechts locaties worden ontwikkeld voor windturbineparken, zijnde ruimtelijk samenhangende opstellingen, die op ten minste 4 km afstand zijn gelegen van windenergielocaties waarvoor finale planologische regeling heeft plaatsgevonden.

Het Streekplan 2005 van de provincie Gelderland geeft specifieke zoeklocaties voor windenergie aan, op basis van milieuargumenten. Het plangebied van Windpark A15 Nijmegen/Overbetuwe valt binnen een dergelijke zoeklocatie.

De Strategische Milieubeoordeling (SMB) voor het Streekplan 2005 stelt het volgende over windenergie:

"Voor windenergie zijn ten behoeve van het Streekplan 75 zoekgebieden onderzocht. Hierbij zijn gebieden die kwetsbaar zijn voor de plaatsing van windturbines uit gesloten. In dit selectieproces is onder meer rekening gehouden met belangrijke natuurwaarden, voldoende afstand tot woonbebouwing, recreatiegebieden en hoogspanningsleidingen. Ook is bij de selectie van de zoekgebieden als randvoorwaarde meegenomen dat locaties voor windenergie niet te dicht bij andere al bestaande of voorziene locaties mogen liggen. Veel potentiële locaties in deze zoekgebieden liggen in open gebieden, zoals het rivierengebied. Dit zijn gebieden waar veel wind staat, maar waar tegelijkertijd veel weidevogels voorkomen. Verstoring van weidevogels is dan ook mogelijk. Ook kan de invloed op het landschap groot zijn, vanwege het open karakter en de zichtbaarheid op grote afstand. Een goede inpassing van de turbines kan mogelijke negatieve effecten beperken. Mede op basis van deze criteria (openheid, weidevogels) zijn in het streekplan een beperkter aantal zoekgebieden opgenomen.

Nieuwe locaties voor windenergie zullen binnen deze zoekgebieden in het streekplan gevonden moeten worden. Door de meest waardevolle en kwetsbare gebieden al uit te sluiten van windenergie zullen de resterende milieueffecten van nieuwe windenergielocaties binnen de gekozen zoekgebieden beperkt zijn."

Conclusie

Qua aantal turbines past het initiatief binnen het vigerend provinciaal beleid. Binnen 4 km van het plangebied zijn geen andere windenergielocaties gelegen waarvoor finale planologische regeling heeft plaatsgevonden.

2.2.2 Ontwerp provinciale omgevingsvisie Gelderland

De provincie Gelderland heeft in juli 2013 het ontwerp van de Omgevingsvisie Gelderland ter inzage gelegd, als opvolger van het Streekplan 2005. Windenergie maakt onderdeel uit van deze Omgevingsvisie. Op 14 januari 2014 is de (ontwerp) Omgevingsvisie door GS van Gelderland vastgesteld.

Windturbines kunnen gerealiseerd worden mits het ontwerp als integrale ontwerpogave wordt uitgewerkt, rekening houdend met de kenmerken van de plek. De ingreep moet kwaliteit toevoegen en de beleefbaarheid van het landschap vergroten. Voor de parken moet een ruimtelijk ontwerp gemaakt worden dat duidelijk maakt hoe het park reageert op het omringende landschap. Er moet ingegaan worden op de ruimtelijk relevante aspecten die van invloed zijn op het ontwerp als bebouwing, cultuurhistorie en landschap. Het combineren van windturbines met andere functies in een gebied heeft de voorkeur van de provincie. Verschillende strategieën kunnen worden toegepast. Mogelijke combinaties zijn:

- combinatie met infrastructuur (wegen en railverbindingen);
- combinatie met regionale bedrijventerreinen;
- combinatie met intensiveringsgebieden glastuinbouw;
- combinatie met agrarische productielandschappen.

Ter voorkoming van visuele interferentie moeten windlocaties die binnen 4 km afstand zijn gelegen van bestaande windenergielocaties of locaties waarvoor de plannen al vastgesteld zijn, voldoen aan de volgende voorwaarden:

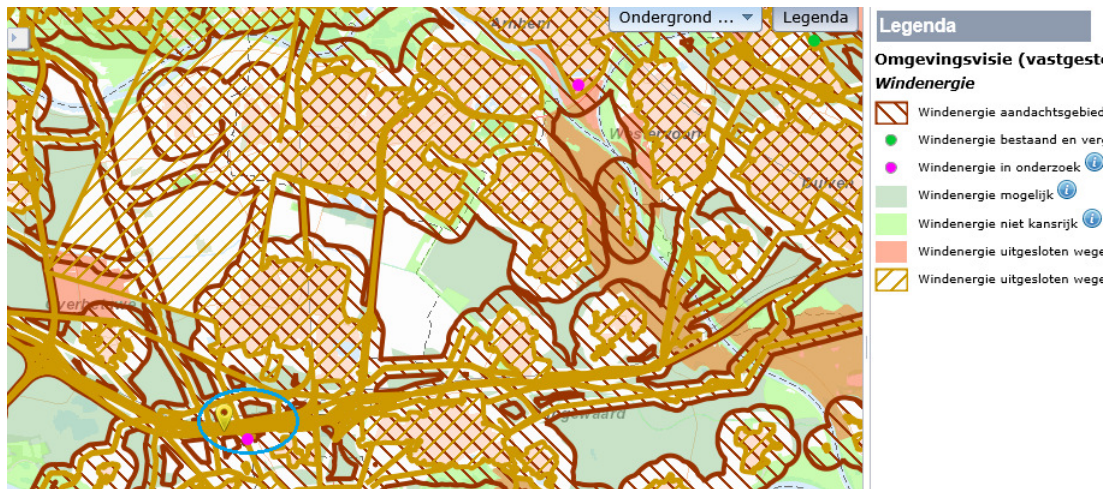
- de verschillende parken worden in samenhang met elkaar ontworpen, zodat een begrijpelijk en rustig ruimtelijk geheel wordt gecreëerd,
- of het landschap moet zorgen voor een buffer tussen de twee parken,
- visualisaties van de parken in samenhang moeten aantonen dat er geen sprake is van interferentie.

Alle provincies hebben met het Rijk afspraken gemaakt over de ruimte die eind 2013 gerealiseerd moet zijn voor windturbines. Voor de provincie Gelderland is afgesproken dat 210 megawatt aan windenergie ruimtelijk eind 2013 moet zijn gereserveerd. Ook in relatie tot de bevindingen uit de PlanMER: Opwekking van windenergie.

Om aan deze afspraak te voldoen, faciliteert de provincie allereerst een zoekproces door gemeenten en regio's om tot goede locaties te komen. Als in het najaar van 2013 blijkt dat dit zoekproces niet voldoende megawatt heeft opgeleverd, zal de provincie zelf locaties aanwijzen om aan de afspraken van de 210 MW te kunnen voldoen. Deze locaties worden dan samen met de huidige windturbines op kaart gezet en door de provincie in een apart traject ter inzage gelegd. De provincie is bereid om indien gevraagd voor deze locaties een inpassingsplan voor wind te realiseren.

De provincie onderscheidt in feite 3 soorten gebieden:

1. gebieden waar windenergie mogelijk / meest kansrijk is. Over deze locaties zijn reeds afspraken gemaakt of deze locaties kunnen worden toegevoegd aan de lijst locaties met afspraken over wind
2. locaties die niet- kansrijk zijn voor windenergie
3. locaties die zijn uitgesloten voor windenergie wegens wettelijke beperkingen of vanwege provinciaal beleid

Afbeelding: kaart 3 Windenergie bij Omgevingsvisie Gelderland

De locatie langs de A15 is aangegeven in de ontwerp-Omgevingsvisie opgenomen als locatie in categorie 1 (locatie in onderzoek).

Conclusie: De ontwikkeling past binnen de nieuwe (Ontwerp) provinciale omgevingsvisie.

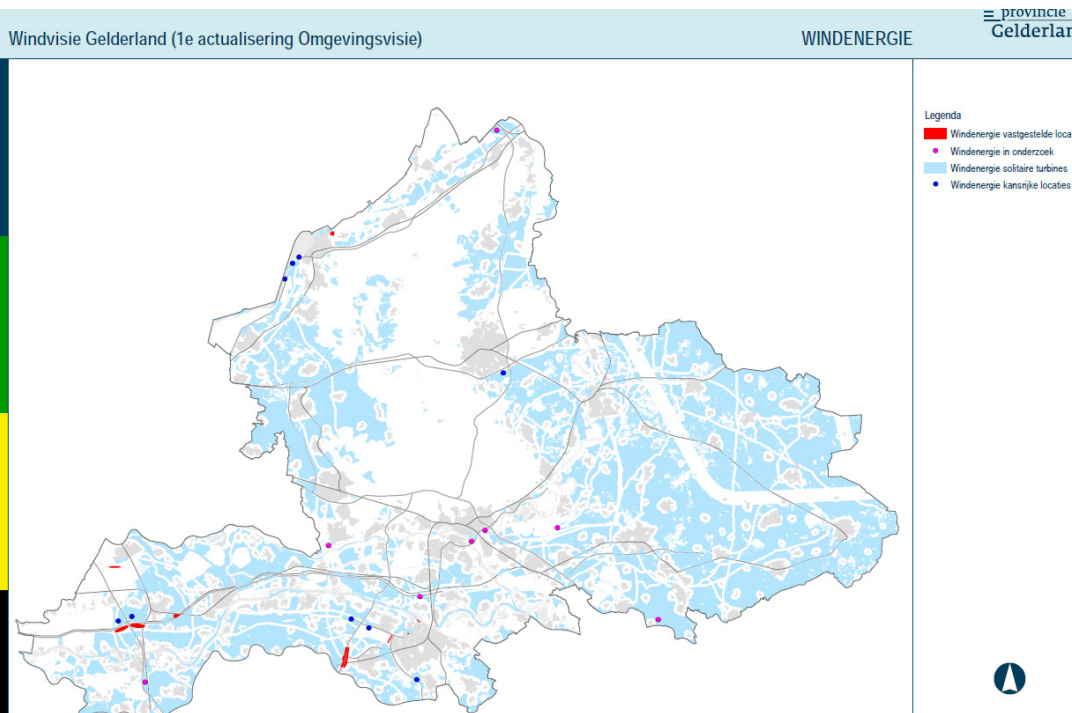
2.2.3 Verhoogde taakstelling

Daargelaten dat in de ontwerp-omgevingsvisie nog wordt uitgegaan van een doelstelling van 210 MW, hebben inmiddels alle provincies met het Rijk afspraken gemaakt over de ruimte die eind 2013 gerealiseerd moet zijn voor windturbines. Voor de provincie Gelderland is afgesproken dat (in plaats van 210 MW) 230,5 MW aan windenergie ruimtelijk eind 2013 moet zijn gereserveerd.

2.3 Ontwerp structuurvisie Windenergie Gelderland

Gedeputeerde Staten hebben (beoogde) locaties waar windmolenparken in de provincie geplaatst kunnen worden, opgenomen in de Windvisie Gelderland. Met de Windvisie geeft de provincie invulling aan de opgave van 230,5 MW.

De Windvisie beschrijft het windenergie-beleid van de provincie Gelderland. In de Omgevingsvisie zijn de bestaande locaties voor windenergie en de locaties waar al planvorming voor bestaat opgenomen. Dit betreft een totaal van 170 MW. Voor de aanvullende locaties is op verzoek van de Provinciale Staten draagvlak gezocht bij gemeenten. Dit heeft geresulteerd in aanvullende locaties voor in totaal 82 MW, die middels deze Windvisie kunnen worden vastgelegd.

De in dit bestemmingsplan opgenomen locatie is op de kaart bij de ontwerp structuurvisie Windenergie Gelderland als "Windenergie in onderzoek" locatie opgenomen.

2.4 Regionaal beleid

2.4.1 gebiedsvisie "Windenergie in de regio Nijmegen, Beuningen, Lingewaard en Overbetuwe

In de gebiedsvisie "Windenergie in de regio Nijmegen, Beuningen, Lingewaard en Overbetuwe" uit 2005 wordt aangegeven dat alle vier de gemeenten positief staan ten opzichte van windenergie en zij kansrijke locaties willen realiseren. De voorkeur van de vier gemeenten gaat uit naar de locaties:

- Ten noorden van de Waal: Een samenhangende opstelling nabij de Betuweroute en A15, waarvan een deel op het bedrijventerrein de Grift, in westelijke richting uit te breiden tot nabij knooppunt Valburg en in oostelijke richting mogelijk uit te breiden tot knooppunt Ressen.
- Ten zuiden van de Waal: Een samenhangende opstelling, langs of nabij de A50 tussen de brug over de Waal en de gemeentegrens met Wijchen, of een opstelling langs de Maas en Waalweg (N73).

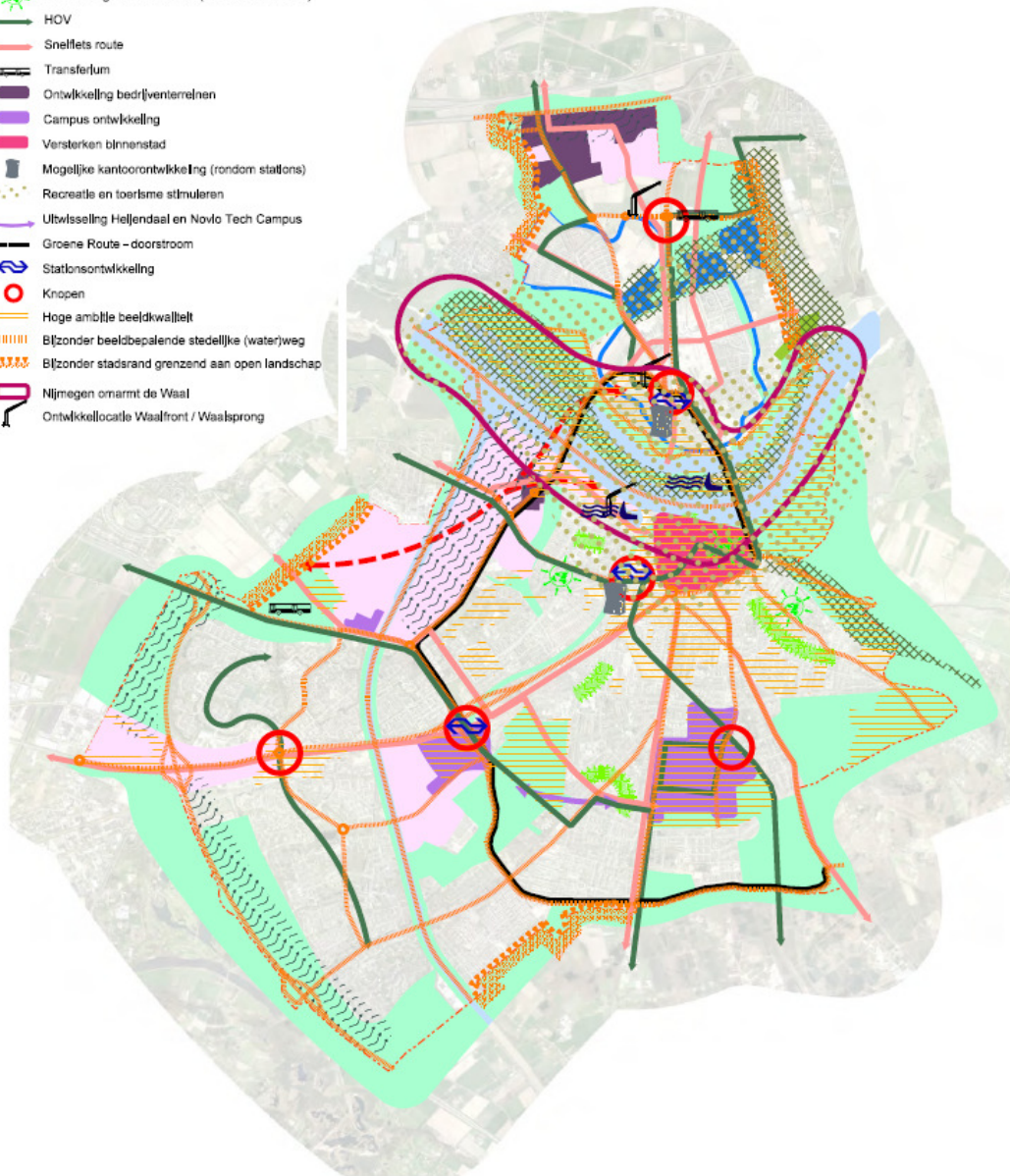
2.5 Gemeentelijk beleid

2.5.1 Structuurvisie Nijmegen 2013, kansen voor ontwikkeling tot 2030

In september 2013 heeft de gemeenteraad de Ontwerp structuurvisie 2013 vastgesteld. Deze geeft het ruimtelijk beleid weer tot 2020. Het accent zal de komende jaren in de wijken meer op consolidatie en kleinschalige vernieuwing komen te liggen. De focus ligt op behoud, verduurzaming, eigentijdse aanpassingen, herbestemming en transformatie van bestaande woningen en gebouwen naast de ontwikkeling van het Waalfront, Nijmegen CS en de Waalsprong. Duurzaamheid krijgt een prominente rol in deze visie en kent een brede invulling. In de structuurvisie is gekozen voor duurzame stedelijke ontwikkeling als leidend principe en de speerpunten Typisch Nijmegen, Economische structuurversterking en Karakteristieke wijken. De gemeente investeert samen met bedrijven en bewoners in een duurzame stad: energieneutraal, schoon en groen. Daar waar mogelijk spelen ze in op nieuwe opgaven op het gebied van energietransitie en klimaat. Nijmegen heeft de ambitie om in 2045 energieneutraal te zijn, onafhankelijk van fossiele brandstoffen. In de Structuurvisie zijn zoekgebieden voor windenergie aangewezen (zie Figuur 3.4). Benoemd wordt ook dat voor de locatie De Grift een plan voor het plaatsen van windturbines is gestart.

Structuurvisie Nijmegen 2013

- Bestaande groengebieden
- Waal en Maaswaal kanaal
- Zoekgebieden binnenstedelijke groen
- Investeren groen in en om de stad
- Investeren in blauwe structuren
- ~ Watervolligheid
- ~ Zoekgebieden windenergie
- Trace warmtenet
- ☀ Aandachtsgebieden klimaat (hitte+wateroverlast)
- HOV
- Snelroute
- Transferium
- Ontwikkeling bedrijventreinen
- Campus ontwikkeling
- Versterken binnenstad
- Mogelijke kantoorontwikkeling (rondom stations)
- Recreatie en toerisme stimuleren
- Uitwisseling Heljendaal en Novlo Tech Campus
- Groene Route - doorstroom
- ⊗ Stationsontwikkeling
- Knopen
- Hoge ambitie beeldkwaliteit
- B(zonder beeldbepalende stedelijke (water)weg
- B(zonder stadsrand grenzend aan open landschap
- Nijmegen omarmt de Waal
- Ontwikkellocatie Waalfront / Waalsprong

Conclusie

De beoogde ontwikkeling past prima binnen de nieuwe structuurvisie Nijmegen 2013.

2.5.2 Partiële herziening structuurvisie

De Structuurvisie Nijmegen is in december 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. De structuurvisie is in 2014 op het onderdeel windturbines herzien. Vandaar dat er gesproken wordt over 'partiële herziening' van de structuurvisie. De inhoud van de structuurvisie is hetzelfde gebleven, alleen op het onderdeel windturbines is nu een koppeling gemaakt met de Plan MER windpark A15 Nijmegen/Overbetuwe. De MER is niet uitsluitend als onderlegger voor bestemmingsplan, maar ook als basis gebruikt voor de structuurvisie.

De potentiële locaties voor windenergie in Nijmegen zijn in het MER onderbouwd en op een kaart gepresenteerd en op effecten met elkaar vergeleken.

Wanneer de locatie A15 vergeleken wordt met de andere potentiële locaties in de gemeente Nijmegen blijkt ook dat het een relatief geschikte locatie betreft ten opzichte van de andere locaties. Teneinde de doelstellingen op het gebied van windenergie van zowel de gemeente Nijmegen, de gemeente Overbetuwe, als ook van de provincie Gelderland, te kunnen halen is het ontwikkelen van de locatie gewenst.

Hoofdstuk 3 Verantwoording locatiekeuze

3.1 Inleiding

Voor de verantwoording van de locatiekeuze vindt een trechtering plaats. Eerst wordt een globale trechtering gemaakt in paragraaf 3.2. en vervolgens een gedetailleerdere locatieafbakening in het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe.

3.2 Globale verantwoording locatiekeuze

3.2.1 Europees, Nationaal en Provinciaal Energietransitiebeleid

Nijmegen streeft er naar energieneutraal te worden in 2045. Het Nijmeegse streven om energieneutraal te worden als stad staat niet op zichzelf. De EU, het Rijk en de Provincie Gelderland streven hetzelfde doel na: een transitie naar volledig decentrale duurzame energie tussen nu en 2050. Dit is noodzakelijk om gestelde klimaatdoelen te halen en minder afhankelijk te worden van schaarser wordende fossiele brandstoffen. Zo is de Nederlandse aardgasvoorraad in 2025 grotendeels uitgeput en zullen wij toch onze huizen en bedrijven van energie moeten blijven voorzien. De energietransitie naar decentrale duurzame energie is daarmee urgent en onafwendbaar.

3.2.2 Nationaal Energieakkoord (2013)

Volgens het Nationaal Energieakkoord (2013) dienen in de energietransitie gemeenten de rol van regisseur en facilitator op zich te nemen. Vanaf 1 januari 2014 wordt er daarom vanuit het Rijk extra ondersteuning geregeld voor gemeenten, waaronder een revolverend fonds van €600 miljoen. Dat wordt ingesteld om energiebesparing in de gebouwde omgeving te bereiken, voor verhuurders en particuliere woningbezitters. Voor energiebesparing bij woningcorporaties is er een apart fonds van €400 miljoen.

Het Nationaal Energieakkoord zet verder in op versnelde sluiting van oude kolencentrales, minder import van biomassa en realisatie van meer windenergie. Een aanpassing van de wetgeving voor zonne-energie biedt nieuwe kansen voor huishoudens die in hun wijk of buurt gezamenlijk energie willen opwekken: zij krijgen in ruil hiervoor 7,5 cent korting op de energiebelasting.

3.2.3 Provinciale opgave windenergie

De Provincie Gelderland heeft van rijkswege een harde doelstelling opgelegd gekregen voor realisatie van 230,5 MW in Gelderland in 2020. Dat zijn ongeveer 100 windturbines van 2-3 MW. Alle gemeenten moeten hiertoe nadenken over geschikte locaties. In de omgevingsvisie van de provincie, die dit jaar afgerond wordt, zal een ruimtelijk afwegingskader voor locaties voor windenergie gegeven worden. Voor door Gelderse gemeente aangemelde potentiële locaties heeft de provincie onlangs quick scans (haalbaarheidsstudies) afgerond waarin de geschiktheid van locaties wordt aangegeven.

3.2.4 Afweging gemeentelijke locaties

Bij het bepalen van potentiële locaties voor windenergie in Nijmegen is de volgende afweging gemaakt:

- eerst zijn de locaties benoemd die per definitie door hun aard of gebruik niet geschikt geacht worden voor (grootschalige) windturbines.
- een tweede stap is het verrichten van quick scans voor de overblijvende gebieden om te analyseren of er in en binnen deze gebieden niet teveel belemmeringen liggen die de ontwikkeling bij voorbaat in de weg staan.

3.2.5 Beschrijving zoekruimtekaart en afwegingen

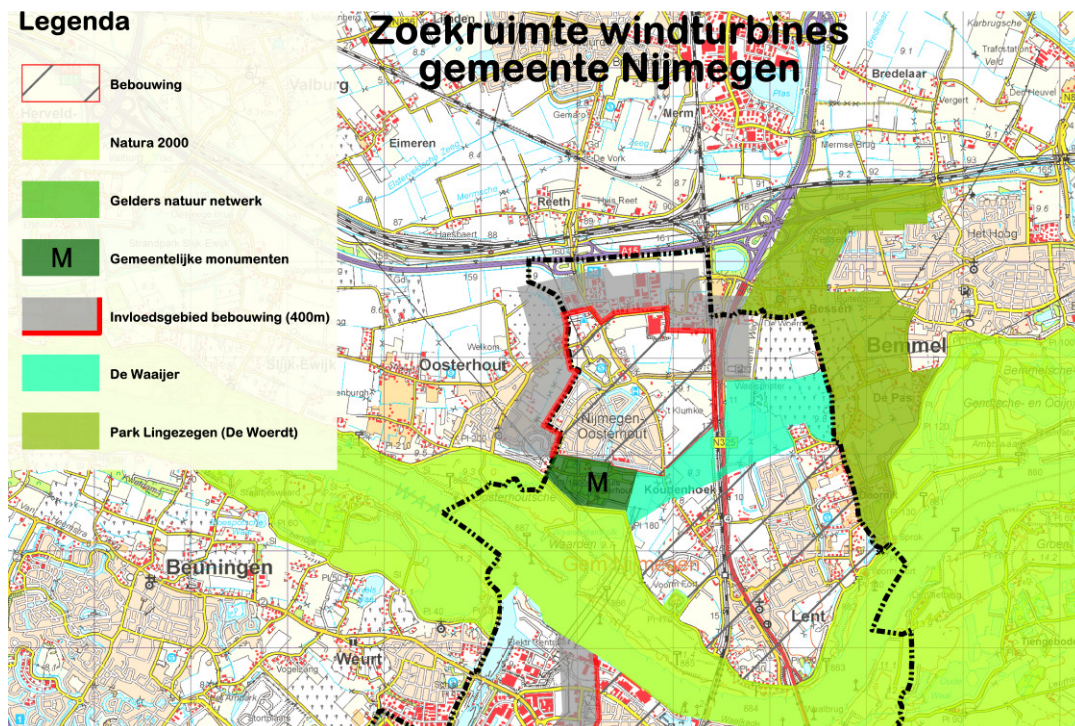
Een groot deel van het grondgebied van de gemeente Nijmegen is ongeschikt voor grootschalige windturbines omdat het bebouwd is met aaneengesloten woonbebouwing of andere kwetsbare bebouwing, zoals ziekenhuizen, kantoren of onderwijsinstellingen, waarvan vanuit veiligheidsoogpunt afstand gehouden moet worden.

Er zijn normen opgesteld voor geluid en slagschaduw ter plaatse van woningen van derden om deze tegen hinder te beschermen. Om aan deze normen te kunnen voldoen en toch een rendabel project te houden is een minimale afstand tussen windturbine en woningen nodig. In dit geval is een afstand van 400 meter aangehouden. Voor moderne windturbines (die voorliggend bestemmingsplan mogelijk maakt) is dit circa 4x de rotordiameter, of ook 4x de ashoogte.

De afstand van 400 meter is een vuistgetal. Als een opstelling van windturbines nader onderzocht wordt zullen gedetailleerde geluid- en slagschaduwstudies moeten worden uitgevoerd om te toetsen aan de norm. Overigens is dit een ruimere afstandsmaat, dan de maat die de brochure Bedrijven en milieuzonering aanhoudt (300 meter, bij wiekdiameter van 50 meter, SBI 2008 code 35).

Verspreid liggende woonbebouwing is niet noodzakelijk een harde belemmering. Hiervoor geldt dat er mogelijk een ontwerptechnische oplossing is, zoals een stiller windturbintype of participatie van bewoners/agrariërs in het windenergieproject. Bij toetsing van concrete initiatieven op lokaal niveau zal nadrukkelijk wel naar verspreid liggende woonbebouwing moeten worden gekeken. Datzelfde geldt voor andere geluidgevoelige bestemmingen. Bij alle geluidgevoelige bestemmingen zal immers aan de norm moeten worden voldaan.

Op de kaart is deze categorie aangegeven als een zwart gearceerd gebied met rode grens. De 400 meterzone is als grijze schaduw weergegeven.

Vanwege landschappelijke waarden en de aanwezigheid van kwetsbare vogelsoorten worden de onder diverse wettelijke beschermingsregimes vallende natuurgebieden, zoals het Gelders Natuurnetwerk en de Natura 2000 gebieden als zoekruimtes uitgesloten.

Dit geldt ook voor onder Rijks- of gemeentelijke bescherming staande monumentale parken zoals het Goffertpark, Het Valkhofpark en Landgoed Oosterhout en de landschapsparken de Waaijer en Park Lingezege.

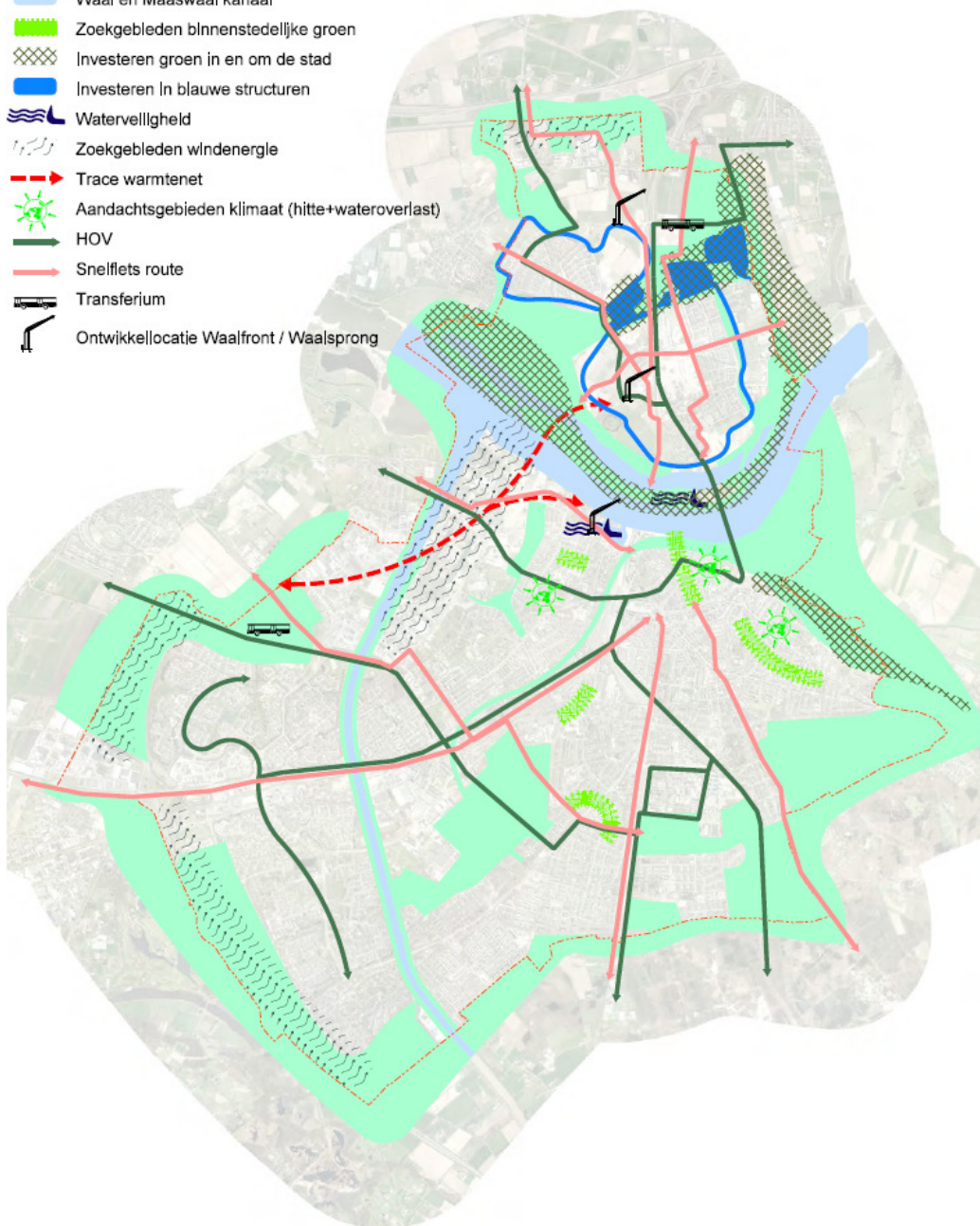
Deze gebieden zijn op de analysekaart in diverse tinten groen aangegeven.

Ten noorden van Landschapspark de Waaijer ligt een boomgaardengebied dat de begrenzing vormt tussen het Nijmeegse grondgebied en het beschermde dorpsgezicht van Ressen.

In de oorspronkelijke plannen voor de VINEX-locatie de Waalsprong was hier een woningbouwlocatie gepland, het "woonpark Ressen". Na uitvoering van het MER Waalsprong in 2003 heeft de Raad besloten de overige Waalspronggebieden te intensiveren en deze locatie niet te ontwikkelen om zo een buffer tussen Nijmegen en Ressen te vormen en het beschermd dorpsgezicht te ontzien. Om die reden wordt deze locatie ook niet geschikt geacht voor grootschalige windturbines.

Duurzame stedelijke ontwikkeling

- Bestaande groengebieden
- Waal en Maaswaal kanaal
- Zoekgebieden binnenstedelijke groen
- Investeren groen in en om de stad
- Investeren in blauwe structuren
- Watervulligheid
- Zoekgebieden windenergie
- Trace warmtenet
- Aandachtsgebieden klimaat (hitte+wateroverlast)
- HOV
- Snelfiets route
- Transferium
- Ontwikkellocatie Waalfront / Waalsprong

De overblijvende gebieden zijn in theorie geschikt voor de toepassing van grootschalige windenergie. Ze zijn daarom als potentiële zoeklocaties in de structuurvisie Nijmegen 2013 (zie hierboven) opgenomen en bij de Provincie Gelderland aangemeld. De locatie aan de A15 stond al als potentiële windenergielocatie op de Provinciale beleidskaart. Voor de overige gebieden heeft de Provincie Gelderland een *quick scan* uit laten voeren om de haalbaarheid van windenergie op de locaties te bepalen (Royal Haskoning, Quickscan windenergielocaties provincie Gelderland- Gemeenten Nijmegen en Wijchen, 16 september 2013).

Uit deze quick scan blijkt dat alle benoemde gebieden onder voorwaarden geschikt zouden kunnen zijn voor de toepassing van grootschalige windenergie.

Overigens heeft de provincie ook (bedrijventerrein) locatie 10 laten onderzoeken (nabij de A73 en de gemeente Beuningen); een locatie die niet is aangegeven op de kaart van de Structuurvisie.

Afbeelding: locatie 10 uit de quickscan

3.3 Uitgebreide verantwoording locatiekeuze

Ten behoeve van dit bestemmingsplan is het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe (Pondera, januari 2014) opgesteld. In dit MER is een uitgebreide locatieonderbouwing opgenomen. Tevens is gekeken naar diverse milieueffecten (geluid, slagschaduw, externe veiligheid) van het initiatief om 5 windturbines op Nijmeegs grondgebied te realiseren. Het MER is een belangrijke onderlegger voor dit bestemmingsplan en hiernaar zal dan ook veelvuldig worden verwezen.

Hoofdstuk 4 Sectorale aspecten

4.1 Inleiding

De windturbines, die ten gevolge van dit bestemmingsplan kunnen worden opgericht, moeten voldoen aan verscheidene algemene randvoorwaarden ten aanzien van milieu- en omgevingsaspecten.

4.2 Economische zaken

Het initiatief draagt eraan bij dat de gemeente Nijmegen op de kaart wordt gezet als duurzame gemeente. Voor Nijmegen ligt er de uitdaging om maatschappelijke en economische verdienmodellen van duurzaamheid verder te ontwikkelen. Dit krijgt onder meer vorm in het stimuleren van Energie- en Milieutechnologie (EMT), biobased en circulaire economie, lage energielasten voor burgers, nieuwe werkgelegenheid, nieuwe economische samenwerkingsverbanden en een duurzaam imago.

4.3 Verkeer

Voor het vaststellen van een bestemmingsplan dient te worden onderzocht of de verkeersafwikkeling en de parkeerbehoefte als gevolg van de realisatie van het plan tot problemen kunnen leiden.

Het aantal parkeerplaatsen wordt berekend aan de hand van de toepassing van artikel 2.5.30 uit de Nijmeegse bouwverordening. Het artikel is een uitwerking van de door Burgemeester en Wethouders vastgestelde parkeervisie (2012) en de hierin verbonden nota parkeernormen gemeente Nijmegen (2012). Het plangebied valt in "Rest bebouwde kom". De Windturbines worden onbemand bedreven. Enkel het onderhoud leidt tot verkeersbewegingen. Uitgangspunt is dat maximaal één personenauto naar de windturbines rijdt. Het aantal verkeersbewegingen van en naar de windturbines is niet significant. Er is ruimte voor 1 parkeerplaats bij elke windturbine.

4.4 Milieu

4.4.1 Bedrijvigheid

De windturbines vormen geen gevoelige bestemming waarvoor een bepaalde afstand moet worden gehouden tot bedrijven die een hindercirkel hebben.

4.4.2 Bodem

Voor deze bestemmingsplanwijziging is in principe geen bodemonderzoek nodig, omdat het bouwwerken betreffen die niet bestemd zijn voor het langdurig verblijf van mensen.

Ter plaatse van de windturbines 1 t/m 5 (van west naar oost tellend) zijn de volgende bodemonderzoeken uitgevoerd

Windturbine	Bodemrapportage	Intern. rapportnr#
1	DHV, verkennend bodemonderzoek Van Balverenlaan 14 Oosterhout, ONA983021, 7 oktober 1998	1602
1	Geofox Lexmond, verkennend bodemonderzoek Knooppunt 38 van de A15 te Oosterhout	4525
2	Syncera milieu, verkennend en asbestonderzoek Griftdijk 1 te Oosterhout, B05B0687, 6 maart 2006	3502
1,2,3 en 4	Greenhouse Advies,, diverse bodemonderzoeken, Griftdijk kad. percelen Nijmegen D143, D144, D150, D152, D859 en D123 te Nijmegen noord	5199
5	Geen bodemonderzoek bekend; geen verdachte bodembedreigende activiteiten aanwezig geweest (onverdacht)	

De bodemrapportage is digitaal te raadplegen door in het internetadres <http://145.11.60.41/IMAP/multimedia/bodemonderz/####.pdf> , de #### te vervangen door het intern rapportnr.

Uit bodemonderzoeken van de windturbines 1 t/m 4 blijkt dat de bodem schoon tot licht verontreinigd is. Ter plaatse van windturbine 5 is de bodem onverdacht voor bodemverontreinigingen.

Bij het realiseren van de gewijzigde bestemming verwachten we zodoende geen maatschappelijke en financiële belemmeringen ten gevolge van een bodemverontreiniging.

4.4.3 Geluid

In het kader van het MER is akoestisch onderzoek verricht. Dit MER en onderliggend akoestisch onderzoek dient ook ter onderbouwing van dit bestemmingsplan.

Het Besluit algemene regels voor inrichtingen (het Activiteitenbesluit) is per 1 januari 2011 gewijzigd en belangrijk voor de toetsing van geluid van windturbines. Voor de normstelling geluid is in het MER aansluiting gezocht bij deze nieuwe regelgeving die gebaseerd is op een toetsing bij woningen van derden aan de waarde $L_{den}=47$ dB en $L_{night}=41$ dB.

Om de geluideffecten te beschrijven is bekeken hoeveel en welke woningen van derden zich binnen de toetsingscontouren van $L_{den} = 47$ dB bevinden. Om dit inzichtelijk te maken zijn er 9 maatgevende woningen gekozen die dienen als referentie toetspunten. Deze woningen ontvangen de hoogste geluidbelasting in vergelijking met nabijgelegen woningen. De toetspunten liggen zodanig dat indien deze voldoen aan de normering, de omliggende woningen ook aan de normering voldoen. Om de effecten op de omgeving goed in kaart te brengen, is tevens gekeken naar de effecten van geluidbelastingen beneden de wettelijke norm, conform het advies van de Commissie voor de m.e.r.. Hiervoor is het aantal woningen binnen geluidcontouren met een lagere waarde ($L_{den} = 42$ dB en $L_{den} = 37$ dB) in kaart gebracht.

De panden Griftdijk 244 en 252 zijn in het geluidsonderzoek buiten beschouwing gelaten. Deze panden vallen volgens de mening van de gemeente evenmin onder de werking van het overgangsrecht (zie ook paragraaf 1.3.1).

In het MER is aangegeven dat voor geluid maatregelen genomen kunnen worden om de geluidbelasting te verminderen en om aan de geluidnormen te kunnen voldoen. Dit kan door turbines in te stellen (met behulp van geluidmodi), zodat de turbine wordt vertraagd bij bepaalde windsnelheden. Tevens kunnen minder geluid producerende turbines toegepast worden.

Na toepassing van een minder geluid producerende windturbintype kan voldaan worden aan de geluidnormen in alle varianten. Voor variant 1a en 1b geldt daarbij dat respectievelijk 3 en 2 turbines voorzien moeten worden van een geluidreducerende modus in geval van plaatsing van dit windturbintype.

Laagfrequent geluid blijft binnen de (niet in Nederland geldende) Deense norm, zo blijkt uit een berekening in het MER. Het weg- en railverkeerslawaaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten.

4.4.4 Luchtkwaliteit

Als een ruimtelijk plan getoetst wordt op luchtkwaliteit, moet worden gelet op de volgende 2 zaken:

a. het plan als veroorzaker van verkeer en daardoor bron van slechte luchtkwaliteit.

De plannen betreffen nieuwbouw van 5 windturbines. Een ruimtelijke ontwikkeling kan doorgaan, indien aannemelijk kan worden gemaakt dat:

- de ruimtelijke ontwikkeling, al dan niet in combinatie met aan het project verbonden maatregelen, niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit. Dit is sinds de inwerkingtreding van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) maximaal 3%, of:
- de luchtkwaliteit door de ruimtelijke ontwikkeling, al dan niet in combinatie met aan het project verbonden maatregelen, per saldo verbetert of tenminste gelijk blijft, of:
- bij een beperkte verslechtering van de luchtkwaliteit vanwege de ruimtelijke ontwikkeling de luchtkwaliteit in een gebied rondom het project per saldo verbetert. De verbetering en verslechtering zullen beide moeten gelden voor overschrijdingssituaties en dienen te worden betrokken op de concentraties van NO₂ en/of PM₁₀, of:

- de ruimtelijke ontwikkeling is beschreven in, past binnen, of is in elk geval niet strijdig met een vastgesteld programma zoals het NSL, of;
- er geen grenswaarden worden overschreden door de ruimtelijke ontwikkeling.

Plannen die niet meer dan 3% bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, hoeven niet afzonderlijk getoetst te worden aan de luchtkwaliteitseisen in de Wet Milieubeheer, hoofdstuk 5. Dit ligt vast in artikel 4, lid 1 van het Besluit. In een regeling is nader uitgewerkt dat een woningbouwplan met minder dan 1500 woningen en één ontsluitingsweg, minder dan 3% bijdraagt. Dit komt overeen met een verkeersaantrekkende werking van ca. 7500 motorvoertuigen per etmaal.

Het plan heeft een beperkte extra (gemotoriseerde) verkeersaantrekkende werking. De verkeersaantrekkende werking van het plan blijft ruim onder bovenstaande grens. Het plan is derhalve NIBM en het hoeft derhalve niet aan de luchtkwaliteitseisen getoetst te worden.

b) het plan als te beschermen object tegen slechte luchtkwaliteit.

Op 16 januari 2009 is het Besluit “gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)” in werking getreden. Met deze AMvB wordt de bouw van zogenaamde gevoelige bestemmingen in de nabijheid van (snel)wegen beperkt. Het besluit heeft als doel: het beschermen van mensen met een verhoogde gevoeligheid voor fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂), met name kinderen, ouderen en zieken. Scholen, kinderdagverblijven en verzorgingstehuizen, verpleeg- huizen en bejaardentehuizen zijn gevoelige bestemmingen. Plannen voor gevoelige objecten zijn niet toegestaan binnen 300 meter vanaf de rand van een rijksweg of binnen 50 meter vanaf de rand van een provinciale weg, mits ter plaatse een grenswaarde overschreden wordt. Voor drukke stadswegen worden geen afstanden genoemd, maar kunnen door lokaal beleid aangewezen worden.

Het plan betreft geen van de bovengenoemde gevoelige bestemmingen. Het plan voldoet daarmee aan de regelgeving.

4.4.5 Externe veiligheid

Om de veiligheid van de windparken te beoordelen wordt gebruik gemaakt van het Handboek risicozonering windturbines (SenterNovem, 2013). Daarin wordt aangegeven welke aan te houden afstanden gelden tot windturbines, waarbij opgemerkt dient te worden dat de afstanden hun basis ontleenen aan praktijkervaring en de afstanden geen wettelijke vereisten zijn. Per 1 januari 2011 is het Besluit wijziging milieuregels windturbines in werking getreden. Daarin wordt onder meer geregeld dat met betrekking tot veiligheidsafstanden in grote lijnen wordt aangesloten op het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en dat zich geen kwetsbare objecten mogen bevinden binnen de 10-6 contour en geen beperkt kwetsbare objecten binnen de 10-5 contour. Voor de bepaling van deze contouren wordt in de toelichting verwezen naar het Handboek Risicozonering Windturbines (SenterNovem, 2013). Ook wordt aansluiting gezocht bij het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb, 1 januari 2011).

Voor het onderdeel externe veiligheid kan verder verwezen worden naar de uitkomsten van het MER, paragraaf 11.3.

De conclusie is dat het Voorkeursalternatief, hetgeen dit bestemmingsplan mogelijk maakt een neutraal effect geeft op het onderdeel veiligheid – wegen, waterwegen en spoorwegen.

4.4.6 Klimaat

De duurzaamheidsagenda 2011-2015 voorziet in een herformulering van de doelstellingen uit de Kadernotitie Klimaat en vervangt daarmee de Kadernotitie. Een belangrijke conclusie dat ‘klimaatneutraliteit’ (per saldo geen CO₂ uitstoot) geen goede maat is om de prestaties op het niveau van een stad te meten en beter vervangen kan worden door het begrip ‘energieneutraliteit’. Een energieneutrale stad is een stad die in haar eigen energiebehoefte kan voorzien en per saldo jaarlijks evenveel energie opwekt als er verbruikt wordt.

Nijmegen is in 2045 een stad die in zijn eigen energiebehoefte voorziet. Energiebesparing en duurzame energie zijn de leidraad en iedereen in de stad kan straks meewerken aan deze lange termijn energievisie. Inzetten op duurzaamheid is tegelijk een belangrijke kans voor economische groei. Nijmegen kan in 2045 een energieneutrale stad zijn door 50% energie te besparen en 50% energie duurzaam op te wekken (ten opzichte van totaal stedelijk energieverbruik 2009).

Om op lange termijn als stad volledig duurzaam te kunnen zijn en onafhankelijk van fossiele brandstoffen is er meer nodig dan alleen korte termijn maatregelen. Een transitie naar een duurzame stad vraagt ingrepen op meerdere fronten. De gemeente Nijmegen wil dan ook de komende jaren duurzaamheid verankeren in het gemeentelijke beleid over de volle breedte:

- een energieneutrale stad; inzetten op energiebesparing en duurzame energiebronnen als zon, wind en groen gas. In het co-creatietraject Power2Nijmegen wordt dit spoor uitgewerkt in samenwerking met andere overheden, onderwijs- en onderzoeksinstellingen, ondernemers en burgers;
- een klimaatneutrale organisatie; duurzaam inkopen, volledig wagenpark op groengas en verduurzamen gemeentelijk vastgoed;
- een duurzame economie; stimuleren van innovatie op het gebied van duurzame energie; creëren van groene werkgelegenheid;
- duurzame mobiliteit; schone brandstoffen, investeren in fiets, OV en de tram;
- duurzame stedelijke ontwikkeling; duurzaam bouwen, klimaatbestendige wijken, werken aan compacte verstedelijking.

In 2013 is in de nota 'Duurzaamheid in Uitvoering' vastgesteld, een overzicht van resultaten en kansen van het beleid. In de daarbij gevoegde "Routekaart Nijmegen Energieneutraal 2045", die is opgesteld in samenwerking met de deelnemers aan het co-creatie proces Power2Nijmegen, is aangegeven hoe wij onze lange termijn doelstelling (Nijmegen energieneutraal in 2045) kunnen bereiken. Via vierjarige uitvoeringsprogramma's geven we hieraan met onze partners invulling. Realisatie van windturbines is noodzakelijk voor het bereiken van de gemeentelijke doelstelling om

Nijmegen in 2045 een energieneutrale stad te laten zijn. Het windpark A15 staat op de routekaart opgenomen als burgerinitiatief voor windenergie.

4.4.7 Slagschaduw

Draaiende rotorbladen van windturbines kunnen een bewegende schaduw op hun omgeving werpen. Deze 'slagschaduw' kan als hinderlijk worden ervaren. De mate van hinder wordt bepaald door de duur van de slagschaduw.

Tegenwoordig dienen windturbines te worden voorzien van een stilstandsregeling. Deze regeling stopt de rotor wanneer er > 6 uur per jaar slagschaduw kan ontstaan op de woningen van derden.

De conclusie uit het eerder genoemde MER onderzoek (Pondera, februari 2014) is dat na toepassing van de mitigerende maatregelen, er geen woningen zijn waar meer dan 6 uur slagschaduw hinder per jaar optreedt. Voor woningen met minder dan 6 uur slagschaduw per jaar, hoeven geen maatregelen te worden getroffen.

4.4.8 Kabels, leidingen

In de onmiddellijke nabijheid van de geplande windturbines ligt gastransportleiding N-578-19. Het Handboek risicozonering windturbines 2013 vermeldt de faalmodus van windturbines en de bijbehorende faalfrequenties. De drie van Gasunie's infrastructuur bedreigende faalmodi zijn:

1. het afvallen van de gondel en/of de rotor.
2. het omvallen van de windturbine in zijn geheel als gevolg van mastbreuk of een fundatiedefect.
3. het afbreken van een rotorblad tijdens het draaien.

Schade veroorzaakt door windturbines kan gevolgen hebben voor:

4. de leveringszekerheid

5. de externe veiligheid van de transportleidingen
6. economische schade voor zover niet verhaalbaar op de veroorzaker
7. imagoschade voor Gasunie, omdat Gasunie kennelijk niet in staat is de ongestoorde ligging van haar infrastructuur te waarborgen.

Faalmode 1 en 2 zullen, indien zij op het leidingtracé plaatsvinden, leiden tot catastrofaal falen van de al eerder genoemde leiding. De raakfrequentie waarmee dit kan gebeuren is dus tevens de kritische raakfrequentie. De maximale reikwijdte van faalmodes 1 en 2 wordt de high-impactzone genoemd. (ashoogte + 1/3 rotorblad).

Voor bladbreuk wordt aangenomen dat de kritische raakfrequentie een factor duizend lager is dan de frequentie waarmee een afgebroken blad op het leidingtracé terecht kan komen.

Gasunie's beleid is erop gericht de windturbines buiten hun high-impactzone te houden ten opzichte van de ondergrondse leidingen. Tevens mogen de kritische raakfrequenties van alle faalmodes samen geen grotere bijdrage aan de faalfrequentie van een leiding leveren dan één of tien procent.

Hoogspanningsverbindingen

Ten westen van de Griftdijk loopt (in noordzuidelijke richting) ook een 150 kv hoogspanningsverbinding (blauw tracé) en parallel aan de A15 een 380 kv leiding (rood tracé).

Afbeelding: Uitsnede Netkaart Nederland (Tennet)

Conclusie

Uit het MER blijkt dat er geen veiligheidsrisico is door de plaatsing van windturbines (zie paragraaf 11.3.1)

4.4.9 Fysieke veiligheid

Er verblijven niet permanent personen in de gebouwen die het bestemmingsplan mogelijk maakt (afgezien van het feit dat incidenteel onderhoud nodig is). Er behoeft derhalve niet uitgebreid op dit onderdeel te worden ingegaan.

4.4.10 Radarverstoring

TNO heeft de opdracht gekregen om te kijken of eventuele storingen van de radars van Defensie aan de orde is. TNO heeft de verstoring op de primaire radar als gevolg van radarreflectie en schaduw effect vervolgens berekend met behulp van het radarhinder simulatiemodet PERSEUS volgens de nieuwe toetsingsmethode (op 1 oktober 2012 ingevoerd)

De conclusies uit het onderzoek (TNO, 26 februari 2014, kenmerk TNO-060-DHW-2014-00439) voor de verkeersleidingsradarsystemen MASS zijn:

1. *T.a.v. reductie van de detectiekans ter hoogte van het bouwplan*

Na realisatie van het bouwplan is er op de toetsingshoogte van 1000 voet TNO-060-DHW-2014-00439 geen vermindering van de detectiekans geconstateerd ter hoogte of in de Btad directe nabijheid van het bouwplan. Het bouwplan voldoet aan de norm.

2. *T.a.v. reductie van het maximum bereik ten gevolge van de schaduwwerking van het bouwplan*

Na realisatie van het bouwplan is er op de toetsingshoogte van 1000 voet geen afname van het maximum bereik waarneembaar ten gevolge van schaduw van het bouwplan. Ook hiervoor geldt dat het bouwplan aan de normen voldoet.

Ook voor gevechtsleidingsradar MPR te Nieuw Milligen wordt op beide aspecten aan de normen voldaan.

4.5 Water

4.5.1 De watertoets

Voor de ruimtelijke aspecten heeft het nationaal Waterplan de status van structuurvisie. Hierin zijn water en ruimtelijke ontwikkelingen geïntegreerd, conform de Wet ruimtelijke ordening en de Waterwet.

Binnen de volgende documenten is de watertoets verankerd:

- Nota anders Omgaan met Water (Kabinetsstandpunt over het waterbeleid 21e eeuw, dec. 2000)
- Nationaal Bestuursakkoord Water (2 juli 2003)
- Landelijke Handreiking Watertoets 3 (RIZA, december 2009)
- Waterbeheersplan 2010-2015 (Waterschap Rivierenland 22 december 2009)

4.5.2 Algemeen

Het plangebied maakt deel uit van de bestaande waterhuishoudkundige inrichting van het gebied De Grift. Voor dit gebied is het "waterhuishoudingsinrichtingsplan Waalsprong 2009" relevant. Er vinden geen wijzigingen plaats als gevolg van de voorgenomen bestemming.

4.5.3 Hemelwater

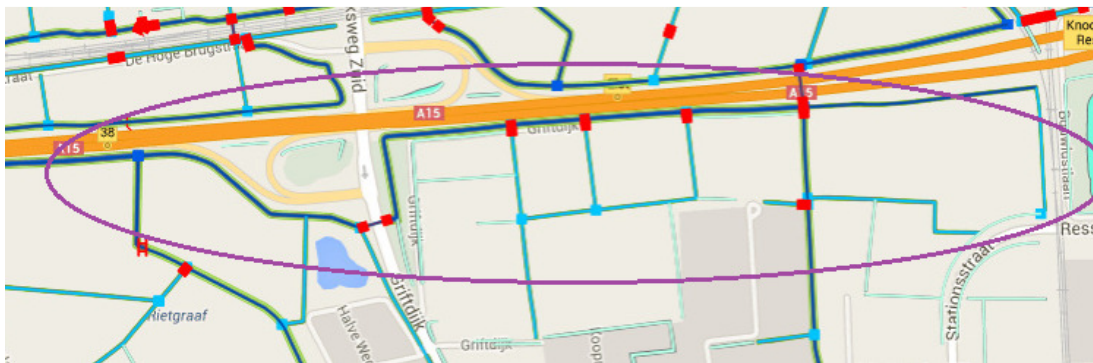
Door het plaatsen van windturbines wordt verhard oppervlak (de windturbines plus vijf opstelplaatsen en toegangswegen) gecreëerd. Indien het verhard oppervlak met meer dan 3500 m² toeneemt, moet het voornemen worden voorgelegd aan het Waterschap. Dit omdat er waterberging moet worden gecreëerd, die moet aansluiten op het bestaande oppervlaktewatersysteem. Het plangebied heeft namelijk een kleiige ondergrond, waardoor infiltratie van het hemelwater vrij moeilijk is. Het hemelwater zal over de berm naast de verharding stromen naar nieuwe zaksloten of andere opvangvoorzieningen, die aangesloten moeten worden op het bestaande oppervlaktewatersysteem.

Bij de vijf windturbines worden opstelplaatsen aangelegd, zowel voor de plaatsing van de windturbines, als voor het toekomstig onderhoud. Om de windturbines bereikbaar te maken moeten de reeds aanwezige toegangswegen worden uitgebreid. Het ingeschatte oppervlakte daarvoor is circa 1500m². Het totaal verhard oppervlak is daarmee 0,9 ha, waarvan 1500m² vrijgesteld is. De resterende oppervlakte (circa 0,75 ha) heeft waterbergingscompensatie nodig.

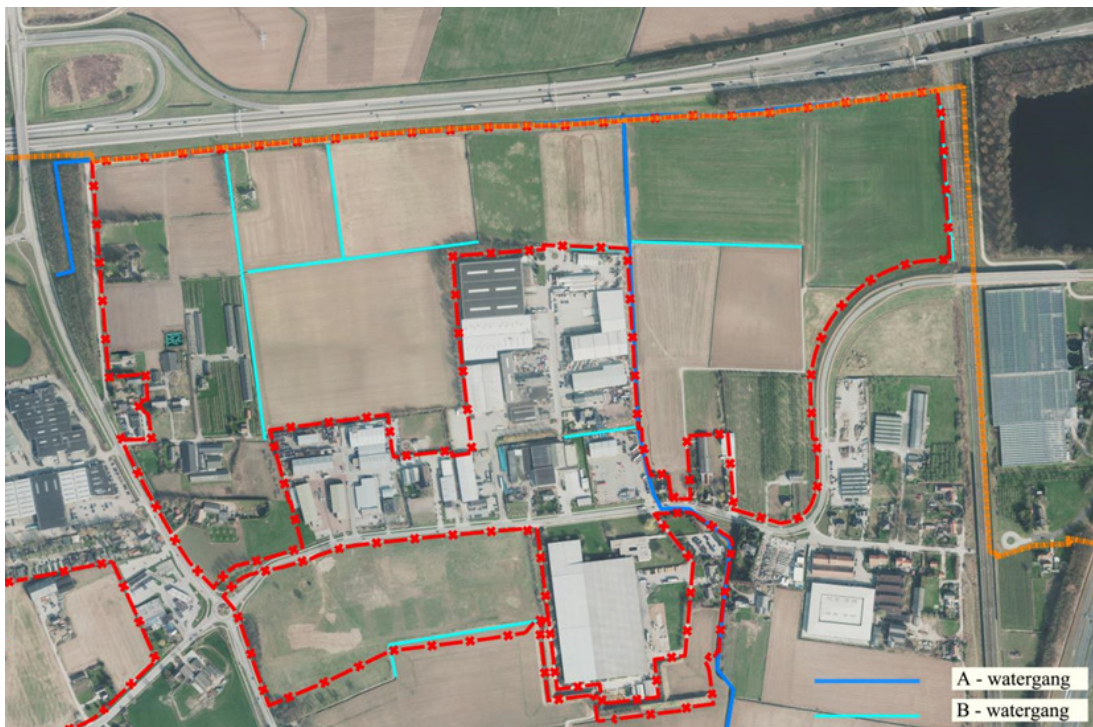
Bij de indiening van de watervergunning ten behoeve van de realisatie van de windturbines zal een nauwkeurige berekening worden gemaakt voor de waterberging die zal worden aangelegd ter compensatie van de nieuwe verharding.

4.5.4 Oppervlaktewater

Binnen het plangebied is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van bestaande A-wateren, B-wateren en C-wateren. De voornaamste A-watergang is oost-west georiënteerd gelegen parallel aan de A15, daarnaast zijn er nog een drietal A-watergangen noord-zuid georiënteerd. De wateraanvoer voor het plangebied vindt plaats vanuit de Linge (via Elst). De B-watergangen zijn voornamelijk noord-zuid georiënteerd en takken aan op de A-watergang parallel aan de A15. Indien (onderhouds)wegen bestaande (A, B en C) watergangen kruisen is een keurontheffing noodzakelijk wanneer gekozen wordt voor duikers om de watergangen te passeren.

Figuur: Uitsnede plangebied legger wateren Waterschap Rivierenland (donkerblauw = a-watergang, midden blauw = B- watergang, lichtblauw = C-watergang)

Afbeelding: A- en B-watergangen in plangebied. De A-watergang parallel aan de A15 is minder goed zichtbaar in verband met de overlap met de gemeentegrens contour.

4.5.5 Grondwater

Het plangebied bevindt zich niet in een grondwaterwingebied of grondwaterbeschermingsgebied.

4.5.6 Riolering

De bestaande riolering is uitgevoerd als gemengd stelsel. In het kader van het bevorderen van het duurzaam omgaan met water geldt als gemeentelijk beleid, om schoon hemelwater af te koppelen van het gemengde rioolstelsel. Schoon hemelwater dient in de bodem te worden geïnfiltreerd. Bij infiltratie van hemelwater dient waar mogelijk conform convenant Duurzaam bouwen in het KAN 2000, gebruik te worden gemaakt van duurzame bouwmaterialen.

Voor plannen voor de aanleg van verharding groter dan 500 m² moet bij lozing op oppervlaktewater een waterhuishoudkundig plan bij het waterschap worden ingediend. Bij infiltratie (niet aan te raden) moet het waterhuishoudkundige plan als bijlage aan de omgevingsvergunning worden toegevoegd. Het waterschap geeft richtlijnen voor de inhoud van het waterhuishoudingsplan.

4.6 Natuur

4.6.1 Toetsing aan Natuurbeschermingswet

Bureau Waardenburg heeft op 21 januari 2014 een rapport (kenmerk 14-024) opgesteld dat te beschouwen is als de oriëntatiefase van de habitattoets, zoals omschreven in de Natuurbeschermingswet 1998 (artikelen 19d t/m 19j). Het rapport neemt beide alternatieven uit de door Pondera opgestelde MER in ogenschouw.

De conclusie in het onderzoek is dat negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Uiterwaarden Waal, Uiterwaarden Neder-Rijn, Gelderse Poort, Veluwe en het Vogelrichtlijngebied Unterer Niederrhein ten gevolge van realisatie van alternatief 1 (hetgeen voorliggend bestemmingsplan planologisch mogelijk maakt) van het windpark de Grift A15 uitgesloten zijn. Een Natuurbeschermingswet-vergunning wordt niet nodig geacht.

In juni 2014 is voorts een aanvulling natuur op MER Windpark Grift gedaan door Bureau Waardenburg. Ook daarin is de conclusie dat effecten op doelen Natura 2000 met zekerheid zijn uitgesloten. Een Passende Beoordeling, in de zin van de Natuurbeschermingswet 1998, is dan ook niet noodzakelijk.

4.6.2 Toetsing aan Flora - en Faunawet

Bureau Waardenburg heeft op 21 januari 2014 een rapport (kenmerk 14-025) opgesteld in verband met de toetsing van het plan aan de Flora- en Faunawet.

De conclusies zijn in dat kader:

- De sloten, akkers, graslanden en beplanting in het plangebied hebben betekenis voor algemene soorten planten en zoogdieren van tabel I AmvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ingrepen en bestendig beheer en onderhoud.
- In de sloten komen de beschermde vissoorten bittervoorn, kleine modderkruipen en bierpje voor. In de effectbepaling is vanuit gegaan dat sloten niet worden gedempt of aangepast en daarom verbodsbepalingen niet overtreden worden. Een ontheffingaanvraag is niet nodig.
- Bij de realisatie van het windpark moet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels (§ 8.2). In het plangebied komen algemene broedvogels voor en enkele broedvogels van de Rode Lijst.
- In het plangebied komen de jaarrond beschermde broedvogels buizerd en roek voor. Effecten op de buizerd en roek treden niet op.
- Van strikt beschermde soorten worden geen verbodsbepalingen van de Flora en faunawet overtreden voor beide alternatieven van het windpark de Grift overtreden. Voor algemene soorten planten en zoogdieren van tabel I AmvB artikel 75 van de Flora- en faunawet worden verbodsbepalingen overtreden, maar voor deze soorten geldt een vrijstelling voor overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ingrepen. Ontheffingaanvraag is niet nodig.

In het rapport wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen van vogels werkzaamheden uit te voeren. Er kan in de periode van eind augustus tot eind februari gewerkt worden. De kans op overtredingen van verbodsbepalingen is dan nihil.

4.6.3 Effecten op EHS gebieden

Het in paragraaf 4.6.2. genoemde rapport van Bureau Waardenburg van 21 januari 2014 bevat tevens een 'nee, tenzij-toets' ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur.

De conclusie is dat er ten gevolge van het plan geen sprake is van aantasting van stilte en donkerte van de EHS. De afstand van het plangebied tot de EHS is te groot, daarnaast valt eventuele verhoging van het geluid- en lichtniveau buiten het plangebied weg in het geluid- en lichtniveau van de tussenliggende Rijksweg A325.

Er is voorts geen sprake van aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van bepaalde soorten in het EHS-gebied die beschermd zijn in de Flora- en faunawet. In hoofdstuk 4 is geconcludeerd dat effecten op beschermde soorten alleen lokaal in het plangebied kunnen optreden. Buiten het plangebied van de geplande windturbines (zoals in de EHS) treden geen effecten op.

Op 14 januari 2014 hebben GS van Gelderland overigens de Omgevingsvisie vastgesteld. Deze visie introduceert het zogenoemde Gelders Natuurnetwerk, waarmee het begrip EHS wordt losgelaten. Dit Gelders Natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens een zoekgebied van 7.300 ha voor de te realiseren 5.300 ha nieuwe natuur.

Buiten dit Natuurwetwerk geldt onder meer de Groene Ontwikkelingszone (zie paragraaf 4.2.2 van de provinciale Omgevingsvisie).

4.6.4 Effecten op provinciaal beschermde gebieden

Bureau Waardenburg heeft in haar in paragraaf 4.6.3. opgesteld onderzoek vastgesteld dat in het plangebied van de windturbines en directe omgeving geen (ruimtelijk beschermde) ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden zijn gelegen. Daarom is er geen sprake van ruimtebeslag of effecten op het functioneren van deze gebieden.

4.7 Archeologie

4.7.1 Inleiding

Met de ondertekening van het Verdrag van Valletta (Malta) in 1992 is in Nederland de beleidsmatige zorg voor het archeologisch bodemarchief aanzienlijk toegenomen. In het verdrag staat: Archeologische waarden dienen als onvervangbaar onderdeel van het culturele erfgoed te worden meegenomen en te worden ontzien bij de ontwikkeling en besluitvorming van ruimtelijke plannen. Mocht bescherming onvoldoende mogelijk zijn dan dient, volgens dit verdrag, de informatie te worden onttrokken aan de bodem via archeologisch onderzoek. Uitgangspunt hierbij is dat de initiatiefnemer van de versterking van het bodemarchief de kosten van het onderzoek dient te dragen. Inmiddels zijn de uitgangspunten van het Verdrag in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Monumentenwet 1988 via de wijzigingswet Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz, 1-9-2007).

Het archeologiebeleid van de gemeente Nijmegen is, in overeenstemming met Malta en de Monumentenwet 1988, erop gericht om het bodemarchief zoveel mogelijk te ontzien. Indien dat niet mogelijk is, wordt voorafgaande aan de bodemversterking archeologisch onderzoek verricht. De wijze van onderzoek wordt bepaald op basis van de vast te stellen archeologische waarden en de aard en omvang van de bodemingrepen. De archeologische (in bredere zin: cultuurhistorische) kennis die hierbij wordt vergaard, levert informatie op die mede als inspiratiebron kan dienen voor het ontwerp van een gebouw of bij het inrichten van de openbare ruimte. Zo kan het 'verhaal van de plek' ook door toekomstige generaties nog worden gelezen.

Het zal duidelijk zijn dat een betere bescherming van het bodemarchief en vooral ook het tijdig meewegen van de archeologische belangen vraagt om een zo goed mogelijk inzicht in de verwachte ligging, verspreiding en aard van het bodemarchief. Om deze reden heeft Bureau Archeologie en Monumenten van de gemeente Nijmegen een archeologische beleidskaart ontwikkeld, waarop de belangrijkste archeologische vindplaatsen en zones en hun waardering zijn aangegeven.

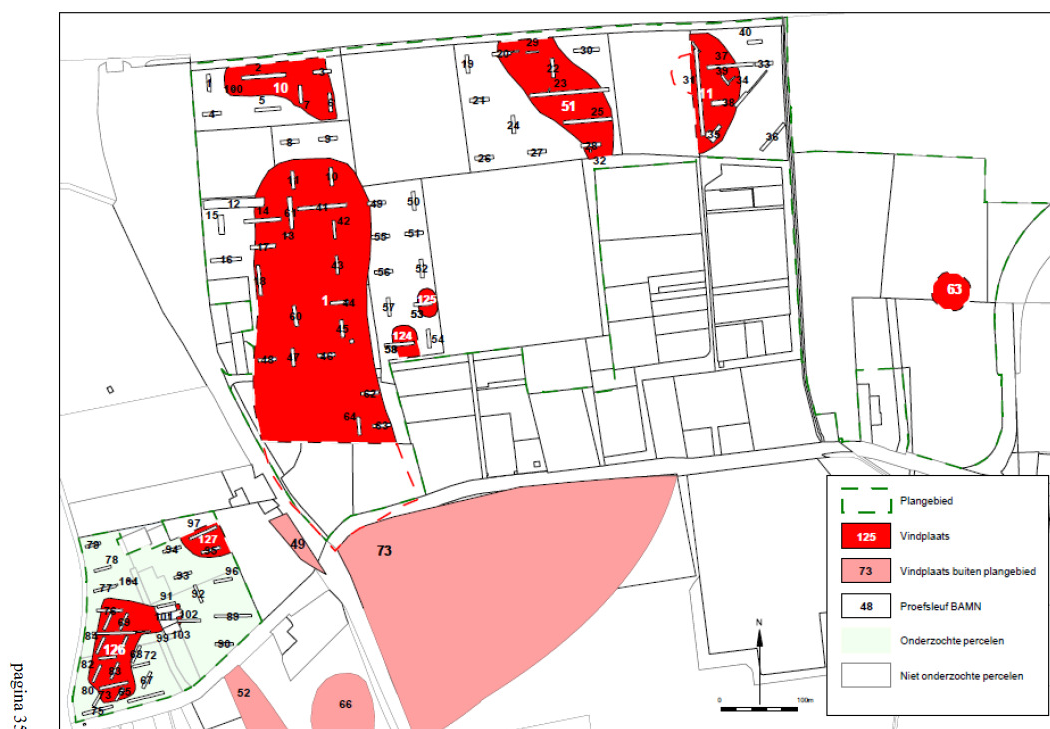
4.7.2 Plangebied

	waarde 4
	waarde 3
	waarde 2
	waarde 1
	waarde 0

Het plangebied ligt volgens onze archeologische beleidskaart overwegend in een gebied met waarde 2 en 3. Waarde 2 staat voor archeologisch waardevol en waarde 3 voor terreinen van zeer hoge archeologische waarde.

In het plangebied is reeds archeologisch (veld) onderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn inmiddels verwerkt in een Evaluatieverslag (De Grift Noord). Dit evaluatieverslag ligt ten grondslag aan het definitieve rapport, dat zal verschijnen vóór eind 2015.

Bovenstaand kaartje laat de vindplaatsen zien uit het evaluatieverslag, waarbij van de bekende vindplaatsen de nieuwe contouren zijn opgenomen. Tevens is een aantal nieuwe vindplaatsen toegevoegd. Van al deze vindplaatsen geldt dat ze door het bevoegd gezag als behoudenswaardig zijn aangemerkt. Dit betekent dat behoud in situ uitgangspunt is. Indien toch bodemversturende ontwikkelingen plaatsvinden, dient hier een opgraving plaats te vinden (behoud ex situ).

Uit het onderzoek komt verder naar voren dat er een kans aanwezig is dat tussen de nu aangemerkte vindplaatsen nog kleinere nieuwe vindplaatsen zouden kunnen worden aangetroffen.

Ontwikkelingen in niet archeologisch onderzochte terreindelen, zullen alsnog onderzocht moeten worden (dit geldt onder meer voor de meeste westelijke turbine). Een dergelijk onderzoek zal in lijn moeten zijn met het eerder genoemde onderzoek.

4.7.3 Voorwaarden

Voor de terreinen, aangegeven met de bruine kleur (waarde 3) staat het vast dat zich archeologische resten in de bodem bevinden en daarom dient in alle gevallen waarbij de grond wordt verstoord en behoud of inpassing van de archeologische waarden (behoud in situ) niet mogelijk is, archeologisch onderzoek plaats te vinden.

De terreinen, aangegeven met een roze kleur (waarde 2), onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten. Ten noorden van de Waal betreft het vooral ook het terreinen waar, op grond van de directe nabijheid van een bekende archeologische vindplaats, een hoge archeologische verwachting geldt. Voor deze categorie gelden geen archeologische maatregelen bij ingrepen in de bodem met een oppervlak kleiner dan 100m³. Hier sluiten wij aan bij de vrijstellingslijst, die de Monumentenwet biedt.

4.7.4 Informatieplicht

Een persoon die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt, waarvan deze weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), is verplicht dit binnen drie dagen te melden (artikel 53 Monumentenwet 1988) bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

4.8 Cultuurhistorie

4.8.1 Beleid

4.8.1.1 Rijksbeleid

Cultuurhistorie speelt een belangrijke rol bij de ruimtelijke inrichting van ons land. Het geeft identiteit en kwaliteit aan een gebied. Om deze redenen heeft het rijk de beleidslijn ingezet om cultuurhistorie onderdeel te laten zijn van het afwegingskader bij het opstellen van bestemmingsplannen. Deze beleidslijn is verwoord in de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg uit 2009 en heeft geleid tot wijziging van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) sinds 1 januari 2012. Met het gewijzigde Bro zijn gemeenten wettelijk verplicht cultuurhistorie deel uit te laten maken van het afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het rijk vraagt hiermee aan gemeenten om bij het opstellen van bestemmingsplannen, projectafwijkingbesluiten en beheersverordeningen cultuurhistorische gebouwen, objecten en structuren te inventariseren en daaraan conclusies te verbinden en in het bestemmingsplan te verankeren.

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert in algemene zin een afstand van 1.800 tot 2.000 meter tussen beschermde gezichten en initiatieven voor windenergie. In de Structuurvisie Windenergie op land van het Rijk is echter op dit punt geen norm vastgelegd.

4.8.1.2 Provinciaal beleid

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland hebben op 14 januari 2014 de Omgevingsvisie Gelderland vastgesteld, als opvolger van het Streekplan 2005. Provinciale Staten moeten de Omgevingsvisie nog vaststellen, naar verwachting is dit op 7 juli 2014, pas dan is de Omgevingsvisie definitief het vigerende beleid. Windenergie maakt onderdeel uit van deze Omgevingsvisie. Windmolens kunnen gerealiseerd worden mits het ontwerp als integrale ontwerp-opgave wordt uitgewerkt, rekening houdend met de kenmerken van de plek. De ingreep moet kwaliteit toevoegen en de beleefbaarheid van het landschap vergroten. Voor de parken moet een ruimtelijk ontwerp gemaakt worden dat duidelijk maakt hoe het park reageert op het omringende landschap. Er moet ingegaan worden op de ruimtelijk relevante aspecten die van invloed zijn op het ontwerp als bebouwing, cultuurhistorie en landschap.

4.8.1.3 Regionaal beleid

In de gebiedsvisie "Windenergie in de regio Nijmegen, Beuningen, Lingewaard en Overbetuwe" uit 2005 zijn locaties voor windenergie opgenomen. Alle vier de gemeenten staan positief ten opzichte van windenergie en leggen zich erop toe kansrijke locaties te realiseren. De voorkeur van de vier gemeenten gaat uit naar de locaties:

8. ten noorden van de Waal: Een samenhangende opstelling nabij de Betuweroute en A15, waarvan een deel op het bedrijventerrein de Grift, in westelijke richting uit te breiden tot nabij knooppunt Valburg en in oostelijke richting mogelijk uit te breiden tot knooppunt Ressen;
9. ten zuiden van de Waal: Een samenhangende opstelling, langs of nabij de A50 tussen de brug over de Waal en de gemeentegrens met Wijchen, of een opstelling langs de Maas en Waalweg (N73).

4.8.1.4 Gemeentelijk beleid

Het gedachtengoed uit de beleidsbrief Modernisering Monumentenzorg en het gewijzigde Besluit ruimtelijke ordening is aanleiding geweest het gemeentelijk erfgoedbeleid te actualiseren. Dit heeft geresulteerd in de Nota Cultureel Erfgoed, die op 15 mei 2013 door de raad is vastgesteld.

Deze nota beschrijft op welke manier erfgoed kan bijdragen aan de ambitie van de gemeente Nijmegen om de identiteit van de stad te behouden en te versterken. Hiervoor worden drie strategieën ingezet: duurzame ruimtelijke ontwikkeling, kennis & inspiratie en bescherming & instandhouding.

De strategie duurzame ruimtelijke ontwikkeling heeft betrekking op een toekomstbestendige stad, waar erfgoed ingezet wordt om bij gebiedsontwikkelingen de eigen identiteit te behouden of te versterken. De verplichtingen vanuit het Besluit ruimtelijke ordening en de daaruit voortvloeiende beleidsvrijheid die we als gemeente hebben zetten we in om deze ambitie te kunnen realiseren. Erfgoed is namelijk een factor die mede kwaliteit geeft aan de ruimte en daarmee ruimtelijke ontwikkelingen kan verrijken. De cultuurhistorische elementen die onderdeel zijn van de identiteit van de stad kan men niet allemaal als beschermd monument of gezicht aanwijzen, maar zijn wel onderdeel van de manier waarop we onze stad beleven, inrichten en gebruiken. De cultuurhistorische beleidskaart is de basis voor de cultuurhistorische inbreng bij het opstellen van ruimtelijke plannen.

Het betreffende bestemmingsplangebied valt binnen gebiedstype 2 van de cultuurhistorische beleidskaart. In deze gebieden gaat het om de samenhang tussen structuren en historische bebouwing en zijn de huidige stedenbouwkundige kwaliteiten uitgangspunt bij ruimtelijke plannen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt vooral de impact van deze ontwikkelingen op de directe omgeving van de beschermde monumenten meegenomen. Met andere woorden: een ontwikkeling in de directe omgeving van een monument moet passen bij het monument.

4.8.1.5 Cultuurhistorie in de omgeving van het plangebied

Het plangebied lag van oorsprong tussen de door de IJstijden gevormde stuwwallen van de Veluwe en de Utrechtse heuvelrug aan de noordzijde en het Brabantse dekzandgebied aan de zuidzijde. De Rijn stroomde oostelijk om de stuwwal van Nijmegen heen, de Waal boog ten noorden van deze stuwwal af in westelijke richting. Het gebied was toen een grote delta zonder dijken, waarin de rivieren vrij spel hadden. Zo vormde zich uiteindelijk het brede 'oerstromdal' van Rijn en Waal. Het landschap van het plangebied is ontstaan in het Holoceen. Het gebied van het 'oerstromdal' kenmerkte zich door het patroon van oeverwallen en komgebieden. Deze oeverwallen vormden zich langzamerhand tot stroomruggen, de langgerekte hogere zones in het landschap. Kenmerkend voor het bovenstroomse gedeelte van het rivierengebied zijn de relatief grote en vlakke oeverwallen en kleine komgebieden. In de loop van de 12e en 13e eeuw worden de rivieren bedijkt, waardoor naast de hoger gelegen delen ook de lagere delen te ontginnen waren. Door het aaneengroeien van kleinere dijken ontstonden dijkringen en vormden zich de uiterwaarden en werd de rivier steeds meer door een stelsel van kaden en dijken in een vast stroompatroon gedwongen. Ondanks dat waren er toch regelmatig dijkdoorbraken waardoor bodemmateriaal in de kolken het omliggende gebied overspoelde en er relatief hoog gelegen gebieden ontstonden zoals bij Slijk-Ewijk, Oosterhout en Lent. In 1244 werd de Boven-Linge gegraven om te zorgen voor een betere ontwatering. Een stelsel van waterlopen (zegen, pijpen en graven) sloot aan op de Linge en zorgde voor een goede waterafvoer. Zowel de oeverwallen, de zandige meanderafzettingen van de rivier en de rivierduinen waren geschikte vestigingslocaties door de relatief hoge ligging, de nabijheid van de rivier en de geschiktheid van de bodem voor akkerbouw. Dorpen, boerderijen, kastelen, buitenplaatsen en verbindingswegen bevonden zich op de stroomruggen. Op verschillende plaatsen hoogden de bewoners hun woonplaatsen op (woerden). Veel van de huidige dorpen hebben hun oorsprong in de Karolingische tijd en daarna (achtste eeuw tot circa 1100). De verkavelingsstructuur van het gebied dateert dus uit de Middeleeuwen en hangt samen met de agrarische ontginning uit die periode. In de 17e en 18e eeuw was de voornaamste bron van inkomsten de akkerbouw, veelal op de hogere stroomruggen. Ook de boomgaarden lagen aanvankelijk vrijwel uitsluitend rondom de dorpen en op kalkrijke stroomruggen. De komgronden waren vooral in gebruik als hooi- en weiland. In het plangebied waren de Waaldijk en de Griftdijk de belangrijkste structurerende lijnen.

Na 1850 veranderde de infrastructuur. In 1879 en 1882 werden de spoorlijn tussen Arnhem en Nijmegen en de spoorlijn Tiel-Elst aangelegd. Vanaf 1880 trad er een verdere verdichting van het landschap op, omdat bouwland werd omgezet in boomgaarden. Na de Tweede Wereldoorlog werden veel heggen opgeruimd en hoogstamboomgaarden gerooid, waardoor het van oorsprong kleinschalige en relatief dichte coulisselandschap een steeds meer open karakter kreeg. Door ruilverkaveling en wijziging van teelt verdween het oorspronkelijke landschap steeds meer. De meest recente ontwikkeling is de aanleg van grootschalige infrastructuur, waardoor het landschap doorsneden wordt. Het betreft vooral de A15 en verder de A50 en de A325 en de al genoemde spoorlijnen. Hier is zeer recent de Betuweroute aan toegevoegd. Verder lopen er een hoogspanningsleiding door het gebied en ligt bedrijventerrein De Grift tegen het plangebied aan.

Cultuurhistorische waarden in omgeving windturbines A15

In de gemeente Nijmegen zijn geen cultuurhistorische waarden in het plangebied aanwezig. In de nabijheid van het plangebied bevinden zich geen beschermde monumenten of beschermde gebieden. Wel zijn er enkele gebouwen die zijn opgenomen op de (concept) aandachtslijst cultureel erfgoed.

In de gemeente Overbetuwe bevinden zich de volgende rijksmonumenten in de nabijheid van het plangebied:

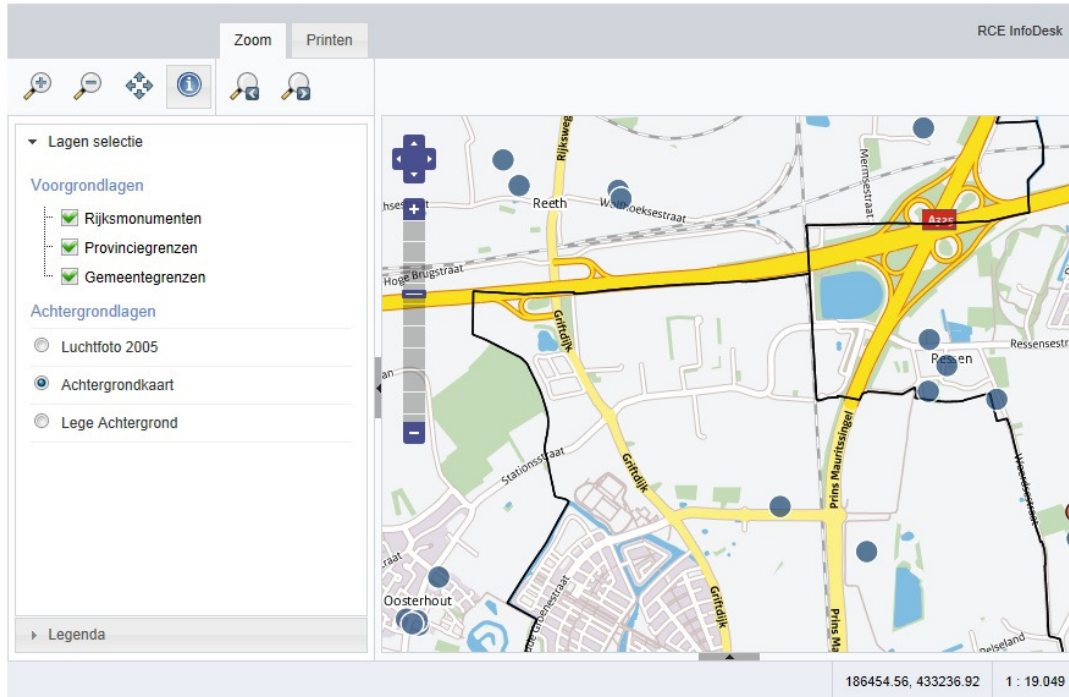
1. De boerderij Huis Reeth aan de Wolfhoeksestraat 3 (monumentnummer 523675)
2. Boerderij De Eshof aan de Bredestraat Noord 36 (monumentnummer 523918)
3. Boerderij "De Haer" aan de Rijksweg Zuid 88 (monumentnummer 14949).
4. In de categorie archeologie het monument met nummer 47093, een terrein aan Reethsestraat/Rijksweg-Zuid

In de gemeente Overbetuwe bevinden zich geen gemeentelijke monumenten in de nabijheid van het plangebied.

In de gemeente Lingewaard bevinden zich in Ressen de volgende rijksmonumenten in de nabijheid van het plangebied:

5. Kerkenhofstraat 3 (kerk)
6. Kerkenhofstraat bij 3 (toren)
7. Ressensestraat 48 (pastorie)
8. Slenkweg 2 (boerderij)
9. Woerdsestraat 4 (boerderij)
10. Zandsestraat 24 (boerderij)

Een gedeelte van Ressen is aangewezen als gemeentelijk beschermd dorpsgezicht. Het beschermde dorpsgezicht bevindt zich op circa 800 meter van het plangebied.

Afbeelding : rijksmonumenten volgens RCE

Op de site van de provincie Gelderland is verder de kaart Historisch landschap, historische stedenbouw en archeologie te raadplegen. Ook daarop zijn de beschermde rijksmonumenten aangegeven. De afstand tussen de beoogde ontwikkelingen in het plangebied en het meest dichtstbijzijnde monument bedraagt circa 450 m.

Kaart Historisch landschap, historische stedenbouw en archeologie provincie Gelderland

4.8.1.6 Gevolgen ontwikkeling voor cultuurhistorische waarden

In de gemeente Nijmegen zijn in het betreffende bestemmingsplangebied geen beschermde monumenten aanwezig. Ook zijn er geen beschermde monumenten in de nabijheid van het plangebied aanwezig. Ook heeft de ruimtelijke ontwikkeling geen invloed op historische structuren of de samenhang tussen historische structuren en historische bebouwing. Vanuit cultuurhistorisch oogpunt is er daarom geen aanleiding nadere opmerkingen te maken met betrekking tot de voorgestelde ruimtelijke ontwikkeling.

De beschermde monumenten in de gemeente Overbetuwe bevinden zich vanaf 450 m van het plangebied. Doordat er echter geen sprake is van een open landschap, maar de A15, de hoogspanningsleiding en de Betuwelijn zich tussen het plangebied en de monumenten bevinden, zullen de windturbines de monumenten visueel gezien niet onevenredig aantasten.

De aanwezigheid van het beschermd dorpsgezicht Ressen op 800 meter van het plangebied is vanuit cultuurhistorisch oogpunt een aandachtspunt. Dit is ook in de MER aangegeven. Echter, gelet op de vrij hoge beplanting binnen het beschermde dorpsgezicht, het feit dat Ressen zich hoofdzakelijk in het verlengde van de lijnopstelling van de windturbines ligt, en de A325 en de spoorlijn Arnhem-Nijmegen zich tussen het dorpsgezicht en de windturbines bevinden, zal de visuele impact op het dorpsgezicht gering zijn. Het gaat hierbij dan om de beleving van de windturbines vanuit het beschermd gezicht (dus binnen de contouren daarvan).

Gelet op bovenstaande zijn er vanuit cultuurhistorisch oogpunt geen onoverkomenlijke bezwaren tegen de voorgenomen ontwikkeling.

Hoofdstuk 5 Plansystematiek

5.1 Algemeen

Voor het bestemmingsplan wordt gebruik gemaakt van het Standaard bestemmingsplan van de gemeente Nijmegen. Het Standaard bestemmingsplan is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP 2012) waarin landelijke standaarden voor planregels en verbeelding zijn geformuleerd. De standaardisatie maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op een vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. Het bestemmingsplan wordt zowel in analoge als digitale vorm opgesteld. Bij interpretatieverschillen heeft het digitale bestemmingsplan voorrang.

Het doel van onderhavig bestemmingsplan is het juridisch kader scheppen voor het gebruik van de gebouwen en bijbehorende gronden ten behoeve van het wonen.

5.2 Regels

De regels van het bestemmingsplan zijn opgebouwd uit inleidende regels (waar wordt ingegaan op de begrippen en wijze van meten), de bestemmingsplanregels (waar de bestemmingen en dubbelbestemmingen worden beschreven), de algemene regels (waar de algemeen geldende regels staan), de overgangs- en slotregels (met het overgangsrecht) en de bijlagen (Staat van horeca-activiteiten). In de SVBP 2012 is de indeling van de regels van het bestemmingsplan en de wijze waarop de planregels zijn opgebouwd aangegeven.

Inleidende regels

Bij de inleidende regels wordt ingegaan op de begrippen en de wijze van meten.

Bestemmingsplanregels

In dit bestemmingsplan komt de volgende bestemming voor: "Bedrijf - Windturbine"

Bedrijf Windturbine

Het oprichten en exploiteren van windturbines wordt gezien als een bedrijfsmatige activiteit welke onder de werkingssfeer van de Wet milieubeheer valt. In deze Wet en haar uitvoeringsbesluiten zijn regels opgenomen voor de toegestane bedrijfshinder. Deze regels staan in het Activiteitenbesluit: het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer. Om deze reden is voor de windturbines de bestemming Bedrijf- Windturbine opgenomen. Per bouwvlak is binnen deze bestemming de bouw van maximaal 1 windturbine mogelijk. Eén windturbine heeft een minimaal vermogen van 1.8 MW (zie artikel 1.65 van de begripsbepalingen).

Voor het limiteren van het vermogen (door het opnemen van een maximum vermogen) zien wij geen reden. Turbines dienen qua milieuaspecten immers te voldoen aan de wettelijke normen, ook in de fase van verlening van de omgevingsvergunning. Wij kiezen er in dit verband voor wel de ashoogte en de rotordiameter te limiteren. Hiervoor is opgenomen: de ashoogte van een windturbine bedraagt ten hoogste 100 meter en de rotor maximaal 101 meter.

De ashoogte en draairichting van de rotorbladen van de turbines dienen in de lijnopstelling hetzelfde te zijn. De begrenzing en afmetingen van de bestemmingsvlakken zijn afgestemd op de geplande locaties van de windturbines, overeenkomstig Voorkeursalternatief 1b uit het MER. Binnen deze bestemming is ook een functieaanduiding "Agrarisch" opgenomen. Binnen het bestemmingsvlak is agrarisch gebruik toegestaan, mits de belangen van het windturbinepark niet worden geschaad.

Om te kunnen voldoen aan de milieuregelgeving is de geluidsproductie van de 5 turbines beperkt. Uit het MER blijkt dat sommige types voorzien moeten worden van mitigerende maatregelen, zoals een terugregeling om deze normen te voldoen. Toetsing hierop vindt plaats in de omgevingsvergunning.

Dubbelbestemming

Er is sprake van een dubbelbestemming indien op een stuk grond twee of meer onafhankelijk van elkaar voorkomende bestemmingen voorkomen, waarbij er sprake is van een rangorde tussen de dubbelbestemming en de daarmee samenvallende bestemming. In de bij de dubbelbestemming behorende planregels wordt de verhouding tussen de doeleinden (functies) van de bestemmingen aangegeven.

In dit bestemmingsplan komen de volgende dubbelbestemmingen voor: "Leiding- Gas", "Waarde - Archeologie 2" en "Waarde - Archeologie 3".

Leiding - Gas

Met deze dubbelbestemming is de hogedruk aardgastransportleiding in het plangebied aangegeven. Rondom deze leiding is een zakelijke reststrook van 4 meter aangehouden. Op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd. Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien het belang van de leiding hierdoor niet wordt geschaad.

De Gasunie heeft bij brief van 20 mei 2014, kenmerk 0B10/D14.480719 ingestemd met planregeling (zie bijlage).

Waarde - Archeologie 2

In gebieden met een archeologisch belang (waarde 2) geldt een archeologische dubbelbestemming. Ten behoeve van een dubbelbestemming mogen uitsluitend andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden opgericht. Indien er ten behoeve van de andere, op de gronden geldende bestemmingen, een bouwwerk wordt opgericht van meer dan 50m² en een diepte van meer dan 30cm, dient er een rapport te worden overlegd waarin de archeologische waarde van de gronden voldoende zijn vastgesteld. Er kan, na advies van de archeologisch deskundige, omgevingsvergunning worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een omgevingsvergunning voor werken- en werkzaamheden vereist.

Waarde - Archeologie 3

In gebieden met waarde 3 (terreinen van zeer hoge archeologische waarde) geldt een archeologische (dubbel)bestemming. Ten behoeve van deze dubbelbestemming mogen uitsluitend andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, worden opgericht. Indien er ten behoeve van de andere, op de gronden geldende bestemming een bouwwerk wordt opgericht waarvoor grondwerk wordt verricht dieper dan 30 cm onder het maaiveld, dient er een rapport te worden overlegd waarin de archeologische waarde van de gronden voldoende zijn vastgesteld. Er kan, na advies van de archeologische deskundige, omgevingsvergunning worden verleend voor bouwwerken ten behoeve van overige geldende bestemmingen. Tevens is een omgevingsvergunning voor werken- en werkzaamheden vereist. Deze dubbelbestemming beslaat het gehele plangebied.

Aanduidingen

Behalve bestemmingen en dubbelbestemmingen zijn binnen het bestemmingsplan aanduidingen te onderscheiden. Deze aanduidingen bevatten specificaties van bestemmingen en dubbelbestemmingen met betrekking tot het gebruik of het bouwen. Aanduidingen komen zowel voor op de verbeelding als in de planregels voor.

In dit bestemmingsplan komen bouwvlakken, algemene aanduidingsregels, maatvoeringsaanduidingen (maximum bouwhoogte (m) voor.

Algemene regels

De algemene regels in dit bestemmingsplan bestaan uit een anti-dubbelregel, algemene bouwregels (beeldende kunst, (bouw)werken ten algemene nutte, ondergronds bouwen), Algemene aanduidingsregels, algemene afwijkingsregels en overige regels (uitsluiting aanvullende werking van de bouwverordening, voorrangregeling bestemmingen).

Overgangs- en slotregels

Hierin wordt ingegaan op het overgangsrecht en de slotregel.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

6.1 Economische uitvoerbaarheid

Krachtens de Wet ruimtelijke ordening, waarin in afdeling 6.4 bepalingen zijn opgenomen betreffende de grondexploitatie, geldt de verplichting tot kostenverhaal in de gevallen die zijn aangewezen in het Besluit ruimtelijke ordening. Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is kostenverhaal verplicht in geval van:

- de bouw van één of meer woningen en hoofdgebouwen;
- uitbreidingen van gebouwen met ten minste 1000 m² of met één of meer woningen;
- de verbouwing van één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren voor woondoeleinden, mits ten minste 10 woningen worden gerealiseerd;
- één of meer aaneengesloten gebouwen die voor andere doeleinden in gebruik of ingericht waren bij ingebruikname voor detailhandel, dienstverlening, kantoor of horecadoeleinden, mits de cumulatieve oppervlakte ten minste 1000 m² bedraagt;
- de bouw van kassen met een oppervlakte van ten minste 1000 m².

Het voorliggende bestemmingsplan voorziet in de realisatie van 5 windturbines en de daarbij behorende voorzieningen. Op grond van jurisprudentie geldt dat windturbines van afmetingen die in het onderhavige plan mogelijk gemaakt worden, aangemerkt dienen te worden als een 'gebouw' als bedoeld in artikel 1 Woningwet. Een (grote) windturbine is immers voor mensen toegankelijk en vormt een door wanden omsloten ruimte. Aangezien hiermee sprake is van de bouw van meerdere hoofdgebouwen zoals bedoeld in artikel 6.2.1 sub b van het Besluit ruimtelijke ordening, is kostenverhaal verplicht.

De realisatie van 5 windturbines wordt (uiteindelijk) volledig gefinancierd door externe partijen.

De gemeente Nijmegen draagt niet bij aan de financiering van het project. Gemeentelijke kosten en eventuele planschade worden verhaald op de initiatiefnemers voor het project middels een anterieure overeenkomst. Om die reden is een exploitatieplan niet nodig.

Het initiatief wordt gefinancierd door initiatiefnemer Stichting Wiek-II. De investeringen voor de aanleg van de windturbines, toegangswegen, kabels en transformatorstations worden gedragen door de initiatiefnemer. De initiatiefnemer verdient de investeringen terug door de verkoop/ levering aan het net van de opgewekte elektriciteit.

6.1.1 Grondposities

Voor 3 van de 5 posities geldt dat de gemeente Nijmegen de grond in eigendom heeft. Een deel van het plangebied betreft daarmee gronden die niet in eigendom zijn van de gemeente

Met de grondeigenaar van de meest westelijk gelegen positie (met bestemming Bedrijf-Windturbine) is een overeenkomst gesloten, waarin medewerking van de eigenaar is vastgelegd.

Met de grondeigenaar van de meest oostelijk gelegen positie vinden al geruime tijd gesprekken in minnelijke sfeer plaats over het vestigen van een recht van opstal op deze positie. In dat verband zijn concrete biedingen gedaan van de kant van de gemeente Nijmegen, welke echter nog niet tot overeenstemming tussen partijen hebben geleid. De gemeente houdt het instrument van de Belemmeringenwet Privaatrecht achter de hand voor het geval er geen minnelijke overeenstemming kan worden bereikt. Op basis van de Belemmeringenwet Privaatrecht kan een gedoogplicht worden opgelegd waarbij een grondeigenaar het oprichten van een windturbine op zijn perceel dient toe te staan.

6.1.2 Overzwaai

Voor zover sprake is van overzwaai van de wieken van de windturbines op gronden van derden zal een aantal erfdienstbaarheden moeten worden afgesloten.

6.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De eerder genoemde Notitie Reikwijdte en Detailniveau Windturbines A15 Nijmegen heeft van donderdag 3 oktober 2013 tot en met woensdag 13 november 2013 ter inzage gelegen. Op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau Windturbines A15 te Nijmegen” zijn 14 inspraakreacties binnengekomen. Op 17 december 2013 heeft het College de notitie vastgesteld en de ingekomen reacties van een beantwoording voorzien.

Tevens heeft de gemeente Nijmegen in het kader van artikel 7.8 Wet Milieubeheer de wettelijke adviseurs, betrokken bestuursorganen en (zoals vermeld) de Commissie voor de milieueffectrapportage geraadpleegd.

Zodra het ontwerpbestemmingsplan ter inzage zal worden gelegd, zal de gemeente een informatieavond in het gebied beleggen. Deze heeft plaatsgevonden op 17 april 2014.

Hoofdstuk 7 Vooroverleg

7.1 Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat Oost Nederland, Afdeling Netwerk Ontwikkeling Verkenning en Planuitwerking (NOVP) worden geen knelpunten voorzien inzake de getoonde locaties van de windturbines en de A15.

Voor de locatie van de (meest westelijk geprojecteerde) windturbine bij de toe- en afrit hoeft er geen nieuw veiligheidsonderzoek te komen.

Reactie gemeente

De gemeente neemt deze reactie voor kennisgeving aan.

7.2 Provincie Gelderland

De provinciale afdelingen hebben geconstateerd dat in het voorontwerp geen provinciale belangen in het geding zijn. Zij zien daarom geen reden advies uit te brengen.

Reactie gemeente

De gemeente neemt deze reactie voor kennisgeving aan.

7.3 Waterschap

Het belang van het Waterschap beperkt zich tot de versnelde afvoer van hemelwater als gevolg van de toename van verhard oppervlak en het aanbrengen van kunstwerken in A, B, of C watergangen.

Het waterschap adviseert positief, mits de waterparagraaf wordt herzien ten aanzien van de tekst over de benodigde waterberging en de huidige rioleringsituatie.

Reactie gemeente

De tekst over waterberging in de plantoelichting is aangepast in de subparagraaf hemelwater.

7.4 Ministerie van Defensie

Het plangebied is in zijn geheel gelegen binnen het verstoringsgebied van de radars van de vliegbasis Volkel en van de radarstations AOCS Nieuw Milligen, Soesterberg en Twente. In verband hiermee zijn er in de gemeente Nijmegen ter voorkoming van radarverstoring beperkingen van toepassing op de bouw van windturbines waarvan de tiphoogte hoger is dan 114 meter NAP.

De gemeente heeft niet zeker gesteld dat door de oprichting van het windpark geen ontoelaatbare verstoring zal plaatsvinden van het functioneren van de radars.

Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een berekening en beoordeling is gebleken, dat geen onaanvaardbare gevolgen voor de radars zullen optreden. Indien de gemeente Nijmegen geen radarverstoringsonderzoek in deze fase uitvoert, verzoeken wij de gemeente om in de regels van het bestemmingsplan de bepaling op te nemen dat een omgevingsvergunning pas kan worden verleend indien er uit een radarverstoringsonderzoek is gebleken dat door realisatie van de windturbines het functioneren van de radars niet in onaanvaardbare mate wordt verstoord.

Reactie gemeente

De gemeente heeft opdracht gegeven aan TNO om het door Defensie gewenste onderzoek uit te voeren. De resultaten van dit onderzoek zijn weergegeven in paragraaf 4.4.10 van de plantoelichting.

7.5 Kamer van Koophandel

De Kamer van Koophandel heeft aangegeven niet langer adviezen uit te brengen in het kader van 3.1.1 Bro.

7.6 Platform Waalsprong

Van het Platform Waalsprong is binnen de gestelde termijn geen reactie ontvangen.

7.7 Veiligheidsregio Gelderland Zuid/ Brandweer

De VRGZ hecht belang aan een goede bereikbaarheid van de turbines voor de hulpverleningsdiensten. Hierbij kan gedacht worden aan een ontsluitingsweg tot aan de windturbines, met keer- en passeervoorzieningen.

Wat betreft de afstand tussen gebouwen onderling en de positionering ten opzichte van elkaar ziet de Veiligheidsregio Gelderland Zuid/ Brandweer geen bijzondere beperkingen. Zij is van mening dat in het kader van de omgevingsvergunning eventuele nadere eisen kunnen worden gesteld.

Bluswatervoorziening. Aanleg van bluswatervoorziening is alleen zinvol als er voorzieningen in/ aan de turbines worden aangebracht om de brand op hoogte te bestrijden.

Voor de veiligheidseisen t.a.v. de hoge druk aardgasleiding verwijst de Veiligheidsregio Gelderland Zuid/ Brandweer naar de advisering door de Gasunie.

Concluderend is de Veiligheidsregio Gelderland Zuid/ Brandweer van mening dat er vanuit het oogpunt van fysieke veiligheid geen beperkingen zijn voor voorliggend bestemmingsplan.

Reactie gemeente

De gemeente neemt de reactie voor kennisgeving aan.

7.8 Tennet

In de nabijheid van het bestemmingsplan bevinden zich twee bovengrondse hoogspanningsverbindingen. De hoogspanningsverbinding Nijmegen - Elst is met een "belemmerde strook" begrensd door 22,50 meter ter weerszijden van de hartlijn van de hoogspanningsverbinding. De hoogspanningsverbinding Dodewaard - Doetinchem is met een "belemmerde strook" begrensd door 36,00 meter ter weerszijden van de hartlijn van de hoogspanningsverbinding.

Uit de toelichting bij het bestemmingsplan is niet gebleken dat wordt voldaan aan de door Tennet gewenste afstanden zoals genoemd in het Handboek Risicozonering windturbines van 2013 (HRW 2013). Tennet kan op dit moment geen inschatting maken omtrent het risico dat wordt gelopen t.a.v. de leveringszekerheid als gevolg van de plaatsing van de windturbines. Tennet verzoekt de gemeente alsnog een toetsing te doen aan HRW2013 en - indien nodig - hierover in overleg te treden.

Na realisatie van de windturbines is de eigenaar daarvan aansprakelijk voor de schade aan eigendommen van Tennet, inclusief eventuele vervolgschade alsmede voor alle economische en maatschappelijke gevolgen.

Reactie gemeente

Uit het MER blijkt dat er geen veiligheidsrisico is door de plaatsing van windturbines (zie paragraaf 11.3.1). In overleg met Tennet en Liander wordt nader onderzocht wat het effect is op de leveringszekerheid.

7.9 Gemeente Overbetuwe

De gemeente heeft haar opmerkingen toegestuurd. Dit betreffen deel redactionele, deels inhoudelijke opmerkingen (toevoegen van conclusies e.d.).

Reactie gemeente

De opmerkingen zijn verwerkt.

7.10 Gemeente Lingewaard

Van de gemeente Lingewaard is binnen de gegeven termijn geen reactie ontvangen.

7.11 Prorail

Van Prorail is binnen de gegeven termijn geen reactie ontvangen.

7.12 Gasunie

In het plangebied en net buiten het plangebied ligt een aardgastransportleiding. De Gasunie constateert dat de aardgastransportleiding binnen de "high impact zone" en daarmee binnen 'de werpafstand bij nominaal toerental afgebroken blad' van 3 windturbines ligt.

Vanwege de veilige ligging van de aardgastransportleiding en de leveringszekerheid in samenhang met de faalkans van de windturbines kan de Gasunie niet instemmen met de huidige locatie van de windturbines.

Gasunie verzoekt de gemeente om 'de werpafstand bij nominaal toerental afgebroken blad' als minimale aan te houden afstand tussen ondergrondse aardgastransportleidingen en windturbines te hanteren.

Tevens verzoekt de Gasunie om de bestemmingsregel voor "Leiding - Gas" aan te passen. Door andere bouwwerken, anders dan ten behoeve van de aardgastransportleiding toe te staan, kunnen (onbewust) onveilige situaties ontstaan. Dit laatste acht de Gasunie onwenselijk.

De Gasunie verzoekt de gemeente het eigen standaard artikel Leiding- Gas over te nemen in het bestemmingsplan.

Reactie gemeente

Ten aanzien van de locatie, is de gemeente Nijmegen van mening dat deze zorgvuldig tot stand is gekomen. Deze is beoordeeld ten opzichte van andere mogelijke locaties en is hieruit als gunstig naar voren gekomen verwezen kan worden naar hoofdstuk 3 van dit plan.

Ingevolge artikel 5.2.1 mogen ten behoeve van de bestemming, naast bouwwerken van algemene nutte, bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd. Het betreft echter alleen bouwwerken ten dienste van de bestemming die dan zijn toegestaan. Dit komt dus overeen met de bouwregels van het standaard artikel Leiding -Gas.

Voor zover sprake is van overlap van deze dubbelbestemming met de bestemming Bedrijf -Windturbine zijn alleen windturbines en bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van windturbines toegestaan.

Voor het overnemen van het standaard artikel Leiding - Gas is geen aanleiding omdat er volgens de gemeente geen wezenlijke verschillen zijn tussen de regeling in het plan en het standaardartikel.

Uit het MER blijkt dat ten aanzien van directe veiligheidsrisico's er geen significante risico's te constateren zijn bij plaatsing van de windturbines.

Bijlagen bij toelichting

Bijlage 1 MER

Bijlage 2 aanpassing structuurvisie

Bijlage 3 Regionale windvisie

Bijlage 4 Bodemrapport 1

Bijlage 5 Bodemrapport 2

Bijlage 6 Bodemrapport 3

Bijlage 7 Bodemrapport 4

Bijlage 8 Flora- en Faunarapport 1

Bijlage 9 Flora- en Faunarapport 2

Bijlage 10 Radarverstoringsonderzoek

Bijlage 11 Aanvulling MER

Bijlage 12 Aanvulling MER Bureau Waardenburg

Bijlage 13 toetsingsadvies commissie mer

Bijlage 14 reactieGasunie

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Buitengebied Valburg - 16 (Windturbines A15) met identificatienummer NL.IMRO.0268.BP144W16-VG01 van de gemeente Nijmegen.

1.2 bestemmingsplan:

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanbouw

een aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw, dat op de grond staat, dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een aparte ruimte vormt die al dan niet vanuit het hoofdgebouw bereikbaar is.

1.4 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.5 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.6 achtergevellijn

de achterste grens van het bouwvlak en het verlengde daarvan;

1.7 archeologisch deskundige

de gemeentelijk (beleids)archeoloog of een andere door het College van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen deskundige op het gebied van de archeologie.

1.8 archeologisch onderzoek

onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of geofysisch onderzoek en/of graven en/of begeleiden) verricht door een dienst, bedrijf of instelling beschikkend over een opgravingsvergunning conform de Monumentenwet 1988.

1.9 archeologische verwachtingswaarde

de kans op archeologische vondsten of informatie.

1.10 archeologische waarden

Onder archeologische waarden kunnen worden verstaan:

- archeologische verwachtingswaarden;
- vastgestelde archeologische waarden of resten.

1.11 agrarisch bedrijf

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of houden van dieren.

1.12 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.13 bedrijvigheid

het uitoefenen van een bedrijf, met aanverwante activiteiten als laden en lossen en parkeren.

1.14 bestaand

- a. bestaande bouwwerken: een legaal bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning;
- b. bestaand gebruik: het legale gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan.

1.15 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.16 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.17 BEVI-bedrijf

bedrijf vallend onder de werkingssfeer van artikel 2 lid 1 a tot en met f van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen.

1.18 bevoegd gezag

bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.19 bijgebouw

een vrijstaand, in functioneel en bouwkundig opzicht aan het hoofdgebouw ondergeschikt gebouw op hetzelfde bouwperceel dat op de grond staat en alleen bedoeld en ingericht ten behoeve van (huishoudelijke) berging, hobby- en/of stallingruimte.

1.20 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.21 bouwhistorisch onderzoek

in een schriftelijke rapportage vastgelegd onderzoek naar de bouw-, verbouwings- en gebruiksgeschiedenis en bouwhistorische kwaliteit van een monument in de vorm van een bouwhistorische inventarisatie, -verkenning, -opname of -ontleding, uitgevoerd overeenkomstig de "Richtlijnen Bouwhistorisch Onderzoek".

1.22 bouwgrens

de grens van een bouwvlak.

1.23 bouwlaag

een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder.

1.24 bouwperceel

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.25 bouwperceelsgrens

een grens van een bouwperceel.

1.26 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.27 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.28 cultuurhistorische waarden

waarden die zijn gekoppeld aan de beschavingsgeschiedenis, ondergebracht als historisch (steden)bouwkundig erfgoed, historisch landschappelijk erfgoed of archeologisch erfgoed.

1.29 evenement

evenement zoals bedoeld in de Algemene Plaatselijke Verordening voor de gemeente Nijmegen (APV).

1.30 gebieden met een hoge archeologische verwachting

deze gebieden onderscheiden zich vanwege een hoge tot zeer hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten.

1.31 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.32 gebouwd terras

aan- of uitbouw in de openbare ruimte ten behoeve van een aangrenzend horecabedrijf waar zitgelegenheid kan worden geboden en waar tegen vergoeding dranken worden geschonken en/of spijzen voor directe consumptie ter plaatse worden verstrekt.

1.33 geluidsgevoelige functies

geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder, te weten:

geluidsgevoelige gebouwen

- a. woningen;
- b. andere geluidsgevoelige gebouwen:
 1. onderwijsgebouwen;
 2. ziekenhuizen;
 3. verpleeghuizen;
 4. verzorgingstehuizen;
 5. psychiatrische inrichtingen;
 6. kinderdagverblijven.

geluidsgevoelige terreinen

- I. een standplaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder e, van de Huisvestingswet (woonwageng);
- II. ligplaats in het water, bestemd om door een woonschip te worden ingenomen.

1.34 gevelbreedte

de breedte van de gevel waar tegenaan wordt gebouwd.

1.35 historisch stedenbouwkundig erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van de gebouwde omgeving.

1.36 historisch landschappelijk erfgoed

fysieke verschijningsvorm en geschiedenis van landschap en geografie.

1.37 hoekovergang

een aan- of uitbouw die buiten de gevelbreedten van het hoofdgebouw wordt gerealiseerd en die een verbinding vormt tussen een aan- of uitbouw aan de voorgevel en een aan- en of uitbouw aan de zijgevel van het hoofdgebouw.

1.38 hoofdbebouwing

hoofdgebouw(en) inclusief aan- en of uitbouwen binnen het bouwvlak.

1.39 hoofdgebouw(en)

een of meer panden, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer panden of bouwwerken op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkste is.

1.40 hoogwaardig openbaar vervoer

een vorm van openbaar vervoer die gepositioneerd kan worden tussen de traditionele bus en trein, waarbij de nadruk ligt op het snel en betrouwbaar en comfortabel vervoeren van passagiers over vrijliggende HOV-infrastructuur.

1.41 landschappelijke waarden

waarden gebaseerd op aardkundige, cultuurhistorische en visueel-ruimtelijke aspecten, zowel afzonderlijk als in onderlinge samenhang.

1.42 masthoogte

de masthoogte van een windturbine is de tiphoogte minus de helft van de rotordiameter.

1.43 natuurlijke waarden

de aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige, ecologische en biologische elementen voorkomende in dat gebied.

1.44 omgevingsvergunning

vergunning voor activiteiten als genoemd in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.45 ondergronds bouwwerk

- a. een (gedeelte van een) gebouw dat gelegen is onder het niveau van de begane grondvloer van dat gebouw, waarbij de hoogte van die begane grondvloer nergens hoger ligt dan 0,25 meter boven het aansluitende maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
- b. een zelfstandig voor mensen toegankelijk bouwwerk waarvan de bovenkant nergens hoger is dan het maaiveld van het bouwperceel ter plaatse van dat bouwwerk.

1.46 ondergeschikte detailhandel

detailhandel waarbij de detailhandelsactiviteit een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.47 ondergeschikte kantoren

kantoren waarbij het kantoor een directe relatie heeft met de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.48 ondergrond

voor de ondergrond van het plan is gebruik gemaakt van de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN), als vervat in het bestand (GBK 2013-12-16).

1.49 ondersteunende horeca

horeca waarbij de horeca-activiteit ondersteunend is aan de hoofdactiviteit maar daaraan ondergeschikt is.

1.50 overig bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang, geen pand zijnde, die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.51 overkapping

een op de grond staand, plat afgedekt bouwwerk, bestaande uit ten minste een dak, niet zijnde een gebouw.

1.52 pand

de kleinste bij de totstandkoming functioneel en bouwkundig-constructief zelfstandige eenheid die direct en duurzaam met de aarde is verbonden en betreedbaar en afsluitbaar is.

1.53 perceelsgrens

de grens van een bouwperceel.

1.54 permanente bewoning

bewoning van een ruimte als hoofdverblijf door dezelfde persoon.

1.55 productiegebonden detailhandel

detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waar de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

1.56 straatmeubilair

de op of bij de weg behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals: verkeerstekens, wegbebakening, bewegwijzeringen, verlichting, halteaanwijzingen, parkeerregulerende constructies, road barriers, afvalinzamelsystemen, openbare toiletvoorzieningen, brandkranen, informatie- en reclameobjecten, fietsenstallingen, papier- en plantenbakken, zitbanken, communicatievoorzieningen, beeldende kunst, gedenktekens, sport- en speelvoorzieningen,abri's en dergelijke.

1.57 terreinen met een archeologisch belang

terreinen met een hoge verwachtingswaarde op het aantreffen van archeologische resten in de bodem of waarvan bekend is dat er in beperkte mate waardevolle archeologische resten in de bodem aanwezig zijn.

1.58 terreinen van zeer hoge archeologische waarde

terreinen waarvan bekend is dat er waardevolle archeologische resten aanwezig zijn.

1.59 uitbouw

een op de grond staand en aan een hoofdgebouw aangebouwd gebouw dat in bouwkundig opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw en dat een vergroting betreft van een in het gebouw gelegen ruimte.

1.60 verblijfsgebied

binnen de bestemming Verkeer gelegen gronden vooral bedoeld voor voetgangers en niet voor doorgaand verkeer.

1.61 voorgevellijn

de voorgevel van het hoofdgebouw en het verlengde ervan.

1.62 wadi

voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren.

1.63 werk

een werk, geen bouwwerk zijnde.

1.64 windmeetmast

bouwwerk voor het meten van de windsnelheid.

1.65 windturbine

bouwwerk ter opwekking van energie door benutting van windkracht, met uitzondering van bemalingsinstallaties ten behoeve van de waterhuishouding, met een vermogen van tenminste 1,8 MW.

1.66 wonen

de huisvesting van één of meerdere personen in een gebouw, niet zijnde een woonwagen of woonschip.

1.67 woning

een (gedeelte van een) gebouw dat dient voor de huisvesting van een of meer personen.

1.68 zeer kwetsbaar object

een object dat bestemd is voor groepen beperkt zelfredzame personen. Van beperkte zelfredzaamheid is sprake wanneer personen in geval van een calamiteit niet in staat zijn zichzelf zonder hulp van buitenaf in veiligheid te brengen, zoals kinderen, ouderen, gehandicapten en gedetineerden. Voorbeelden van zeer kwetsbare objecten zijn grote zorgcomplexen, ziekenhuizen, detentiecentra, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, basisscholen en begeleid wonen met 24-uurszorg.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de afstand van een gebouw tot een zijdelingse perceelsgrens

de afstand gemeten vanaf het dichtst bij de perceelsgrens gelegen punt van het gebouw tot aan de zijdelingse perceelsgrens.

2.2 de afstanden tussen lijnen

afstanden tussen lijnen worden gemeten van het hart van de ene lijn tot het hart van de andere lijn.

2.3 de bedrijfsvloeroppervlakte

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle op een bouwperceel aanwezige bebouwing, boven en onder peil, ten dienste van één bepaalde binnen een bestemming toegestane activiteit/functie.

2.4 de diepte van een bouwwerk, niet zijnde een hoofdgebouw

de afstand gemeten vanaf het verste punt van het bouwwerk loodrecht op de gevel waartegen het bouwwerk wordt aangebouwd.

2.5 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

2.6 de bouwhoogte van een dakopbouw

vanaf de afdekking van de bovenste bouwlaag tot aan het hoogste punt van de dakopbouw.

2.7 de bouwhoogte van een kap

vanaf de bovenkant goot, boeibord of daarmee gelijk te stellen constructiedeel tot aan het hoogste punt van de kap.

2.8 de dakhelling

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

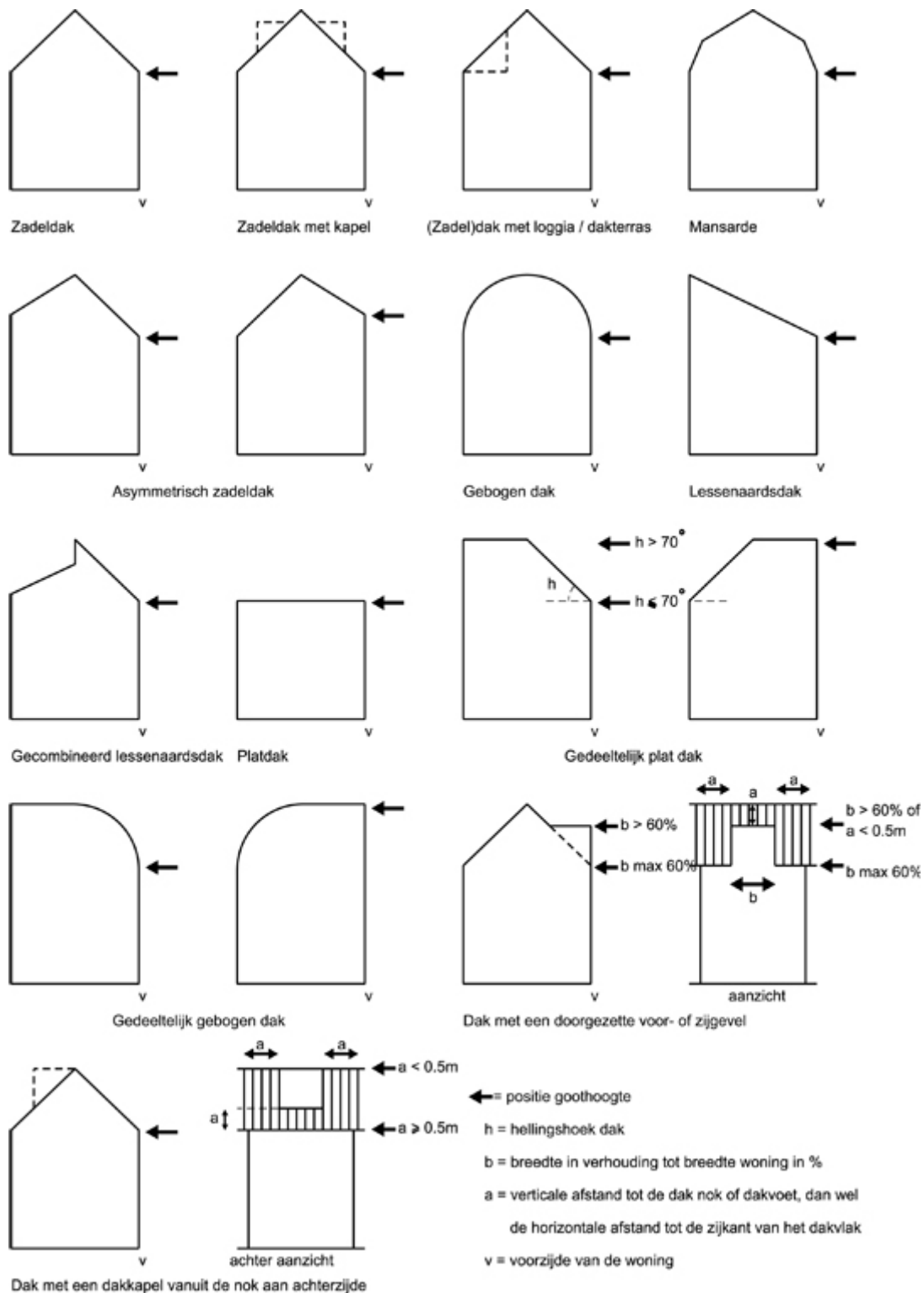
2.9 gevellijn

de plaats vanaf waar de bouw- en goothoogte van het aangrenzende maatvoeringsvlak wordt gemeten.

2.10 de goothoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, lichtkoepels, dakkapellen, lucht- en liftkokers, (brand)trappen, zonnepanelen, andere technische ruimten en/of technische constructies, hekwerken, luifels, balkons en antennes.

Voor de meest voorkomende dakvormen bij woningen is in onderstaande schetsjes aangegeven waar de goothoogte wordt bepaald. Daarbij geldt dat voorzover het gaat om een bestaand zadeldak deze niet mag worden uitgebouwd tot een afgetopte dakvorm.

2.11 de hoogte van een windturbine

vanaf het peil tot aan de (wieken)as van de windturbine.

2.12 de inhoud van een bouwwerk

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.13 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.14 het bebouwde oppervlakte

de buitenwerks gemeten oppervlakte van de verticale projectie van alle in een nader aan te geven gebied aanwezige, al dan niet ondergrondse, bouwwerken, met uitzondering van ondergeschikte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals pompputten, luifels en balkons.

2.15 het bebouwingspercentage

het percentage dat de oppervlakte van (een gedeelte van) het bouwvlak aangeeft dat binnen de aanduiding 'bouwvlak' maximaal mag worden bebouwd. Dit percentage geldt voor elk afzonderlijk bouwperceel.

2.16 het peil

de plaats vanwaar in het kader van dit bestemmingsplan de hoogte wordt gemeten als bedoeld "bouw- en goothoogte" en als volgt bepaald:

- a. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang onmiddellijk aan een (al dan niet openbare) weg grenst: de hoogte van de kruin van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
- b. voor bouwwerken boven het maaiveld, waarvan de hoofdtoegang niet onmiddellijk aan de hiervoor bedoelde weg grenst: de hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld ter plaatse van de hoofdtoegang;
- c. voor bouwwerken onder het maaiveld, het peil van het bijbehorende bovengrondse hoofdgebouw;
- d. voor drijvende bouwwerken: de waterlijn;
- e. in de andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het aansluitende afgewerkte maaiveld.

2.17 het (bruto) verkoopvloeroppervlak

de totale oppervlakte van de voor publiek toegankelijke ruimten, etalages en ruimten achter toonbanken.

2.18 het vloeroppervlak

de totale oppervlakte, binnenwerks gemeten, van alle ruimten ondergronds, op de begane grond, de verdiepingen, de zolder en de bijbehorende aan- en uitbouwen.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf - Windturbine

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Windturbine' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. de opwekking van duurzame elektriciteit met behulp van windenergie door middel van windturbines;
- b. transformatorstations, transformatorkasten, bijbehorende voorzieningen en windmeetmasten ;
- c. (kraan)opstelplaatsen ten behoeve van de bouw en het onderhoud van windturbines, met dien verstande dat maximaal 1 opstelplaats per windturbine is toegestaan met een maximale oppervlakte van 1500 m² per bestemmingsvlak;
- d. tijdelijke voorzieningen ten behoeve van de aanleg van de windturbines;
- e. bij deze bestemming behorende voorzieningen zoals nutsvoorzieningen, kabels en leidingen, hekwerken, openbare nutsvoorzieningen, extensief recreatief medegebruik, infrastructurele voorzieningen
- f. ter plaatse van de aanduiding "agrarisch" tevens voor agrarisch grondgebruik (met uitzondering van intensieve veehouderij), mits de belangen van de windturbines niet worden geschaad;
- g. ontsluitingswegen ten behoeve van windturbines met een rijbaanbreedte van maximaal 5 m;
- h. bijbehorende voorzieningen zoals verhardingen, parkeer, opstel- en groenvoorzieningen;
- i. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

- a. windturbines, met dien verstande dat per bouwvlak niet meer dan één windturbine is toegestaan;
- b. de windturbines dienen binnen de verschillende bouwvlakken dezelfde ashoogte en draairichting van de rotorbladen te hebben;
- c. ter plaatse van de aanduiding "maximum bouwhoogte" bedraagt de ashoogte van een windturbine ten hoogste 100 m en de rotordiameter maximaal 101 m, met dien verstande dat de windturbine dient te voldoen aan de normering van de geldende milieuregelgeving;
- d. de bouwhoogte van de fundering van een windturbine bedraagt ten hoogste 4 meter;
- e. windmeetmasten met een maximale hoogte van 70 m.
- f. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

3.2.2 Specifieke bouwregels

en de volgende regels:

- a. de maximale bouwhoogte van een transformatorstation bedraagt 5,5 meter bedraagt;
- b. erfafscheidingen en andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mogen zowel binnen als buiten de aanduiding 'bouwvlak' worden opgericht, met dien verstande dat:
 1. de bouwhoogte van erfafscheidingen niet meer dan 2,5 meter mag bedragen;
 2. de bouwhoogte van palen en (licht)masten niet meer dan 10 meter en de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, niet meer dan 4 meter mag bedragen.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de gelijkvormigheid van windturbines, de exacte positie van windturbines en de verhouding tussen de bouwhoogte en rotordiameter in verband met mogelijke landschappelijke effecten.

Artikel 4 Verkeer

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wegen met een functie voor verblijf en verplaatsing (waaronder terrassen), verkeerswegen (waaronder busbanen, fiets- en voetpaden), openbaar vervoer (waaronder hoogwaardig openbaar vervoer), kunstwerken (zoals bruggen en andere waterstaatkundige werken), parkeervoorzieningen (waaronder garageboxen en parkeergarages) en fietsenstallingen;
- b. bijbehorende voorzieningen zoals: groenvoorzieningen en taluds;
- c. wadi's, water en waterhuishoudkundige voorzieningen, alsmede daarbij behorende voorzieningen zoals duikers, kunstwerken en overbruggingen;
- d. geluidwerende voorzieningen, zoals geluidswallen en geluidsschermen;
- e. (bouw)werken ten algemene nutte zoals bedoeld in artikel (Bouw)werken ten algemene nutte.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

- a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemene nutte zoals bedoeld in artikel 9.2 ;
- b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

4.2.2 Specifieke bouwregels

De in artikel 4.2.1 genoemde bouwwerken zijn toegestaan voor zover voldaan wordt aan de volgende regels:

- a. de bouwhoogte van palen, (licht)masten en ballenvangers en geluidwerende voorzieningen mag niet meer dan 15 meter en de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 5 meter bedragen. Ter plaatse van de aanduiding 'brug' mogen bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, hoger zijn.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval verstaan het gebruik van garageboxen voor enige vorm van detailhandel en/of horeca.

Artikel 5 Leiding - Gas

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor een ondergrondse hoge druk aardgastransportleiding met een belemmerde strook ter breedte van 4 meter (regionale transportleiding RTL) / of 5 meter (hoofdtransportleiding HTL) aan weerszijden van de hartlijn van de leiding;

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend worden gebouwd:

- a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van (bouw)werken ten algemene nutte zoals bedoeld in artikel 9.2 (Bouw)werken ten algemene nutte ;
- b. bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde.

5.2.2 Specifieke bouwregels

- a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
- b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd.

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

lid 5.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

5.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de belangen van de leiding(en) hierdoor niet worden geschaad.

5.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder(s) van de leiding(en) omtrent de vraag of door de voorgenomen bouwactiviteiten de belangen van de leiding(en) niet worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Omgevingsvergunningsplicht

Het is verboden op of in de in lid 5.1 bedoelde gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. het afgraven, ophogen en egaliseren van gronden;
- b. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van waterlopen, sloten, vijvers en andere wateren;
- c. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen, het bebossen van gronden of het indrijven van voorwerpen in de grond;
- d. het aanleggen en verharden van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen;
- e. het aanleggen van rioleringen, leidingen of kabels anders dan ten behoeve van de bestemming;
- f. kabels, leidingen en drainage, anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het permanent opslaan van zaken (waaronder begrepen afvalstoffen).
- h. het plaatsen van onroerende objecten zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair.
- i. diepploegen;
- j. het oprichten van enig bouwwerk;
- k. het verrichten van grondroeractiviteiten, waaronder het aanbrengen van rioleringen.

5.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 5.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken of werkzaamheden die:

- a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
- b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
- c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.
- d. voorkomen op de beplantingslijst van de leidingbeheerder;
- e. mechanisch worden uitgevoerd en daarmee vallen onder de werking van de Wet Informatie Uitwisseling Ondergrondse Netwerken;
- f. worden uitgevoerd ten behoeve van de instandhouding van de leiding(en).

5.4.3 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien de belangen van de leiding(en) hierdoor niet worden geschaad.

5.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 5.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de beheerder(s) van de leiding(en) omtrent de vraag of door de uitvoering van de voorgenomen werken en werkzaamheden de belangen van de leiding(en) niet worden geschaad en de eventueel te stellen voorwaarden.

Artikel 6 Waarde - Archeologie 2

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 2 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden (gebieden met een hoge archeologische verwachting).

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

6.2.2 Specifieke bouwregels

- a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
- b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd, tenzij aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
 1. er op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
 2. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
 3. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
 4. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
 5. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen van het bouwperceel maximaal 100 m² bedraagt.

6.3 Afwijken van de bouwregels

6.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

6.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

6.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals: alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
- b. tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 onder h van de Monumentenwet 1988;
- c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
- d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 6.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
- b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
- c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor-en pompputten;
- d. het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruit- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
- e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;
- f. het verlagen van het waterpeil;
- g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
- h. het omzetten van grasland in bouwland;
- i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

6.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 6.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- a. op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
- b. de werken en werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
- c. de oppervlakte van werken en werkzaamheden als bedoeld onder 6.4.1 onder d niet groter is dan 100 m²;
- d. de werken en werkzaamheden:
 1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
 2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
 3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
 4. het archeologisch onderzoek betreffen.

6.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 6.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

6.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 6.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

6.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

- a. de bestemming Waarde - Archeologie 2 als bedoeld in lid 6.1 geheel of gedeeltelijk te doen laten vervallen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
- b. de bestemming Waarde - Archeologie 2 op te nemen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn dan wel er een hoge tot zeer hoge verwachting is op het aantreffen van archeologische resten.

Artikel 7 Waarde - Archeologie 3

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Waarde - Archeologie 3 aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden (gebieden van zeer grote archeologische waarde).

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemene bouwregels

Op deze gronden mogen ten behoeve van de bestemming uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde worden gebouwd.

7.2.2 Specifieke bouwregels

- a. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, mag niet meer dan 4 meter bedragen, met dien verstande dat palen en (licht)masten hoger mogen zijn;
- b. op deze gronden mag ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen, in afwijking van het bepaalde in de bijbehorende bouwregels, niet worden gebouwd, tenzij aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
 1. op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
 2. het bouwplan betrekking heeft op een of meer van de volgende activiteiten of bouwwerken: vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering;
 3. het bouwplan is gesitueerd tot maximaal 3 meter uit de fundering van een bestaand gebouw;
 4. geen grondwerk wordt verricht dieper dan 0,30 meter onder maaiveld;
 5. het totaal bebouwd oppervlak van aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen van het bouwperceel maximaal 50 m² bedraagt. Voor zover openlucht zwembaden, jacuzzi's en gebouwde vijvers, alsmede de daarvoor benodigde bouwwerken, zijn toegestaan geldt dat de totaal bebouwde oppervlakte maximaal 75 m² mag bedragen.

7.3 Afwijken van de bouwregels

7.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 7.2.2 onder b voor bouwwerken ten behoeve van de overige voor deze gronden geldende bestemmingen.

7.3.2 Toelaatbaarheid

Een omgevingsvergunning kan worden verleend indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

7.3.3 Adviesprocedure voor afwijkingen

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.3.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast, en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden. Aan een omgevingsvergunning kunnen voorschriften worden verbonden zoals:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden, zoals alternatieven voor heiwerk, het aanbrengen van een beschermende bodemlaag of andere voorzieningen die op dit doel zijn gericht;
- b. tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1 onder h van de Monumentenwet 1988;
- c. het begeleiden van de activiteiten waarvoor omgevingsvergunning is verleend door een daarvoor aangewezen archeologisch deskundige;
- d. het doen van nader archeologisch onderzoek.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden op of in de in lid 7.1 bedoelde grond zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegde gezag de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

- a. grondwerkzaamheden, waartoe worden gerekend het afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het graven of vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren, het aanleggen van drainage en het verwijderen van bestaande funderingen;
- b. het ophogen van de bodem met meer dan 1 meter;
- c. het tot stand brengen en/of in exploitatie brengen van boor- en pompputten;
- d. het aanleggen, verbreden of verharderen van wegen, voet-, ruit- of rijwielpaden, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen,
- e. het uitvoeren van heiwerkzaamheden en/of het op een of andere wijze indrijven van voorwerpen in de grond;
- f. het verlagen van het waterpeil;
- g. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard waarbij stobben worden verwijderd;
- h. het omzetten van grasland in bouwland;
- i. het aanleggen van nieuwe ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

7.4.2 Uitzonderingen

Het in lid 7.4.1 vervatte verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden indien aan een van onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- a. op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
- b. de werkzaamheden in de bodem niet dieper gaan dan 0,30 meter onder het maaiveld;
- c. de oppervlakte van de werken en werkzaamheden als bedoeld onder 7.4.1 onder d niet groter is dan 50 m²;
- d. de werken en werkzaamheden:
 1. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
 2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
 3. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
 4. het archeologisch onderzoek betreffen.

7.4.3 Toelaatbaarheid

De werken of werkzaamheden als bedoeld in lid 7.4.1 zijn slechts toelaatbaar voor zover op grond van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat de archeologische waarden hierdoor niet onevenredig (kunnen) worden geschaad.

7.4.4 Adviesprocedure voor omgevingsvergunningen voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Alvorens het bevoegd gezag beslist over een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 7.4.1 wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige omtrent de vraag of door het verlenen van de omgevingsvergunning archeologische waarden (kunnen) worden aangetast en welke voorschriften, ter bescherming van de archeologische waarden, aan de omgevingsvergunning moeten worden verbonden.

7.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6, lid 1, onder a van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

- a. de bestemming Waarde - Archeologie 3 als bedoeld in lid 7.1 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn en niet langer archeologische begeleiding of zorg nodig is;
- b. de bestemming Waarde - Archeologie 3 op te nemen indien op basis van archeologisch onderzoek of anderszins is aangetoond dat ter plaatse behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 8 Anti-dubbelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 9 Algemene bouwregels

9.1 Beeldende kunst

Het oprichten van bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, ten behoeve van beeldende kunst is binnen alle bestemmingen toegestaan tot een maximum bouwhoogte van 15 meter, met dien verstande dat de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

9.2 (Bouw)werken ten algemene nutte

Het oprichten van bouwwerken ten algemene nutte, zoals: transformatorhuisjes, schakelhuisjes, bemalingsinrichtingen, gasdrukregel- en meetstations, straatmeubilair, infiltratievoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van koude- en warmteopslag, wachthuisjes voor verkeers- en parkeerdiensten en schuilgelegenheden, is binnen alle bestemmingen toegestaan, met dien verstande dat:

- a. de inhoud van elk gebouw niet meer mag bedragen dan 50 m³;
- b. de oppervlakte van elke overkapping niet meer mag bedragen dan 20 m²;
- c. de goothoogte van gebouwen niet meer dan 3 meter mag bedragen en de bouwhoogte van gebouwen niet meer dan 5 meter mag bedragen;
- d. de bouwhoogte van overkappingen niet meer dan 3 meter mag bedragen;
- e. voor de bouwhoogte van andere bouwwerken, geen gebouwen of overkappingen zijnde, de bouwregels van de geldende bestemming van toepassing zijn;
- f. de regels van de dubbelbestemmingen en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

9.3 Ondergronds bouwen

Bouwen onder peil ten behoeve van de bestemming is toegestaan, met dien verstande dat:

- a. bouwen onder peil is toegestaan binnen de aanduiding 'bouwvlak' ten behoeve van op de begane grond toegestane functies;
- b. bouwen onder peil ten behoeve van bouwwerken ten algemene nutte zoals bedoeld in artikel 9.2 is toegestaan;
- c. de regels van de dubbelbestemming en algemene aanduidingsregels onverkort van toepassing zijn.

Artikel 10 Algemene aanduidingsregels

10.1 veiligheidszone -windturbine

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone' geldt dat in aanvulling op dan wel in afwijking van de overige regels in dit plan geen beperkt kwetsbare dan wel kwetsbare objecten zijn toegestaan.

Artikel 11 Algemene afwijkingsregels

Het bevoegd gezag kan door middel van het verlenen van een omgevingsvergunning afwijken van de bepalingen van dit plan, voor zover het een in beperkte mate afwijking van de maatvoering betreft, noodzakelijk om het bouwwerk zodanig te laten aansluiten op een bestaande, legale situatie dat dit vanuit architectonisch en/of bouwkundig opzicht een verbetering is.

Artikel 12 Overige regels

12.1 Uitsluiting aanvullende werking van de bouwverordening

De voorschriften van de Bouwverordening ten aanzien van onderwerpen van stedenbouwkundige aard blijven overeenkomstig het gestelde in artikel 9 lid 2 van de Woningwet buiten toepassing, behoudens ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- a. de parkeergelegenheid en laad- en losmogelijkheden;
- b. de ruimte tussen bouwwerken.

12.2 Voorrangsregeling bestemmingen

Bij toepassing van de bestemmingen uit Hoofdstuk 2 geldt, indien op deze gronden een (enkelvoudige) bestemming samenvalt met een dubbelbestemming, primair het bepaalde met betrekking tot de dubbelbestemming.

Indien twee of meer dubbelbestemmingen samenvallen, dient de volgende prioriteitenvolgorde te worden aangehouden:

- a. in de eerste plaats de planregels van artikel 5 Leiding - Gas;
- b. in de tweede plaats de planregels van artikel 6 Waarde - Archeologie 2
- c. in de derde plaats de planregels van artikel 7 Waarde - Archeologie 3

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

13.1.1 Algemeen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

- a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
- b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

13.1.2 Afwijken bij omgevingsvergunning

Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in artikel 13.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 13.1.1 met maximaal 10%.

13.1.3 Uitzonderingen

Artikel 13.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

13.2.1 Algemeen

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

13.2.2 Strijdig gebruik

- a. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 13.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
- b. Indien het gebruik, bedoeld in artikel 13.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

13.2.3 Uitzonderingen

Artikel 13.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

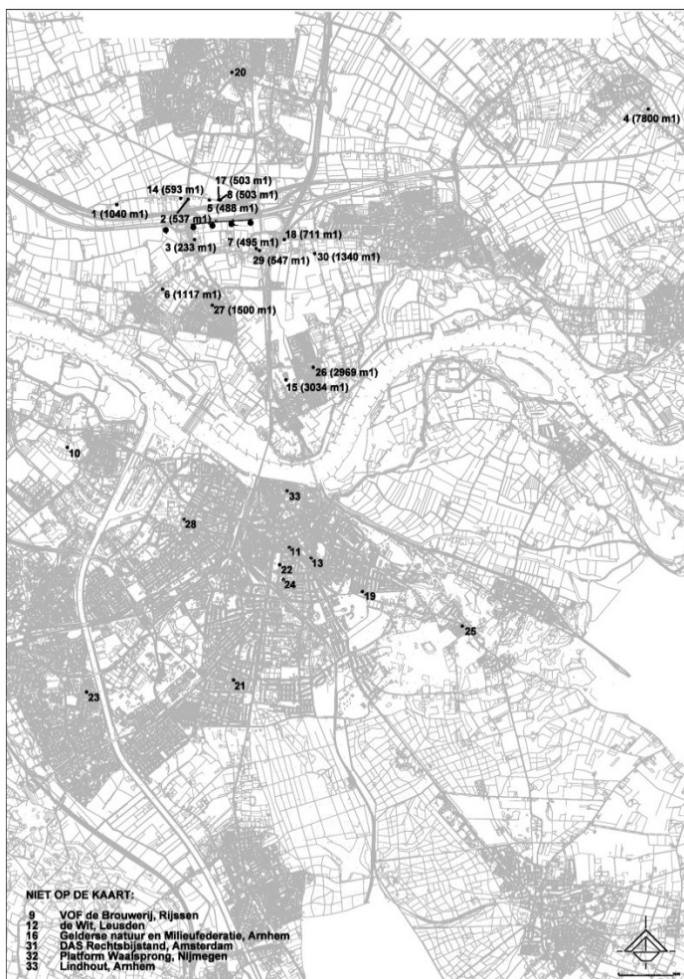
Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Buitengebied Valburg - 16 (Windturbines A15)'.

Eindnoten

1. Dat overgangsrecht is als gevolg van het Koninklijk Besluit van de Kroon van 1 oktober 1980 grotendeels vernietigd. De vernietiging raakt zowel de overgangsbepaling voor bestaande gebouwen als de overgangsbepaling voor bestaand gebruik van de bebouwing. Artikel 10.1. was vernietigd; de artikelen 10.2. en 10.3 van het plan Buitengebied 1974 bevatten ook nog artikelliden die niet vernietigd waren. Zonder het vernietigde artikel 10.1 zijn die artikelliden van dat plan echter feitelijk zinledig geworden.
2. Variant 1B gaat uit van uitsluitend 5 turbines in de gemeente Nijmegen

Zienswijzennota in het kader van
Bestemmingsplan (Wro) Buitengebied Valburg -16 (Windturbines A15), partiële
herziening Structuurvisie 2013, MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe

Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied Valburg -16 (Windturbines A15) heeft in de periode van 27 maart 2014 tot en met 7 mei 2014 ter inzage gelegen. Bekendmaking heeft plaatsgevonden op de gemeentelijke website en in de Staatscourant van 26 maart 2014. Op 17 april 2014 heeft een informatieavond plaatsgevonden in het Thermion te Lent.

Er zijn 33 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn verwerkt in deze nota. Alle ingediende zienswijzen, met uitzondering van de zienswijze genoemd onder 33, zijn binnen de zienswijzentermijn ingediend en daarmee ontvankelijk. Er zijn 15 zienswijzen ingekomen met een positieve grondhouding ten aanzien van de voorliggende plannen.

1. Bewoner/eigenaar, Reethsestraat 19a, 6662 PK Elst
2. Bewoner/ eigenaar, Rijksweg Zuid 45, 6662 KC Elst
3. Bewoners/ eigenaren Gorisstraat (p/a Gorisstraat 41, 6521 CH Nijmegen)
4. Bewoners/ eigenaren Griftdijk 238, 6515 AG Nijmegen
5. Bewoner/ eigenaar Stationsweg 22, 6515 AD Nijmegen
6. Bewoner/ eigenaar, Dorpsstraat 84, 6678 BJ Oosterhout
7. Bewoner/ eigenaar, Wolfhoekseweg 7, 6662 PH Elst
8. Bewoners/ eigenaren, Lodderhoeksestraat 19c, 6687 LR Angeren
9. Bewoner/ eigenaar, Wolfhoekseweg 8, 6662 PH Elst
10. Vof De Brouwerij, Grontmij en Bouwinvest
11. Bewoner/ eigenaar, Vossenkuil 8, 6551 DP Weurt
12. Windpark Nijmegen-Betuwe, Fransestraat 2, 6524 JA Nijmegen
13. Buurtvereniging Leefbaar Reeth, p/a Reethsestraat 1a, 6662 PJ Elst
14. Mr. S. Oord, Das, Postbus 23000, 1100 DM Amsterdam, namens bewoners/ eigenaren, Reethstraat 1A, 6662 PJ Elst
15. PSP'92 Nijmegen, Spanjestraat 5, 6663 NP Lent
16. Gelderse Natuur en Milieufederatie, Jansbuitensingel 14, 6811 Ab Arnhem
17. Bewoners/ eigenaren, Reethsestraat 5, 6662 PJ Elst
18. Bewoner/eigenaar, Hoeksehofstraat 6, 6684 DH Ressen
19. Bewoner/ eigenaar, Postweg 109, 6523 KV Nijmegen
20. ARAG, Mr. E.F.J.A.M. de Wit, Postbus 230, 3830 AE Leusden, namens bewoner / eigenaar (Reethsestraat 19a) en bewoners/ eigenaren (Wolfhoeksestraat 9 te Elst)
21. B&W van de gemeente Overbetuwe, Postbus 11, 6660 AA Elst
22. Bewoner/ eigenaar, St. Jacobslaan 323, 6533VD Nijmegen
23. Bewoner/ eigenaar, Javastraat 86, 6524MG Nijmegen
24. Bewoner/eigenaar, Lankforst 1484, 6538JC Nijmegen
25. Bewoner/ eigenaar, Molukkenstraat 110, 6524NE Nijmegen
26. Bewoner/ eigenaar, Oude Kleefsebaan 34, 6571BG Berg en Dal
27. Bewoner/ eigenaar, Akkerwinde 45, 6663GD Nijmegen
28. Bewoner/ eigenaar, Colmarstraat 94 6515 BG Nijmegen
29. Bewoners/eigenaren, Jekerstraat 18, 6542RZ Nijmegen,
30. Platform Waalsprong, p/a/ Postbus 9105, 6500 HG Nijmegen
31. Vereniging Dorpsbelangen Ressen, p/a Woerdsestraat 4 6684 DL Ressen
32. Bewoners/eigenaren, Stationsweg 20, 6515 Ad Nijmegen
33. Bewoner/eigenaar, Korenmarkt 4, 6511 VT Nijmegen

De binnengekomen zienswijzen zijn samengevat en van een reactie voorzien. Als onderdelen van de zienswijzen, niet expliciet worden genoemd, wil dit niet zeggen dat deze niet bij de beoordeling zijn betrokken. De zienswijzen zijn allen in hun geheel beoordeeld.

Samenvatting en reacties zienswijzen

1. Samenvatting zienswijze bewoner/eigenaar, Reethsestraat 19a, 6662 PK Elst	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
<p>Reclamant vreest dat de windturbines het woongenot in sterke mate zullen verminderen i.v.m. de geluidsoverlast, slagschaduw en horizonvervuiling, ondanks de normen die hiervoor gelden.</p>	<p>De gemeente dient haar besluiten te baseren op normen die vast zijn gelegd in wet- en regelgeving. Dat neemt echter niet weg dat hinder een individuele beleving is die niet afhankelijk is van de norm. Wij baseren ons besluit op normen, met het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe hebben we de effecten zo transparant mogelijk in beeld gebracht en getoetst aan die normen. De Commissie voor de MER is in haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 van mening dat het MER alle essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen over de windturbines die het voorliggend bestemmingsplan mogelijk maakt.</p> <p>De gemeente Nijmegen beseft dat er effecten optreden, maar deze bevinden zich binnen de normen en de gemeente vindt de effecten acceptabel.</p>	
2. Bewoner/eigenaar, Rijksweg Zuid 45, 6662 KC Elst	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
<p>Reclamant maakt bezwaar tegen de komst van 16 windturbines, waarvan 2 dicht bij zijn perceel komen. Reclamant vreest overlast op het gebied van slagschaduw, zichthinder, geluid, schitteringen.</p>	<p>In het MER is onderzoek gedaan naar een lijnopstelling in het plangebied van in totaal 9 (geen 16 zoals het nr. van het bestemmingsplan wellicht deed vermoeden) windturbines langs de A15, waarvan 5 op grondgebied van gemeente Nijmegen. Qua geluid kan worden opgemerkt dat in variant 1B van het MER (welke het ontwerp bestemmingsplan mogelijk maakt) de woning van reclamant niet behoort tot de woningen waarbij, zonder maatregelen, de 47 Lden norm wordt overschreden (zie blz. 65 van het MER). Bij het toepassen van mitigerende maatregelen, zoals het toepassen van een minder geluid producerende turbine, kan de geluidsbelasting bovendien nog verder onder de norm uit het Activiteitenbesluit (zie tabel 5.19) dalen.</p> <p>Wat slagschaduw aangaat, blijkt uit het MER dat na het toepassen van mitigerende maatregelen er geen woningen zijn waar meer dan 6 uur slagschaduw/hinder per jaar optreedt. De wettelijke normen uit de <i>Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer</i> (in het bijzonder artikel 3.12) worden daarmee niet overschreden.</p> <p>Ter voorkoming van lichtschittering zijn de turbinebladen niet reflecterend, zoals ook in bijlage 6 bij het MER is opgenomen. In de fase van de omgevingsvergunning kan deze randvoorwaarde verzekerd worden.</p>	

	De turbines worden gezien in het landschap, maar het is erg persoonlijk of mensen er ook hinder van ondervinden. In het hoofdstuk landschap in het MER wordt zicht in de beoordeling meegenomen bij het criterium 'openheid'. Hoe meer turbines en hoe groter de turbines, hoe meer de openheid wordt aangetast en hoe meer de turbines in het zicht staan. Om dit inzichtelijk te maken zijn op verschillende plekken rondom het plangebied fotovisualisaties gemaakt. De gemeente acht het effect op het landschap, waaronder ook zichthinder wordt geschaard, acceptabel.	
Uit een Duitse TV reportage blijkt dat een windturbine ook tot gezondheidsklachten kan leiden	Het aspect gezondheid komt op blz. 56-57 van het MER aan bod. In de wetenschappelijke literatuur wordt geen rechtstreeks verband tussen windturbines en gezondheidseffecten aangetoond.	
Reclamant wijst erop dat nu reeds een waardevermindering WOZ heeft plaatsgevonden in verband met de geplande windturbines.	Het is niet aan de gemeente Nijmegen een oordeel te vellen over de WOZ waardering door de gemeente Overbetuwe. Navraag bij Overbetuwe leert dat in 2009 het O-BP windturbines veel bezwaren opleverde tegen de WOZ aanslag. N.a.v. advies van een taxatiebureau is de waarde met 30% verminderd tot een volgende transactie. In 2013 is een woning (o.b.v. taxatie 17-18% beneden de normale waarde) verkocht. In 2014 is dit toen gecorrigeerd naar 20% korting i.p.v. 30%. Hierop zijn weer bezwaren gekomen, deze zijn nu in behandeling bij de gemeente Overbetuwe. Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz .	

3. Bewoners/eigenaren Gorisstraat (p/a Gorisstraat 41, 6521 CH Nijmegen)	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
De bewoners spreken middels de zienswijze hun steun uit voor de realisatie van 5 windturbines door middel van burgerparticipatie.	De gemeente waardeert deze adhesiebetuiging. De gemeente heeft de burgerparticipatiecomponent mogelijk gemaakt door een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met Stichting Wiek-II/coöperatie WindpowerNijmegen.	
De bewoners wijzen op diverse milieubesparende acties die zij met andere bewoners in de straat uitvoeren in het kader van het Klimaatstraatfeest.	In de gemeente Nijmegen bestaat de doelstelling om in 2045 een energie neutrale stad te zijn door 50% energie te besparen en 50% energie duurzaam op te wekken (ten opzichte van totaal stedelijk energieverbruik 2009). Zie ook de Duurzaamheidsagenda 2011-2015 (2011). De acties, zoals reclamanten die noemen, dragen bij aan het behalen van deze doelstelling. De gemeente waardeert deze acties dan ook.	
Bewoners zijn lid geworden van Windpower-Nijmegen en doen mee aan activiteiten van de coöperatie. Zij spreken de hoop uit dat de raad	Het College van B&W adviseert de raad voorliggend bestemmingsplan vast te stellen.	

positief zal oordelen over het bestemmingsplan.		
Als mogelijke mede-eigenaren vragen zij –mede gelet op cumulatie - aandacht voor compensatie van omwonenden.	<p>Compensatie voor omwonenden wordt door de initiatiefnemer Stichting Wiek- II verankerd in de bedrijfsvoering van het project en zal worden vormgegeven, voor zover mogelijk, in samenspraak met direct betrokken omwonenden. Binnen dit kader zijn 4 opties onderzocht die kunnen worden aangeboden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aan bewoners binnen een straal van bijv. 700 meter jaarlijks een vast bedrag betalen, dat overeenkomt met een deel van de gemiddelde elektriciteitsrekening; 2. Met de direct omwonenden een minnelijk traject ingaan om te komen tot een compensatiemodel in lijn met de richtlijnen van de vereniging van omwonenden van windparken in Nederland (NLVOW); 3. Vanuit de operationele opbrengsten jaarlijks een donatie doen aan een fonds waaruit lokale projecten in de directe omgeving van het project kunnen worden ge(co)financierd. 4. Een model ter monitoring en permanente controle van geluid en slagschaduw, waarbij alle betrokkenen toegang tot de meetgegevens hebben. <p>De coöperatie WindpowerNijmegen en Stichting Wiek-II hebben in gesprekken met Leefbaar Reeth en de dorpsverenigingen van Oosterhout en Ressen en in artikels in o.a. dorps- en wijkbladen van Oosterhout en Nijmegen-Noord gevraagd om suggesties van bewoners aangaande de compensatie. Omwonenden zullen worden betrokken in de definitieve besluitvorming door Stichting Wiek- II over de compensatie die zal worden aangeboden.</p>	
4. Bewoners/ eigenaren, Griftdijk 238, 6515 AG Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant stelt dat er industrie zou komen op de plaats waar zij woonachtig is en het gebied eromheen. Verschillende buurtbewoners zijn toen uitgekocht en zij niet.	In het ontwikkelingsbeeld Waalsprong is de realisatie van de volgende fase (nabij het pand van reclamanten) van bedrijventerrein de Grift voorzien in de periode 2013-2016. Het bestemmingsplan voor de Grift is nog niet opgestart. Op 26 februari 2014 is in de raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong (i.h.k.v. van de Langetermijn agenda) wel de voortgang in de procedure gemeld. Daarbij is aangegeven dat in het 2 ^e deel van 2014 een zogenaamd ambitedocument voor het bedrijventerrein 'De Grift' de raad zal worden voorgelegd, wat zal worden gevolgd door een concreet bestemmingsplan in 2015. Het is juist dat er t.b.v. het toekomstig bestemmingsplan de Grift reeds grondtransacties hebben plaatsgevonden en nog zullen plaatsvinden. Voor de uitvoering van voorliggend bestemmingsplan zijn grondtransacties voor uw perceel niet aan de orde.	
Een windturbine komt op ongeveer 250 meter afstand van de woning. Reclamant vreest voor geluidsoverlast en hinder (vooral 's nachts), want de windturbines draaien 24 uur per dag.	De gemeente dient haar besluiten te baseren op normen die vast zijn gelegd in wet- en regelgeving. Dat neemt echter niet weg dat hinder een individuele beleving is die niet afhankelijk is van de norm. Wij baseren ons besluit op normen, met het MER hebben we de effecten zo transparant mogelijk in beeld gebracht en getoetst aan die	

	normen. De gemeente Nijmegen beseft dat er effecten optreden, maar deze bevinden zich binnen de normen en de gemeente vindt de effecten acceptabel.	
Een windturbinepark zo dicht op onze woning is geen goede plaats. Dit zal leiden tot waardedaling van de woning. Reclamanten verzoeken de gemeente om met hen in gesprek te gaan om hun woning aan te kopen.	<p>De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag.</p> <p>Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz.</p> <p>Voor de uitvoerbaarheid van voorliggend bestemmingsplan bestaat er volgens de gemeente geen dringende noodzaak de woning van reclamanten aan te kopen.</p> <p>Reclamant kan voorts contact zoeken met (of ingaan op contactverzoeken van) de beoogd exploitant WindpowerNijmegen om via een minnelijk traject te komen tot een compensatieregeling.</p>	

5. Bewoner/eigenaar, Stationsweg 22, 6515 AD Nijmegen.	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant maakt zich zorgen over de door de windturbines veroorzaakte hinder met name op het gebied van geluid en slagschaduw.	<p>In het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe zijn deze milieuaspecten uitvoerig onderzocht. Het bestemmingsplan maakt variant 1B uit het MER mogelijk. Uit paragraaf 5.3.2. blijkt dat enkele woningen zijn gelegen binnen de geluidscontour van de 47 Lden norm (afkomstig uit het Activiteitenbesluit), wanneer nog geen mitigerende maatregelen worden toegepast. Hiertoe behoort niet het pand Stationsweg 22 van reclamant.</p> <p>Bij het toepassen van mitigerende maatregelen, zoals het toepassen van een minder geluidproducerende turbine, daalt de geluidsbelasting voor het pand van reclamant verder onder de norm uit het Activiteitenbesluit (zie ook tabel 5.19 uit het MER).</p> <p>Wat slagschaduw aangaat, blijkt uit het MER dat na het toepassen van mitigerende maatregelen er geen woningen zijn waar meer dan 6 uur slagschaduw hinder per jaar optreedt. De wettelijke normen uit de <i>Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer</i> ((in het bijzonder artikel 3.12) worden daarmee niet overschreden.</p>	
Reclamant wijst op de (mogelijke) negatieve invloed van de windturbines op : -het open landschap en de natuur, -het woongenot, -visuele rust en vermeende gevolgen voor geestelijke en lichamelijke gezondheid	De gemeente dient haar besluiten te baseren op normen die vast zijn gelegd in wet- en regelgeving. Dat neemt echter niet weg dat hinder een individuele beleving is die niet afhankelijk is van de norm. Wij baseren ons besluit op normen, met het MER hebben we de effecten zo transparant mogelijk in beeld gebracht en getoetst aan die normen. De Commissie voor de MER is in haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 van	

<p>-veiligheid</p>	<p>mening dat het MER alle essentiële informatie bevat om een besluit te kunnen over de windturbines die het voorliggend bestemmingsplan mogelijk maakt. De gemeente Nijmegen beseft dat er effecten optreden, maar deze bevinden zich binnen de normen en de gemeente vindt de effecten acceptabel.</p> <p>Het MER laat zien dat reclamant een acceptabel woon- en leefklimaat kan behouden. T.a.v. de visuele rust, merken wij dat in het MER de invloed op de openheid is onderzocht, hoewel in de omgeving van het pand van reclamant nu ook al diverse bedrijvigheid en infrastructuur is gelegen. Het aspect gezondheid komt op blz. 56-57 van het MER aan bod. In de wetenschappelijke literatuur wordt geen rechtstreeks verband tussen windturbines en gezondheidseffecten aangetoond.</p> <p>De gemeente wijst er verder op dat in het MER een trefkansanalyse is opgenomen. De risico's voor de omgeving ten gevolge van de plaatsing van windturbines zijn onderzocht. Er is zowel gekeken naar het veiligheidsrisico voor gevaarlijk transport op de snelweg A15 en naar lokale wegen, naar eventuele gevolgen (vanwege mastfalen, bladworp of het vallen van de gondel) voor de buisleidingen van de Gasunie. Daarbij is uitgegaan van het Handboek risicozonering windturbines 2013. Alle risico's zijn verwaarloosbaar klein gebleken en om die reden accepteert de gemeente die risico's.</p>	
<p>De windturbines leiden tot een waardedaling van diens woning, aldus reclamant.</p>	<p>De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag.</p> <p>Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz.</p>	
<p>Reclamant stelt dat er een scheve verdeling plaatsvindt van kosten en baten. De financiële baten van windenergie komen ten goede aan energiebedrijven, agrariërs en andere initiatiefnemers, terwijl inwoners van het gebied de lasten moeten dragen (geluidsoverlast, beleving landschap, waardedaling woning). De bewoners van de windlocaties zouden moeten kunnen profiteren (direct of indirect) omdat het draagvlak dan groter wordt.</p>	<p>Reclamant heeft een punt indien er in een traditionele organisatiestructuur van een windpark zou worden gewerkt. Echter de gemeente Nijmegen heeft gekozen voor een samenwerking met een burgerinitiatief, WindpowerNijmegen. In samenspraak met deze coöperatie wordt het project vormgegeven. Doel van dit burgerinitiatief is om het volledige eigendom in het project te verwerven met als gevolg dat het eigendom dus niet in handen komen van energiebedrijven of institutionele beleggers.</p> <p>Middels de gekozen structuur van WindpowerNijmegen, is de mogelijkheid gecreëerd om het eigendom in het windproject onder te brengen bij een coöperatie van inwoners en MKB uit de regio Nijmegen en Overbetuwe. Bij gebleken succes (=</p>	

	<p>voldoende leden) zal de coöperatie de enige eigenaar van het windpark worden. De financiële revenuen van het windpark worden verdeeld over de participanten en geven een impuls aan de lokale economie en dragen bij aan vergroten van het draagvlak. Een deel van de revenuen kan worden gereserveerd voor de direct omwonenden (zie antwoord 4 bij reclamanten nr. 3).</p> <p>Op deze manier komen de revenuen uit het project ten goede aan de participanten uit de regio en omwonenden. Zo ondervinden omwonenden behalve de lasten ook de lusten van het project. Naast financiële revenuen uit de participatie zal de opgewekte duurzame elektriciteit worden aangeboden aan participanten en zo mogelijk andere regionale afnemers van elektriciteit.</p> <p>De gemeente bestrijdt dat er sprake is van waardedaling van woningen. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag.</p> <p>Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz.</p>	
--	--	--

6. Bewoner/eigenaar, Dorpsstraat 84, 6678 BJ Oosterhout	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
<p>Reclamant wijst in zijn zienswijze op de uitspraak van de Raad van State van 1 mei 1996 (nr. RO 7925333) en een gemeenteraadsbesluit van 29 januari 1997 t.a.v. het Structuurplan Land over de Waal (punt 9) die beiden voorsorteren op de (beoogde) ontwikkeling van bedrijvenpark De Grift. De reclamant wijst op zijn grondposities in dit gebied, waarbij hij zich beroept op het recht van zelfrealisatie bij de beoogde bestemmingswijziging van agrarische grond naar bedrijfsterrein. De reclamant geeft voorts aan al enige tijd in gesprek te zijn met de gemeente, om te onderzoeken of grondruil mogelijk is.</p>	<p>Tegen het structuurplan Land over de Waal (het eerste strategische ruimtelijke plan over de ontwikkeling van de Waalsprong) zijn destijds 14 bezwaarschriften ingediend, waaronder een bezwaar van de heer Derksen. In delen van de Waalsprong had reclamant gronden in eigendom waarop ontwikkelingen waren beoogd. Hierover heeft de commissie bezwaarschriften destijds opgemerkt: "het is dus zeker dat deze gronden moeten worden verworven tenzij bezwaarde zelf de "bestemming" verwezenlijkt". Dit is hetgeen de commissie heeft opgemerkt t.a.v. zelfrealisatie. Het bezwaarschrift heeft de commissie overigens deels ongegrond, deels niet-ontvankelijk verklaard.</p> <p>De raad heeft in 1996 het structuurplan vastgesteld. Later zijn op gronden van het structuurplan het voorkeursrecht gevestigd, waartegen reclamant bezwaren heeft aangetekend. Sinds enige jaren is er geen voorkeursrecht meer gevestigd, mede als gevolg van heroriëntatie (lees: vermindering) van uit te geven bedrijfsterreinen waar in regionaal verband afspraken over zijn gemaakt. Het bestemmingsplan voor de Grift is nog niet opgestart. In de raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong is op 26</p>	

	<p>februari 2014 (i.h.k.v. de Langetermijn agenda) wel de voortgang in de procedure gemeld. Daarbij is aangegeven dat in het 2° deel van 2014 een zogenaamd ambitiedocument voor het bedrijventerrein 'De Griff' de raad zal worden voorgelegd, wat zal worden gevolgd door een concreet bestemmingsplan in 2015.</p> <p>Onderhavig bestemmingsplan voorziet niet in de (beoogde) ontwikkeling van de gronden van dhr. Derksen, behoudens het vestigen van een windturbine. De ontwikkeling van door de reclamant genoemde bedrijventerrein zal in bestemmingsplan Bedrijventerrein De Griff aan de orde komen. Wij concluderen uit de onderhavige zienswijze geen bezwaar tegen de nu in procedure zijnde besluiten.</p>	
--	--	--

7. Bewoners/eigenaren, Wolfhoekseweg 7, 6662 PH Elst.	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamanten wijzen erop dat hun leefomgeving al ernstig wordt aangetast, maar juichen de komst van windturbines om groene stroom op te wekken in deze regio toe onder voorbehoud van een zevental uitwerkingsaspecten.	De initiatiefnemer van het burgerwindpark baseert zich op een participatiemodel. En geeft aan dat het ook voor omwonenden mogelijk is te delen in de opbrengsten van dit project. Compensatie voor omwonenden wordt door de initiatiefnemer verankerd in de bedrijfsvoering van het project en vormgegeven, voor zover mogelijk, in samenspraak met direct betrokken omwonenden.	
Reclamant verzoekt om de windturbines maximaal 70 meter hoog te maken. Deze hoogte is voor reclamant acceptabel met het oog op minder slagschaduw en rendement.	Een turbine met een masthoogte van 70 meter heeft op deze locaties, gegeven de een jaar lang gemeten windsnelheden, onvoldoende rendement. In het MER is onderzoek gedaan tot een maximale masthoogte van 120 meter, maar in het bestemmingsplan wordt planologische ruimte geboden aan maximaal 100 meter.	
Reclamant eist nul uur hinder van slagschaduw op zijn perceel.	Gemeente Nijmegen houdt zich aan de wettelijke normen. Deze gaan niet uit van nul uur hinder. Uit het MER blijkt dat na het toepassen van mitigerende maatregelen er geen woningen zijn waar meer dan 6 uur slagschaduw per jaar optreedt. De wettelijke normen uit de <i>Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer</i> ((in het bijzonder artikel 3.12) worden daarmee niet overschreden. Het staat reclamant vrij om met de beoogd exploitant in gesprek te treden over het realiseren van nul uur hinder.	
Reclamant stelt dat de windturbines leiden tot een waardedaling van hun woning. Deze ontstane schade moet niet afhankelijk worden van de W.O.Z. waarde.	De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag. Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz .	
De knipperende waarschuwingsslampen boven op de turbine dienen uitsluitend te werken indien een obstakel de turbine nadert.	Verlichting is niet als apart beoordelingscriterium meegenomen in het MER, maar zal wanneer het donker is effect hebben op het landschap. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat ook andere lichtbronnen reeds in de omgeving van het plangebied (onder meer de verlichting langs de (spoor)wegen, de kassen en de stedelijke	

	concentraties in de directe nabijheid) aanwezig zijn. Het is (om veiligheidsredenen) niet realistisch de verlichting uitsluitend te gebruiken zodra een obstakel de turbine nadert. Correcte obstakelmarkeringen en –lichten op de te plaatsen windturbines zijn immers op grond van de internationale burgerluchtvaartregelgeving verplicht voor objecten hoger dan 150 meter.	
De windturbine inclusief de wieken dienen in één kleur te worden uitgevoerd, geen contrasterende kleuren toepassen om het geheel zichtbaarder te maken.	Het bestemmingsplan is niet het kader om dergelijke voorwaarden in op te nemen. In de fase van de omgevingsvergunning is derhalve vooroverleg met de Commissie Beeldkwaliteit nodig. Daarbij zal ook kleurgebruik (i.r.t. de omgeving) aan bod komen.	
De te plaatsen windturbines dienen van het allerminst geluid makende type te zijn.	In het juridisch deel van het bestemmingsplan kan het type turbine niet vastgelegd worden. In het MER is onderzocht welke type turbines toegepast kunnen worden en of de geluidsproductie van dat type turbine binnen de wettelijke normen valt. Bij de behandeling van de aanvragen voor de omgevingsvergunning, incl. de melding voor het milieudeel, zal de aanvraag getoetst worden aan de normen uit het activiteitenbesluit. Het project dient hieraan te voldoen.	
Reclamant vraagt om 1 jaar na plaatsing van de windturbines de totale geluidsbelasting op de woning te meten.	Het bestemmingsplan is niet het kader om deze eis te regelen. In de omgevingsvergunning, die nog niet in procedure is, kan het bevoegd gezag desgewenst dergelijke voorwaarden verbinden aan de vergunning. Artikel 3.14e lid a van de Activiteitenregeling milieubeheer verplicht de eigenaar van windturbines om jaarlijks de geluidsemissie te rapporteren. Deze waarde wordt niet alleen bepaald door de geluidsemissie van de windturbines zelf, maar ook door de opgetreden windsnelheden gedurende het jaar. Daarnaast kan de gemeente een controlemeting laten uitvoeren waarbij de daadwerkelijke geluidsemissie wordt bepaald bij verschillende windsnelheden. De gemeente vindt dit voldoende borging om de geluidnorm te kunnen handhaven.	

8. Bewoners/eigenaren, Lodderhoeksestraat 19c, 6687 LR Angeren	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant deelt mede dat hij teleurgesteld is dat hij niet betrokken is bij het voornemen om windturbines te plaatsen langs de A15.	Wij betreuren het feit dat u zich onvoldoende betrokken voelt. Onderhavig bestemmingsplan voorziet niet in ontwikkeling van uw gronden.	
Reclamanten wijzen uitvoerig op de voorgeschiedenis en vinden dat zij nu volledig genegeerd worden. Dit vinden zij onbegrijpelijk en ook ongepast.	In mei 2003 is, vanwege de ontwikkeling van de Waalsprong, op gronden van reclamant een voorkeursrecht gevestigd geweest op grond van de Wet Voorkeursrecht gemeenten. Hierover zijn reclamanten destijds geïnformeerd, waarvoor een wettelijke verplichting bestaat op grond van artikel 7, lid 2 Wet Voorkeursrecht gemeenten.	
Het perceel van reclamanten valt precies buiten het plangebied, terwijl direct links en rechts van dit perceel wel een mogelijkheid wordt	De gekozen lijnopstelling van voorkeursvariant 1B uit het MER gaat uit van onderling gelijke afstanden tussen de windturbines. De afstand tussen de verschillende bestemmingsvlakken beslaat ruim 250 m. Het is niet mogelijk om het plangebied uit	

gecreëerd om een windturbine op te richten. Reclamanten verzoeken de positionering van de windturbines te heroverwegen.	te breiden met een bestemmingsvlak voor een windturbine op de gronden van reclamanten. Het doorbreken van het patroon van onderling (hoofdzakelijk) gelijke afstanden tussen de turbines zou leiden tot een ongewenst beeld.	
Reclamanten constateren dat deze locatie in de Structuurvisie Nijmegen 2013 ook niet is aangewezen als zoekgebied voor windenergie. De betrokken gronden aan de A15 – en onze grond – zijn in de structuurvisie Nijmegen 2013 aangewezen als “Ontwikkeling bedrijventerrein”.	De gemeente bestrijdt dit. Op de kaart bij de Structuurvisie Nijmegen 2013 blijkt dat de locatie (evenals enkele andere locaties in Nijmegen) ook is aangewezen als zoekgebied windenergie. Dit staat ook zo verwoord op blz. 123 van het MER (“In de Structuurvisie 2013 van de gemeente Nijmegen is het plangebied voor Windenergie A15 opgenomen als zoekgebied voor windenergie, gecombineerd met de ontwikkeling van bedrijventerrein de Griff”).	
Reclamanten gaan ervanuit dat, daar waar in de plantoelichting wordt overwogen: “Ten zuiden van het plangebied heeft de gemeente plannen voor de ontwikkeling van bedrijventerrein De Griff”, hiermee hun grond (gelegen tussen de gekozen locaties van de windturbines) wordt bedoeld.	Dat is niet juist. In het ontwikkelingsbeeld Waalsprong is de realisatie van de volgende fase (nabij het pand van reclamanten) van bedrijventerrein de Griff voorzien in de periode 2013-2016. Het bestemmingsplan voor de Griff is nog niet opgestart. Op 26 februari 2014 is in de raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong (i.h.k.v. van de Langetermijn agenda) wel de voortgang in de procedure gemeld. Daarbij is aangegeven dat in het 2 ^e deel van 2014 een zogenaamd ambitiedocument voor het bedrijventerrein ‘De Griff’ de raad zal worden voorgelegd, wat zal worden gevolgd door een concreet bestemmingsplan in 2015.	
Reclamanten verzoeken de gemeente in ieder geval te bevestigen dat het toestaan van de onderhavige windturbines niet er aan in de weg staat dat hun perceel (middels een bedrijfsbestemming) bedrijfsterrein kan worden. Zij wensen alvast de mogelijkheid van een reclame- zuil onderzocht te zien.	In het MER Windpark A15 wordt aangegeven (blz. 52) dat de belangrijkste relatie tussen de windturbines en toekomstig bedrijfsterrein de Griff gevormd wordt door ruimtebeslag en gebruiksmogelijkheden. In het bestemmingsplan Buitengebied Valburg 16 (Windturbines A15) wordt slechts het oprichten van windturbines mogelijk gemaakt, en worden er geen bedrijfsbestemmingen op toekomstig bedrijfsterrein gelegd. Besluitvorming over de planbegrenzing van bedrijfsterrein de Griff moet plaatsvinden in het bestemmingsplan voor de Griff. Wat de reclamezuil betreft: reclamant kan via het Omgevingsloket Online zelf een vergunning check doen. Dit staat in beginsel los van een eventuele bestemming Bedrijf.	
De gemeente moet een onderzoek instellen naar de uitvoerbaarheid van het plan. In dit geval is onvoldoende duidelijk aangegeven waarom het plangebied een rendabele locatie zou zijn qua windopbrengst. rekening voor derden wordt in de toekomst	Sinds april 2013 worden de windsnelheden op de locatie gemeten. Nu, ruim een jaar verder, is het windaanbod inzichtelijk en kan worden geconcludeerd in lijn met hoofdstuk 6 van het bestemmingsplan en Bijlage 7 van het MER dat een rendabele business-case is te exploiteren op deze locatie. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan wordt een anterieure overeenkomst afgesloten met de initiatiefnemers van het project. In bijlage 7 van het MER is de Business Case van WindpowerNijmegen opgenomen. Deze geeft voldoende inzicht waarom voorkeursvariant 1B een rendabele locatie kan zijn qua windopbrengst.	
Reclamant wijst erop dat de definitieve meetgegevens met betrekking tot wind nog niet gepubliceerd of zelfs nog niet afgerond zijn .	Sinds 24 april 2013 wordt er ter plaatse van de locatie het windaanbod geregistreerd op 30, 50 en 70m door middel van anemometers, drukmeter en richtingsvanen. Op basis van deze informatie, aangevuld met beschikbare langjarige data is er een gevalideerde uitspraak te doen van het windaanbod op 100m. Dit is geenszins een	

	<p>aanname maar een gevalideerde berekening gebaseerd op een meetcampagne.</p> <p>De resultaten van de metingen zullen voor de vaststelling van het bestemmingsplan op de gemeentelijke site raadpleegbaar zijn. Medio 2014 zal een rapportage verschijnen van een onafhankelijk adviesbureau</p>	
<p>Reclamant stelt zich de vraag of de bewoning van het pand Griftdijk 252 de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.</p>	<p>Ter plaatse van het pand Griftdijk 252 laat de agrarische bestemming van het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Valburg 10 geen bewoning toe.</p>	
<p>Een deel van de gronden van het plangebied is niet in eigendom van de gemeente en het is niet bekend of de betreffende grondeigenaren bereid zijn een erfpachtovereenkomst te sluiten. Daarmee is de uitvoerbaarheid van het plan allerm minst gegarandeerd. Hetzelfde geldt voor zover dat betreft het moeten afsluiten van een aantal erfdiens tbaarheden in verband met de overzwaai van de wieken van de windturbines op gronden van derden.</p>	<p>Ten tijde van de vaststelling door de raad wordt de uitvoerbaarheid gegarandeerd. De gemeente is eigenaar van de percelen van 3 posities van de beoogde turbines. De meest westelijke positie is in particuliere handen, waarmee al afspraken zijn gemaakt. Voor 4 van de 5 turbines is privaatrechtelijk toegang tot de gronden veilig gesteld en t.z.t. zal een opstalrecht worden gevestigd. De gemeente en initiatiefnemer streven naar het maximaal benutten van de locatie in termen van de op te wekken hoeveelheid duurzame-energie om de grootst mogelijke bijdrage te leveren aan de energie-doelstelling van de gemeente Nijmegen (energieneutraal in 2045). Het vestigen van een erfdiens tbaarheid is voor vele windprojecten een bijkomende afspraak die naast de erfdiens tbaarheid wordt gevestigd. Streven is om het aantal erfdiens tbaarheden voor overzaai van de wieken en toegangsrechten naar het project te beperken.</p>	
<p>Reclamanten vragen zich verder nog af of hier geen sprake is van een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 3.1.6. van het Bro waarvoor de ladder van duurzame verstedelijking moet worden gehanteerd.</p>	<p>Het Besluit ruimtelijke ordening stelt eisen aan de onderbouwing van een "nieuwe stedelijke ontwikkeling". De term "stedelijke ontwikkeling" wordt in het Bro omschreven als de "ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen".</p> <p>Primair is de gemeente van mening dat de ontwikkeling die in dit bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt, niet is aan te merken als de ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein. Een bedrijventerrein kenmerkt zich doorgaans door gebruiksmogelijkheden voor verschillende soorten bedrijven. De gronden in het plangebied met bestemming Bedrijf- Windturbine zijn -via een lijnopstelling - evenwel uitsluitend te benutten voor windturbines en niet voor (andere) bedrijfsdoeleinden. In dat opzicht is sprake van beperkte gebruiksmogelijkheden. Het gaat verder om 5 afzonderlijke locaties voor de windturbines met een relatief beperkte omvang en niet om een aaneengesloten bedrijfsterrein.</p> <p>Evenmin is volgens de gemeente hier sprake van de ruimtelijke ontwikkeling van andere stedelijke voorzieningen als opgenomen in de definitie. Stedelijke voorzieningen kunnen worden opgevat als openbare of sociaal culturele voorzieningen. Gelet op artikel 1.1, lid 1, onder h, Bro , maken deze (hoofdzakelijk) deel uit van bestaand stedelijk gebied. De 5 windturbines zijn evenwel geprojecteerd</p>	<p>In de toelichting van het bestemmingsplan wordt een tekst opgenomen over de Duurzaamheids-ladder.</p>

	<p>in het buitengebied.</p> <p>Mocht echter toch sprake blijken te zijn van een "nieuwe stedelijke ontwikkeling", dan beroept de gemeente zich subsidiair op het bepaalde in 2.12. van de toelichting van het bestemmingsplan.</p>	
<p>Het plan is niet in overeenstemming met de Ruimtelijke Verordening Gelderland. Op grond daarvan (artikel 19.1) worden in een bestemmingsplan geen nieuwe bestemmingen toegestaan die de openheid van de waardevolle open gebieden aantasten. In afwijking hiervan kan (artikel 19.2) binnen de zoekzones windenergie in de waardevolle gebieden van de Stadsregio Arnhem – Nijmegen de oprichting van windturbines worden toegestaan. Voor zover bekend is het onderhavige gebied niet gelegen binnen een zoekzone windenergie als bedoeld in de Ruimtelijke Verordening Gelderland.</p>	<p>De locatie is gelegen in een provinciale zoekzone windenergie volgens de Structuurvisie 2005. De locatie is niet gelegen in een waardevol open gebied zoals omschreven in de ruimtelijke verordening van Gelderland. In de ontwerp-omgevingsvisie van de provincie is het plangebied aangewezen als gebied waar windenergie mogelijk/ meest kansrijk is (locatie in onderzoek). De gemeente verwijst in dit verband ook naar paragraaf 2.2.2 van de plantoelichting. De ontwerp ruimtelijke verordening kent geen zoekzones windenergie.</p> <p>De locatie (aangeduid als autonome ontwikkeling in onderzoek) is tevens opgenomen in het eerste actualiseren van de omgevingsvisie Gelderland (aangeduid als de Windvisie) die tot 27 juni 2014 ter inzage heeft gelegen en waarvan verwacht wordt dat deze in het najaar door PS en GS zal worden aangenomen.</p>	
<p>Reclamanten verzoeken hun gronden te voorzien van een nieuwe bedrijfsmatige bestemming. In de toelichting wordt niets geschreven over het perceel sectie D, nummer 00151.</p>	<p>De keuzes voor bedrijfsmatige bestemmingen worden t.z.t gemaakt in het kader van het planologisch traject voor bedrijfsterrein De Grift.</p>	

9. Bewoner/eigenaar, Wolfhoekseweg 8, 6662 PH Elst	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
<p>Reclamant maakt bezwaar tegen de in het MER gehanteerde normstelling voor geluid. Aangegeven is 47 dB. Aangezien het buurtschap bestaat uit een zogenaamd lintbebouwing vallen meerdere woningen in het hinderbereik van meerdere windturbines en neemt de overlast dus evenredig toe. Deze decibellen komen bovenop het al aanwezige lawaai van de A15 en de Betuweroute en valt er niet in weg, daar zijn de verschillen niet groot genoeg voor. Vooral 's avonds en 's nachts zal het geluid prominent aanwezig zijn omdat het</p>	<p>In het MER is aandacht besteed aan (cumulatie van) geluid. Specifiek gaat het om bijlage 6 van het MER, waarin uitgelegd wordt wat wel en wat niet tot cumulatie van geluid leidt en wat de cumulatieve geluidbelasting is. Het geluidonderzoek is uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010. De bijdrage van het windpark aan de cumulatieve hinderscore is ten hoogste circa 3 dB bij twee toetspunten, bij de andere toetspunten is het 1 dB of minder. Het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten. Er bestaat geen norm voor cumulatief geluid, wel voor alleen het windturbinegeluid, namelijk Lden = 47 dB en Lnight = 41 dB. De norm van Lden = 47 dB is het tijdgewogen gemiddelde van</p> <p>- Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag Lday;</p>	

omgevingsgeluid dan minder is. Eventuele maatregelen om aan de gestelde normen te voldoen zijn het vertragen van de windturbines of minder geluid producerende turbines toestaan.	<ul style="list-style-type: none"> - Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond Leven vermeerderd met 5 dB; - Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht Lnight vermeerderd met 10 dB. <p>Er is gekozen voor deze weging om recht te doen aan de omstandigheden. 's Avonds en 's nachts zijn mensen vaker in rust, is het omgevingsgeluid minder, maar waait het vaak harder. Daarom wegen de avond en de nachtperiode zwaarder mee dan de dagperiode. Bovendien is er een afzonderlijke norm opgenomen voor de nachtperiode om slaapverstoring te voorkomen: Lnight =41 dB. Dit is het jaargemiddelde geluidniveau in de nachtperiode.</p>	
Ruim 20 weken per jaar veroorzaken de windturbines slagschaduw bij voldoende helder weer. Per woning kan dit oplopen tot een uur per windturbine per dag. Een windturbine kan dus meerdere keren per dag stil komen te staan om overlast te voorkomen. Reclamanten gaat toch geen procedures en vergunningen fiatteren waarin dit soort overlast toegestaan wordt, ook niet voor korte tijd?	Wat slagschaduw aangaat, blijkt uit het MER dat na het toepassen van mitigerende maatregelen er geen woningen zijn waar meer dan 6 uur slagschaduw hinder per jaar optreedt. De wettelijke normen uit de <i>Regeling algemene regels voor inrichtingen milieubeheer</i> (in het bijzonder artikel 3.12) worden daarmee niet overschreden. Overigens is het gestelde van een uur slagschaduw hinder per dag per turbine niet juist. Uit het MER (bijlage 6) blijkt dat in geval van variant 1b (hetgeen wordt mogelijk gemaakt in het ontwerp-bestemmingsplan) minder dan 26 uur slagschaduw hinder optreedt over een geheel jaar zonder mitigerende maatregelen, ongeacht welke woning.	
Reclamant wijst op de attenderingslichten die dag en nacht benadrukken dat die windturbines er staan.	Correcte obstakelmarkeringen en –lichten op de te plaatsen windturbines zijn op grond van de internationale burgerluchtvaartregelgeving verplicht voor objecten hoger dan 150 meter.	
Meerdere windturbines staan kort langs hogedruk gasleidingen, dat ze niet voldoen aan door de Gasunie gehanteerde normen.	In samenspraak is de impact van de turbines op de gasleidingen onderzocht door een onafhankelijke onderzoeksinstantie middels een gevalideerd model. Gasunie heeft in het regulier vooroverleg ingestemd met de nu opgenomen posities in het ontwerp-bestemmingsplan. Gasunie kan in specifieke situaties afwijken van het Handboek, wat overigens richtlijnen bevat en geen (wettelijke) normen.	

10. Vof De Brouwerij, Grontmij en Bouwinvest	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
De combinatie is eigenaar en medeontwikkelaar van het bedrijventerrein Park15 en landschapspark De Danenburg en voorstander van de realisatie van de windturbineopstelling langs de A15. Reclamanten verzoeken echter de gemeente te wachten met de verdere procedure totdat de gemeente, samen met gemeente Overbetuwe en Park15 BV, het	De gemeente Nijmegen is in 2013 opnieuw een planologische procedure gestart om het "burgerwindpark" van stichting Wiek-II langs de A15 te faciliteren en mogelijk te maken. Duidelijk was dat er nu een integrale MER moest worden opgesteld voor de ruimtelijke onderbouw van beoogde (9) windturbines (resp. 5 in Nijmegen en 4 in Overbetuwe). Vanaf de (nieuwe) start van de planologische procedure heeft Nijmegen ook afgestemd met Overbetuwe en de grondexploitant(en) van Park 15, waarbij Giesbers als ons aanspreekpunt op dit thema. Voor de beoogde windturbines in Overbetuwe was in 2013 nog geen planologisch besluit in voorbereiding, daar	

bestemmingsplan voor de windturbines binnen gemeente Overbetuwe gereed hebben om zo te komen tot een integraal afgewogen procedure.	hebben de grondexploitant van Park15 en de gemeente Overbetuwe nog geen overeenstemming over bereikt. De integrale afweging heeft plaatsgevonden in het MER en is daarmee voldoende geborgd.	
Indien u besluit de procedure wel voort zet, verzoeken reclamanten u de meest westelijke windturbine in lijn te brengen met de windturbines binnen Park15. Een en ander conform de locaties zoals opgenomen in het bestemmingsplan De Nieuwe Rietgraaf e.o. (vernietigd door de Raad van State vanwege het ontbreken van een integrale beoordeling) en zodanig te plaatsen dat deze geen belemmerende werking op ons grondeigendom heeft (perceel Valburg L 79).	Hierin is reeds voorzien. De locaties van de beoogde windturbines op grondgebied van de gemeente Overbetuwe, zijn afgestemd met uw partner in het project Park15.	
Reclamanten zijn bereid om samen met u, gemeente Overbetuwe en onze medeontwikkelaar Park15 BV te overleggen over de mogelijkheden om spoedig te komen tot de gewenste integrale procedure.	Namens de grondexploitant(en) van Park 15 geldt Giesbers conform eerdere afspraken als ons aanspreekpunt. Indien dit gewijzigd dient te worden, vernemen we dit graag via Giesbers.	

11. Bewoner/eigenaar, Vossenkuil 8, 6551 DP Weurt	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Dat de samenleving in Nederland op duurzame energieopwekking over moeten gaan staat buiten kijf. Het geplande Windpark is daarom toe te juichen. Dat neemt niet weg dat nieuwe toekomstige locaties voor windturbineparken zorgvuldig gekozen moeten worden. Er zijn gemeenten waarbij de komst van windturbines een onacceptabele overlast geeft door cumulatie van hinder door reeds aanwezige inrichtingen en infrastructuur.	We danken u voor uw steunbetuiging. We zijn het met u eens dat de locatieafweging voor een windturbinepark zorgvuldig moet gebeuren. Dit is voor ons een belangrijke aanleiding geweest om niet alleen de formeel voorgeschreven Milieu Effect Rapportage uit te voeren, maar ook om de onafhankelijke Commissie voor de MER al in een vroeg stadium van het onderzoek extra (niet wettelijk voorgeschreven) advies te vragen over de kwaliteit en omvang van dit onderzoek. Ten aanzien van cumulatie geeft de Commissie voor de MER in haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 overigens aan dat de cumulatieve effecten van het voornemen per aspect (slagschaduw, geluid, uitzicht) in het MER correct in beeld zijn gebracht.	
Wat reclamant bijzonder aanspreekt met de komst van duurzame energie is het gegeven dat Nederland gespaard gaat worden, niet alleen op het gebied van milieu maar ook niet te verwaarlozen uitstroom, het wegvloeien van kapitaal, benodigd voor import van olie en in de nabije toekomst ook van aardgas.	Gebruik van lokaal opgewekte duurzame energie versterkt ook naar onze mening de lokale economie.	

<p>Parallel met de komst van de windturbines en zonnecollectorparken zal er gewerkt moeten worden aan het langdurig opslaan van door de wind en zon overtollige stroom. Deze kan dan aangewend worden tijdens perioden waarbij er gebrek is aan wind en zonenergie.</p>	<p>Beoogd exploitant deelt de mening van bewoner en onderzoekt in welke mate de combinatie van wind en andere duurzame-opwekking leidt tot synergie en een betere (slimme) belasting van de bestaande elektrische infrastructuur. Opslag hoort bij die onderzoeksopdracht.</p> <p>Op de huidige Nederlandse stroommarkt is nog geen sprake van “overtollige” energie, zoals dat bijvoorbeeld in Duitsland wel het geval is. Wel zijn er situaties met een overproductie denkbaar en komen die van tijd tot tijd voor. Zeker is dat er een overcapaciteit is aan opwekeenheden, vooral kolencentrales.</p> <p>Bij de ontwikkeling van bedrijventerrein de Grift bestaat nadrukkelijk de mogelijkheid om koppelingen te leggen tussen verschillende energiestromen. Dit wordt echter niet in dit bestemmingsplan geregeld, de economische haalbaarheid van de geplande turbines is hier ook niet afhankelijk van.</p>	
---	---	--

12. Windpark Nijmegen-Betuwe	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
<p>Reclamanten ondersteunen als bestuur van de coöperatie WindpowerNijmegen de realisatie van een Windpark lang de A15. Voor de coöperatie is het ultieme doel om het project geheel in handen te brengen van veel participanten die gezamenlijk zeggenschap krijgen over de ontwikkeling en exploitatie van het beoogde windpark.</p>	<p>De verduurzaming van de energievoorziening is niet alleen een zaak van de gemeente, maar van de hele Nijmeegse samenleving. Wij hebben de ambitie dat deze turbines zo veel mogelijk door Nijmeegse burgers en bedrijven worden gedragen. Daarom is het gewenst om de turbines met zo groot mogelijke participatie te (laten) ontwikkelen. Dit sluit aan op initiatieven die tijdens het co-creatieproces Power2Nijmegen zijn ontstaan.</p>	
<p>Reclamanten zijn betrokken geweest bij de voor het bestemmingsplan belangrijke milieueffectrapportage (MER) en bij belangrijke keuzes volgend uit deze studies voor het project alsmede bij het opstellen van het ontwerpbestemmingsplan. Het is gebleken dat 5 windturbines van 100 meter masthoogte en 51 meter wicklengte goed inpasbaar zijn. Daarnaast past het project binnen de heersende opvattingen in Nederland om windturbines te plaatsen in een lijn, langs een groot infrastructureel element(A15) aansluitend bij een bedrijventerrein.</p>	<p>In september 2013 heeft de gemeenteraad de structuurvisie 2013 vastgesteld. Op de kaart ‘Duurzame stedelijke ontwikkeling van de structuurvisie’ zijn ‘zoekgebieden windenergie’ opgenomen onder meer voor de A15-zone (ook bij het Maas-Waalkanaal, Bijsterhuizen en de A73). In het plan-MER wordt ingegaan op deze locatie en wordt een onderbouwing gegeven voor de locatie De Grift. Deze locatie langs de A15 is inderdaad binnen het huidig geldende provinciaal beleid de enige locatie in Nijmegen waar direct (zonder aanpassing van provinciaal beleid) windturbines ontwikkeld kunnen worden, op basis van het Streekplan 2005.</p>	
<p>Het afgelopen jaar is intensief gecommuniceerd</p>	<p>De gemeente onderschrijft uiteraard de noodzaak om de dialoog met de</p>	

<p>met de bewoners in de directe omgeving van de beoogde windturbines. Naast gesprekken in het plangebied is gebruik gemaakt van presentaties in de dorpsraden, inloopavonden in Oosterhout en Lent en keukentafelgesprekken met leefbaar Reeth. Als coöperatie zijn we van plan om de dialoog met de omwonenden voort te zetten om te komen tot passende compenserende maatregelen.</p>	<p>omwonenden voort te zetten en om te komen tot passende compenserende maatregelen.</p>	
<p>Met behulp van de meetmast op de locatie is in het afgelopen jaar het windaanbod op de locatie in kaart gebracht. Op basis van deze informatie in combinatie met marktdata zoals de prijs voor elektriciteit en de investering in het project hebben we als coöperatie geconcludeerd dat het windpark voldoende rendement heeft om een aantrekkelijk aanbod te maken voor participanten.</p>	<p>Sinds 24 april 2013 wordt er inderdaad ter plaatse van de locatie het windaanbod geregistreerd. De uitwerking daarvan en de vertaalslag naar de financiële uitwerking is onder bijlage 7 van de MER opgenomen.</p>	
<p>Het is ons streven om het eerste 100% burgerproject van Nederland te zijn dat energie maakt als 100% streekproduct door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het realiseren van een windproject in samenspraak met de omgeving. Hieronder valt het aanbieden van zinvolle participatie; • Installeren van Gelderse windturbines, stroomdistributie aan lokale klanten door een Nijmeegs bedrijf, investering en rendement door inwoners van Nijmegen e.o., het werken met Nijmeegse professionals; • Door de combinatie van bovenstaande het economische voordeel van het project (projectrendement) in de regio te houden en als zodanig een langdurige bijdrage aan de regionale economie te leveren; • Het realiseren van echte groene stroom in en voor gemeente Nijmegen voor circa 8500 huishoudens en daarmee een bijdrage te leveren aan de energiedoelstellingen van 	<p>Windenergie vormt een belangrijke bijdrage in het streven van de gemeente om voor 2045 energieneutraal te worden en te voorzien in energiegebruik uit duurzame lokale bronnen. Op het vlak van duurzame energie willen wij nadrukkelijk de mogelijkheid bieden tot burgerparticipatie. Door de betrokkenheid van inwoners en bedrijven uit Nijmegen te verhogen, is het mogelijk de noodzakelijke versnelling aan te wakkeren. Met meer lokale productie van windenergie en afname met langjarige zekerheid in prijs blijven investeringen (en werkgelegenheid) in de regio behouden. Dit sluit aan op initiatieven die tijdens het co-creatieproces Power2Nijmegen zijn ontstaan.</p> <p>Door de ontwikkeling van duurzame energie projecten willen wij de energielevering voor de toekomst robuust maken. Energie opwekken dicht bij huis, gekoppeld aan lokale afnemers, zorgt ervoor dat de investeringen regionaal worden ingezet.</p> <p>Compensatie voor omwonenden wordt door de initiatiefnemer verankerd in de bedrijfsvoering van het project en vormgegeven, voor zover mogelijk, in samenspraak met direct betrokken omwonenden.</p>	

gemeente Nijmegen.		
In het afgelopen jaar hebben zich al ca. 300 personen aangemeld om lid te worden van de coöperatie WindpowerNijmegen. Niet alleen het ledenaantal bewijst dat er veel draagvlak is voor het Windpark, maar vooral de inzet van veel van de leden in werkgroepen toont aan dat leden erop willen toezien dat het Windpark er daadwerkelijk komt.	De gemeente is uiteraard verheugd met een groeiend aantal leden van de coöperatie WindpowerNijmegen. Een breed draagvlak is noodzakelijk om uiteindelijk bij te dragen aan het draagvlak en de financiële haalbaarheid van het windpark.	
Als coöperatie zijn reclamanten ervan overtuigd dat het concept 'eigen windturbines voor lokale duurzame energie' een gouden combinatie is, die niet alleen bijdraagt aan realisatie van de beleidsopgave en een interessante economische impuls kan geven in Gelderland, maar bovendien burgers centraal stelt bij dergelijke opgaven.	Door de ontwikkeling van duurzame energie projecten willen wij de energielevering voor de toekomst robuust maken. Energie opwekken dicht bij huis, gekoppeld aan lokale afnemers, zorgt ervoor dat de investeringen regionaal worden ingezet.	

13. Buurtvereniging Leefbaar Reeth, p/a Reethsestraat 1a, 6662 PJ Elst	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant wijst op diverse bedreigingen voor de buurtschap, zoals o.a. de aanpassing van de Betuweroute, de verbreding A15, de komst van een tankstation aan de Rijksweg Zuid bij de afslagen naar de A15, de komst van een ROP en de realisatie van 4 windturbines in Overbetuwe en 5 in gemeente Nijmegen.	Het feit dat het buurtschap zich in een dynamische omgeving bevindt, bestrijdt de gemeente niet. Niet alle ontwikkelingen zullen doorgang vinden en niet alle ontwikkelingen hebben een significante impact op het gebied. De gekozen variant in het ontwerp-bestemmingsplan voor het realiseren van 5 windturbines in Nijmegen voldoet aan alle wettelijke normen. Geconcludeerd kan worden dat zowel een windpark alleen in Nijmegen, als in samenhang met een windpark in Overbetuwe (mits geoptimaliseerd en gemitigeerd) inpasbaar is.	
Het ROP leidt tot logistieke bedrijven met blokkendozen in plaats van een romantisch groene parkaankleding.	Het ROP is geen project van de gemeente Nijmegen. De aankleding en de inrichting van het ROP worden niet geregeld in de nu voorliggende plannen. Over in hoeverre deze terminal er komt en hoe deze er dan uit komt te zien is nog (provinciale) besluitvorming nodig.	
De windturbines versnellen de teloorgang van de panden in de buurtschap en leiden tot waardedaling.	De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag. Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz .	

<p>De coöperatie WindpowerNijmegen BV wordt door gemeente Nijmegen, provincie Gelderland en banken gefinancierd. Banken nemen de turbines als onderpand, maar gemeente en provincie nemen vreemd genoeg geen enkel onderpand.</p>	<p>De kosten voor het doen van onderzoeken en het opstellen van het bestemmingsplan wordt (voor)gefinancierd uit de gemeentelijke grondexploitatie Waalsprong. Uitgangspunt is dat de kosten zullen worden verhaald bij de initiatiefnemer Stichting Wiek II. Het project kent uiteindelijk opbrengsten voor de gemeente via gronduitgifte, kostenverhaal en inkomsten OZB-belasting opbrengsten.</p>	
<p>De tweeledige doelstelling (enerzijds burgerinitiatief, anderzijds project voor beleggers met commercieel oogmerk), wordt ten onrechte niet in de publiciteit gebracht.</p>	<p>De aanname van reclamant dat er sprake is van een commercieel oogmerk in de uitgifte van participaties, is voor rekening van reclamant. De gemeente Nijmegen heeft gekozen voor een samenwerking met een burgerinitiatief. Doel van dit burgerinitiatief is om het volledige eigendom in het project te verwerven. De initiatiefnemer communiceert ons inziens hierover op een transparante manier.</p> <p>Er is nu geen sprake van het aanbieden van een product voor beleggers sec. De coöperatie beoogt burgerparticipatie middels zeggenschap en eigendom. T.b.v. het laatste zal er door het project inderdaad een rendement worden geboden. De hoogte van het rendement zal van dien aard zijn dat er voldoende investering wordt uitgelokt. In de communicatie wordt ingezet op lokale participanten; de rendementen komen zo ten goede aan de lokale economie in Nijmegen en Overbetuwe.</p>	
<p>De lening van gemeente en provincie moet als verloren worden beschouwd als het plan mislukt.</p>	<p>Wanneer er om welke reden dan ook met Stichting Wiek-II geen overeenstemming kan worden bereikt voor het vervolg (bijvoorbeeld omdat er onvoldoende burgerparticipatie tot stand komt), kan de gemeente alsnog beslissen over te gaan tot een aanbesteding. Met een succesvol doorlopen planologische procedure (MER en bestemmingsplan) is het immers mogelijk het windturbinepark door middel van een aanbesteding te realiseren. In deze aanbesteding is het ook mogelijk de financiering via burgerparticipatie als randvoorwaarde op te nemen. De kosten kunnen/zullen worden verhaald middels de aanbesteding, indien het zo ver mocht komen.</p>	
<p>De passieve opstelling van het bestuur van Overbetuwe ten aanzien van de MER is onbevredigend omdat alle visies in de MER door Nijmegen zijn uitgewerkt. Door de afwezige houding van Overbetuwe is sprake van een onzorgvuldige afweging en een slecht besluit.</p>	<p>De gemeente Nijmegen is in 2013 opnieuw een planologische procedure gestart om het "burgerwindpark" van stichting Wiek- II langs de A15 te faciliteren en mogelijk te maken. Duidelijk was dat er nu een integrale MER moest worden opgesteld voor de ruimtelijke onderbouw van beoogde (9) windturbines (resp. 5 in Nijmegen en 4 in Overbetuwe). Vanaf de (nieuwe) start van de planologische procedure heeft Nijmegen vanzelfsprekend ook afgestemd met Overbetuwe en de grondexploitant(en) van Park 15, het College van Overbetuwe is geïnformeerd over tussentijdse stappen in het proces. De gemeente Nijmegen bestrijdt het feit dat er sprake is van een onzorgvuldige afweging en een slecht besluit. Die mening is overigens de Commissie van de m.e.r. ook niet toegedaan.</p>	
<p>De ontwikkelingen ten aanzien van het ROP keren niet terug in de gepresenteerde plannen.</p>	<p>Over in hoeverre deze terminal er komt en hoe deze er dan uit komt te zien is nog besluitvorming nodig. De gekozen variant in het ontwerp-bestemmingsplan voldoet</p>	

	aan alle wettelijke normen. Geconcludeerd kan worden dat zowel een windpark alleen in Nijmegen, als in samenhang met een windpark in Overbetuwe (mits geoptimaliseerd en gemitigeerd) inpasbaar is.	
Een totaalvisie voor Reeth - vanuit een provinciale regierol - ontbreekt. Buurtschap Reeth moet steeds het initiatief nemen. Andere partijen stellen zich afwachtend op en gemeente Nijmegen laat zich aan buurtschap Reeth niets gelegen liggen.	Wij ondersteunen uiteraard ook van harte het initiatief van de provincie, die in het kader van het onderzoek naar een mogelijk ROP, met de bewoners van Reeth momenteel een aantal onderzoeksvragen definieert over het huidige en toekomstige woon- en leefklimaat van dit buurtschap. Gemeente Nijmegen is uiteraard bereid om gezamenlijk te zoeken naar een passende oplossing voor de bewoners in Reeth, die nadrukkelijk ook in beeld zijn bij de initiatiefnemer Stichting Wiek-II.	
ALTERNATIEVEN		
Niet alle opties zijn onderzocht. Een alternatief van windturbines van 70m ashoogte is ten onrechte niet in beschouwing genomen. Gemeente Nijmegen heeft alleen geoordeeld dat het rendement daarvan te laag was. Een integrale afweging van alle voor- en nadelen van deze variant ten opzichte van hogere turbines ontbreekt.	In het MER dienen haalbare alternatieven onderzocht te worden. In de notitie Reikwijdte & Detailniveau is aangegeven welke alternatieven dit voor het bevoegd gezag zijn. Een alternatief met turbines van 70m masthoogte valt hier niet onder, deze is economisch niet haalbaar. Reclamant geeft nu geen onderbouwing waarom deze variant haalbaar zou zijn en heeft dat ook niet in de zienswijzeprocedure op de notitie Reikwijdte & Detailniveau gedaan.	
Lagere turbines zijn beter te combineren met zonne-energie. Reclamant vraagt zich af waarom wordt niet gekozen om windturbines van 70 m ashoogte te combineren met zonne-energie.	Gemeente Nijmegen ziet geen reden waarom lagere turbines beter te combineren zouden zijn met zonne-energie. Wel is duidelijk dat lagere turbines door de lagere windopbrengst niet rendabel zijn.	
Reclamant wijzen op een (qua wind) gunstigere locatie langs de A50. Om onduidelijke redenen is deze locatie afgewezen. Reeds in 2003 gaf de GMF aan dat deze locatie gunstig was.	Nijmegen heeft de ambitie op eigen grondgebied windturbines mogelijk te maken. De potentiële windlocaties in Nijmegen zijn in het Milieueffectrapport afgewogen (hoofdstuk 3, pag 21-35). De stelling van de reclamant dat locaties langs de A50 gunstiger zouden zijn, wordt niet onderbouwd, maar belangrijker is dat door reclamanten genoemde locaties niet in de gemeente Nijmegen liggen.	
Alleen vanwege grondposities is gekozen voor de huidige locatie. Hiervan wordt buurtschap Reeth het slachtoffer.	In de locatieafweging voor windturbines in Nijmegen (zie MER hoofdstuk 3) hebben grondposities geen rol gespeeld.	
SLAGSCHADUW		
De 5 Nijmeegse maar ook de 4 Overbetuwse turbines zorgen vanwege hun slagschaduw voor gevaar voor het verkeer op de A15. Slagschaduw kan, in combinatie met vermoeide vrachtwagenchauffeurs, grote ongevallen veroorzaken.	In het MER is op pagina 86 ingegaan op het verband tussen slagschaduw en verkeer en wordt geconcludeerd dat niet te verwachten is dat de plaatsing van de windturbines leidt tot verkeersonveilige situaties. Deze conclusie is mede ontleend aan een belevingsonderzoek dat in 2009 door Rijkswaterstaat, als beheerder van de A15, is uitgevoerd. Bij de vergunningverlening is de 'Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op,	

	<p>in of over rijkswaterstaatswegen' uit 2002 van toepassing. Plaatsing van windturbines langs rijkswegen is toegestaan indien de afstand tot de rand van de verharding tot de windturbine ten minste 30 meter bedraagt, en als de rotordiameter groter is dan 60 meter, bedraagt die afstand ten minste de halve diameter. Nu in de planregels een rotordiameter van 101 m is bepaald, bedraagt deze afstand ten minste 50,5 m. Deze afstand wordt in het bestemmingsplan ruimschoots aangehouden.</p> <p>Voorts heeft Rijkswaterstaat Oost Nederland, welke instantie gaat over de veiligheid op de A15, de gemeente Nijmegen laten weten "geen knelpunten inzake de getoonde locaties van de windturbines en de A15" te zien.</p>	
Nu er voor slagschaduw in relatie tot woningen maatregelen genomen worden (stilstand), moet dit ook gelden voor slagschaduw in relatie tot vrachtverkeer op de A15.	Zie het antwoord hiervoor. Er is geen noodzaak tot het nemen van extra maatregelen ten aanzien van het (vracht)verkeer.	
Reclamanten vragen zij af of de afstanden (in relatie tot slagschaduw) kloppen wanneer de A15 wordt verbreed.	In het bestemmingsplan is qua locatie van de windturbines rekening gehouden met een eventuele verbreding van de A15 in de toekomst.	
GELUID		
Bij berekening van de geluidsbepaling van het industriegeluid (hinderonderzoeken) is als geluidsnorm genomen de etmaalwaarde van 40 dB(A). Dit is onjuist. In de genoemde Handreiking industrielawaai wordt voor landelijk gebied een waarde van 35 dB(A) aanbevolen. Het verschil van 5 dB(A) is een aanzienlijk verschil welke ruim driemaal zoveel geluid inhoudt. In tegenstelling tot wat het rapport stelt, geldt voor windturbines dezelfde norm etmaalwaarde 35 bd(A), tenzij een meting is uitgevoerd van achtergrondgeluid. In plaats van de norm van 40 dB(A) had een norm van 35 dB(A) etmaalwaarde uitgangspunt moeten zijn.	<p>Sinds 1 januari 2011 vallen alle windturbines onder de geluidregelgeving voor windturbines in het Activiteitenbesluit milieubeheer, kortweg het Activiteitenbesluit. Een windturbine (of meerdere windturbines) (de inrichting) valt onder paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit (Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, 19 oktober 2007, nr.07.00113, Staatsblad 2007/415).</p> <p>Volgens artikel 1.11 derde lid moet bij de melding een rapport van een akoestisch onderzoek worden overlegd. Het akoestisch onderzoek moet worden uitgevoerd overeenkomstig de ministeriële regeling (Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010).</p> <p>De wetgever heeft bepaald dat voor het overgrote deel van de bedrijfs activiteiten (waaronder ook windturbines) volstaan kan worden met een algemene set van standaard voorschriften. Deze voorschriften zijn opgenomen in het voornoemde Activiteitenbesluit en de ministeriële regeling (Reken- en meetvoorschrift windturbines). De door de inspreker aangehaalde Handreiking (volledige naam: Handreiking industrielawaai en vergunningverlening), wordt ingezet bij het stellen van maatwerk voorschriften en beperkingen bij vergunningverlening.</p>	
De windcurve WNC40 is slechts een illustratie om te laten zien dat toenemende wind het achtergrondlawaai ook toeneemt.	De windnormcurve (WNC) is in 2011 vervangen door een Lden normering. Bij de beoordeling van het project is uitgegaan van de geldende normering, Lden.	
Turbines van 100 m produceren meer lawaai	Turbines van 100 m hebben een brongeluid dat per turbine verschilt. Reclamant doelt	

dan gedacht.	wellicht op studies van een paar jaar geleden die zijn uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen, deze worden meegenomen in de geluidnorm voor windturbines, Lden.	
De normen voor de nachtelijke uren kloppen volgens reclamant niet. Juist wanneer er geen verkeer zich op de A15 bevindt, is nachtrust erg belangrijk.	<p>Zie antwoord op zienswijze 9:</p> <p>In het MER is aandacht besteed aan (cumulatie van) geluid. Specifiek gaat het om bijlage 6 van het MER, waarin uitgelegd wordt wat wel en wat niet tot cumulatie van geluid leidt en wat de cumulatieve geluidbelasting is. Het geluidonderzoek is uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010. De bijdrage van het windpark aan de cumulatieve hinderscore is ten hoogste circa 3 dB bij twee toetspunten, bij de andere toetspunten is het 1 dB of minder. Het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten. Er bestaat geen norm voor cumulatief geluid, wel voor alleen het windturbinegeluid, namelijk Lden = 47 dB en Lnight = 41 dB.</p> <p>De norm van Lden = 47 dB is het tijdgewogen gemiddelde van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag Lday; - Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond Leven vermeerderd met 5 dB; - Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht Lnight vermeerderd met 10 dB. <p>Er is gekozen voor deze weging om recht te doen aan de omstandigheden. 's Avonds en 's nachts zijn mensen vaker in rust, is het omgevingsgeluid minder, maar waait het vaak harder. Daarom wegen de avond en de nachtperiode zwaarder mee dan de dagperiode. Bovendien is er een afzonderlijke norm opgenomen voor de nachtperiode om slaapverstoring te voorkomen: Lnight =41 dB. Dit is het jaargemiddelde geluidniveau in de nachtperiode.</p>	
(PLAN)SCHADE		
Planschade en tegenvallend rendement (o.a. i.v.m. stilstand vanwege slagschaduw) zijn niet meegenomen.	<p>De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag.</p> <p>Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz.</p> <p>In het MER is op pagina 161 aangegeven wat de consequentie is van mitigerende maatregelen op de elektriciteitsopbrengst van het windpark. Dit bedraagt naar</p>	

	verwachting minder dan 3% van de elektriciteitsopbrengst zonder de mitigerende maatregelen.	
De windmeetmast reikte maar tot 70 m. De ingeschatte windopbrengst op 100 m beruiste op niet meer dan een aanname. Rendement minus kosten en schade en / of tegenvallers (worst case) zijn niet uitgerekend.	Het windaanbod is ruim een jaar lang geregistreerd op 30, 50 en 70m d.m.v. anemometers, drukmeter en richtingsvanen. Op basis van deze informatie, aangevuld met beschikbare langjarige data en door banken/investeerders goedgekeurde stromingsmodellen (WAsP en WindPro) is er een gevalideerde uitspraak te doen van het windaanbod op 100m. Dit is geenszins een aanname maar een gevalideerde berekening gebaseerd op een meetcampagne. Er zijn weinig projecten op landlocaties in Nederland die zo goed onderbouwd inzichtelijk hebben gemaakt wat het windaanbod is.	
De windturbines zijn nadelig voor de verkoopbaarheid van woningen. Er had vooraf een planschadeonderzoek moeten plaatsvinden.	Er is geen wettelijke plicht tot het uitvoeren van een planschaderisico-inventarisatie. Dit is wel aangeboden door de beoogd exploitant, maar hier is door de reclamant niet op ingegaan om reden van zuivere procedures.	
EXTERNE VEILIGHEID / GEVAAR		
Turbine 5 herbergt een aantal risico's welke als ongewoon kunnen worden aangemerkt. Wij vinden dat deze turbine hier niet behoort te komen. Turbine 5 staat te dicht op de op- en afrit naar rijksweg A15, Park A15 en de hoogspanningslijn welke ook nog kruist met de 30.000 Volt-lijn van de Betuweroute. Het risico bestaat dat deze doorslaat over de hoogspanningslijn van de Betuweroute.	Door RWS is een toets uitgevoerd op de beleving rondom de op en afrit. Hierin is geconcludeerd dat turbine 5 (maar ook 4) geen significante impact heeft op de verkeersveiligheid. Naast de veiligheidseffecten op de snelweg A15 is gekeken naar nabijgelegen lokale wegen. De lokale wegen binnen het invloedsgebied van de windturbines zijn wegen met een beperkte verkeersintensiteit. Door deze beperkte verkeersintensiteit en de zeer kleine kans van het falen van een windturbine wordt geconcludeerd dat het passantenrisico van bestuurders door plaatsing van windturbines op deze lokale wegen verwaarloosbaar klein is. Aangezien er geen woningen of personen langdurig aanwezig zijn naast de betrokken hoogspanningslijn treden er geen veiligheidsrisico's op. Met TenneT zijn we in gesprek. Dit betreft niet een veiligheidsrisico zoals door reclamant gesteld, maar een risico m.b.t. de leveringszekerheid. Er is geen reden aan te nemen dat de turbines in de nabijheid van een 30kV lijn extra veiligheidsissues met zich meebrengt.	
De plaatsgebonden risico's moeten beter in kaart worden gebracht Volgens het Bevi mogen zich binnen de 10-6 en 10-5 geen kwetsbare objecten bevinden.	Er bevinden zich geen kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risico-contour van 10-6 van de turbines, zie pagina 148 van het MER.	
Reclamanten bestrijden dat het voorkeursalternatief een neutraal effect op wegen heeft. Om en nabij afslag A15 is het groepsrisico niet goed in kaart gebracht.	Uit het MER (Hoofdstuk 11, veiligheid pag 149) is de risicotename op risicovolle transporten over de A15 berekend. Deze is niet nul, maar rekenkundig niet significant en wordt daarom als neutraal in het MER (en door Rijkswaterstaat) beoordeeld.	
Het risico van ijsafzetting, met name bij turbine 5, is onvoldoende onderzocht.	Het risico van ijsafzetting is in het MER op in hoofdstuk 11.3.2 behandeld. In het Activiteitenbesluit Milieubeheer is onder andere geregeld dat een windturbine niet in	

	werking mag worden gesteld indien een zodanige ijslaag is afgezet op de rotorbladen dat door loslatend ijs de veiligheid voor de omgeving in het geding is.	
GASTRANSPORTLEIDING		
Turbine 3 staat pal naast een ondergrondse gasleiding en de Gasunie heeft laten weten niet te kunnen instemmen.	Gasunie heeft in het regulier vooroverleg ingestemd met de nu opgenomen posities in het ontwerp-bestemmingsplan. Gasunie kan in specifieke situaties afwijken van het Handboek, wat overigens richtlijnen bevat en geen (wettelijke) normen.	
Preventie en het voorkomen van “Enschedese toestanden” zijn van belang.	Wij nemen aan dat hier gerefereerd wordt aan de ontploffing van de S.E. Fireworks in Enschede. Een dergelijk risicobedrijf is in de wijde omgeving van het project niet te vinden. Effecten op veiligheid zijn in het MER onderzocht en er wordt geconcludeerd dat variant 1b, welke in het ontwerp-bestemmingsplan is opgenomen, voldoet aan alle (wettelijke) veiligheidsafstanden en zijn geen significante risico's te constateren.	
De gasleidingen lagen er eerst. Het is geen optie deze maar op te graven en deze te verleggen vanwege de komst van de windturbines.	Het is niet de bedoeling de gasleidingen te verleggen en ook niet benodigd voor de ontwikkeling van de windturbines.	
MAATSCHAPPELIJK DRAAGVLAK		
Reclamanten vragen zich af of, bij onvoldoende burgerparticipatie en het ontbreken van draagvlak, de plannen weer worden ingetrokken.	Windenergie vormt een belangrijke bijdrage in het streven van de gemeente om voor 2045 energieneutraal te worden en te voorzien in energiegebruik uit duurzame lokale bronnen. Op het vlak van duurzame energie willen wij nadrukkelijk de mogelijkheid bieden tot burgerparticipatie. Mocht deze onvoldoende van de grond komen, dan blijft het voornemen van de gemeente Nijmegen overeind om het windpark te realiseren.	
Het besluit wordt niet gedragen door de bevolking, maar betreft een politiek besluit.	In de Nijmeegse politiek bestaat breed draagvlak voor het streven om voor 2045 energieneutraal te worden, alsmede voor de concrete uitwerking daarvan. Windenergie hoort daar nadrukkelijk bij. Dit is nog eens bevestigd in het co-creatie proces Power2Nijmegen, waarbij het Nijmeegs maatschappelijk middenveld was betrokken. Uit de digitale peiling over Energie en Milieu in 2013 (zie Stads- en wijkmonitor 2014) komt naar voren dat ongeveer de helft van de Nijmegenaren voorstander is om windmolens in Nijmegen te plaatsen; ongeveer een op de vijf is er géén voorstander van. De concrete communicatie-inspanningen rond het windpark tot nu toe, zowel van de gemeente als van WindpowerNijmegen, laten nauwelijks bezwaren vanuit de Nijmeegse bevolking zien tegen dit windpark. WindpowerNijmegen ondervindt daarentegen wel veel steun voor participatie in het windpark, ook in het nabijgelegen Nijmegen-noord, Ressen en Oosterhout.	
CRISIS en HERSTELWET		
Het plan is onder de Crisis- en Herstelwet gebracht om de weerstand te breken en het project zo snel mogelijk te kunnen realiseren.	Het plan is niet onder de Crisis –en Herstelwet gebracht maar de CHW is van toepassing. Ook onder de Crisis- en Herstelwet is er sprake van een rechtsbeschermingstraject, waarbij alle belangen zorgvuldig kunnen worden	

	afgewogen.	
Reclamant stelt dat de Crisis en Herstelwet niet van toepassing is op een project waarbij de gemeente nog niet over alle gronden beschikt. Bovendien heeft de eigenaar van een belendend perceel de medewerking aan het bestemmingsplan geweigerd.	Afdeling 2, hoofdstuk 1 Chw is van toepassing op het vaststellingsbesluit van een bestemmingsplan waarin gronden worden bestemd voor de aanleg of uitbreiding van productie-installaties voor de opwekking van windenergie. Randvoorwaarde is dat de aanleg of uitbreiding een vermogen van meer dan 5 MW omvat. Uit de jurisprudentie blijkt eveneens dat vanaf 5 MW de Chw van toepassing is. Met name kan verwezen worden naar de uitspraken met nummers 201303872/1 en 201105225/1. Met dit bestemmingsplan wordt deze drempel overschreden. Het kunnen beschikken over de gronden is niet bepalend voor het van toepassing zijn van de CHW. Verder is de gemeente voornemens de Belemmeringenwet Privaatrecht in te zetten. Artikel 3, lid 1, van deze wet brengt een gedoogplicht met zich mee voor eigenaren van (naburige) percelen.	Om volstrekt duidelijk te maken dat sprake is van overschrijding van de drempel van 5 MW, is in de definitie van windturbine de zinssnede “,met een vermogen van tenminste 1,8 MW” toegevoegd.
De Crisis- en Herstelwet is niet van toepassing omdat gemeente Overbetuwe niet de gronden in bezit heeft van de Overbetuwse turbines	Vooropgesteld zij dat het voorliggend bestemmingsplan uitsluitend betrekking heeft op gronden in de gemeente Nijmegen waarop windturbines mogelijk worden gemaakt.	
FLORA EN FAUNA		
Alle projecten leiden tot een vernietigende werking op flora en fauna, aldus reclamanten. Per windpark had een ecologische onderbouwing moeten worden opgesteld De toename van de populatie steenuilen zal weer teloor gaan. Er zijn ook effecten op de populatie van roeken, vleermuizen, buizerd e.d. De gunstige staat van instandhouding is in geding. De populatiegroei wordt een halt toegeeroepen en beschermende maatregelen blijven uit. Het is verboden beschermde vogelsoorten te verontrusten of te doden	De gemeente stelt zich primair op het standpunt dat artikel 8:69a van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) in de weg staat aan vernietiging van het plan wegens strijd met de Flora- en faunawet. Hierover is inmiddels de nodige jurisprudentie voorhanden. Wij verwijzen met name naar de uitspraak inzake windpark Nieuwegein (uitspraak van 5 februari 2014, nummer 201306797/1) en de daarin opgenomen overweging 3.6.	
De windturbines met nummers 4 en 5 leiden tot effecten op de populatie roeken, die ingeklemd zit tussen beide turbines. Bij de viaducten nabij afslag 38 is geen onderzoek gedaan naar de populatie vleermuizen, steenuilen e.d. Reclamanten lezen niets terug over een uitgebreid onderzoek naar de effecten op de populatie beschermde vogels.	Voor natuuronderzoeken verwijzen we naar de rapporten die conform de geldende eisen van de Natuurwetgeving zijn opgesteld: <ul style="list-style-type: none"> • Bureau Waardenburg, Natuurtoets windturbines de Griff A15, Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur en achtergrondinformatie voor het MER, 21 januari 2014; • Bureau Waardenburg, Oriëntatiefase Natuurbeschermingswet windturbines de Griff A15, Toets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, 21 januari 2014. 	Toevoegen aan onderliggende stukken: aanvullingen ecologie door waardenburg.

<p>Een uitval van 1% of minder is een onderschatting Ook de cumulatieve effecten moeten bekeken worden. Er kan niet worden volstaan met het benoemen van geschatte aantallen gebaseerd op aannames in het verleden. Er zijn in het verleden al teveel ontheffingen aangevraagd zodat een verdere rekbaarheid van het leefklimaat van de dieren niet meer mogelijk is Compenserende maatregelen voor Rode Lijst vogelsoorten zijn niet aan te treffen in de stukken.</p>	<p>Deze rapporten, met de aanvulling die is toegevoegd in overleg met de Commissie van de m.e.r., zijn de onderlegger van het MER en het bestemmingsplan. In deze onderzoeken worden de genoemde diersoorten behandeld.</p>	
<p>CULTUURHISTORIE</p>		
<p>Het is een verplichting gemeentelijke en rijksmonumenten mee te nemen binnen het bestemmingsplan.</p>	<p>In artikel 3.1.6, lid 4, Bro is bepaald: <i>Voor zover bij de voorbereiding van het bestemmingsplan geen milieueffectrapport als bedoeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer wordt opgesteld, waarin de hierna volgende onderdelen zijn beschreven, worden in de toelichting ten minste neergelegd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>een beschrijving van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden;</i> <p>In dit geval is evenwel een MER opgesteld, waarin in hoofdstuk 8 aandacht is besteed aan cultuurhistorie.</p> <p>Volgens het monumentenregister van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) bevindt zich in Reeth een viertal beschermde rijksmonumenten. Deze zijn alsnog genoemd in de paragraaf cultuurhistorie in de plantoelichting.</p>	<p>Aanpassing paragraaf cultuurhistorie in toelichting.</p>
<p>Windturbines van 150 m passen niet bij monumenten en verstoren de beleving van cultuurhistorische elementen.</p>	<p>Verwezen kan worden naar hoofdstuk 4.8 van het bestemmingsplan. Daarin wordt gesteld dat de (beoogde) ruimtelijke ontwikkeling geen invloed heeft op historische structuren of de samenhang tussen historische structuren en historische bebouwing. Ook is hierin aangegeven dat de ontwikkeling, onder andere vanwege de ligging van de A15, de Betuwelijn en de hoogspanningsleiding, geen directe visuele invloed op beschermde monumenten heeft.</p>	
<p>Er ontbreekt in de stukken een opsomming van de monumenten in Reeth.</p>	<p>Vooropgesteld moet worden dat er volgens het Monumentenregister van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Reeth sprake is van 4 rijksmonumenten. Deze worden alsnog benoemd in de plantoelichting.</p>	<p>Aanvulling paragraaf cultuurhistorie in de toelichting van het bestemmingsplan.</p>
<p>LANDSCHAP</p>		
<p>Gemeente Nijmegen vindt een tankstation van 8 m wel detoneren in het landschap, maar</p>	<p>In mei 2006 is er ambtelijke reactie vanuit gemeente Nijmegen afgegeven op het voorontwerp bestemmingsplan Tankstation Rijksweg –Zuid Elst. Vanwege de ligging</p>	

windturbines van 150 m niet.	op een 7 m hoog talud zijn destijds opmerkingen gemaakt over de landschappelijke inpassing. Mede vanwege onvoldoende zekerstelling dat deze landschappelijke inpassing een feit zou zijn, alvorens het tankstation werd gerealiseerd, heeft de Raad van State op 26 mei 2010 het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan vernietigd. In het MER, dat als onderbouwing dient voor de 5 Nijmeegse windturbines, is aan het aspect "landschap" uitgebreid aandacht besteed (hoofdstuk 9, MER). De gemeente is van mening dat in dit geval het plan met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid.	
Uit de visualisatie die reclamant heeft gemaakt vanuit Reeth richting turbines, blijkt dat windturbines van 70 m minder detoneren in het landschap.	Windturbines met een ashoogte van 70 meter vormen geen realistisch alternatief.	
MER		
Er is sprake van een onlosmakelijke samenhang tussen beide windparken.	Deze conclusie heeft de Raad van State eerder getrokken (uitspraak van woensdag 25 april 2012, nummer 201108102/1, overwegingen 2.3.2 en 2.3.3.) Dit is ook precies de reden waarom er thans een MER is opgesteld voor een windpark dat beide parken, zoals bedoeld door reclamant combineert.	
Reclamant bevreemdt het dat een MER is gemaakt voor grondgebied van beide gemeenten nu alleen gemeente Nijmegen kiest voor een bestemmingsplanprocedure.	Volgens de gemeente Nijmegen is de gang van zaken legitiem. Gemeente Nijmegen wordt door jurisprudentie hierin bevestigd (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 7 november 2012, nummer 201110134/1/R3).	
Ten aanzien van alternatief 1A wordt het argument van betere inpasbaarheid bij bedrijventerrein Park 15 gebruikt. Om dit argument te staven, ontbreekt echter een tekening.	De betere inpasbaarheid heeft te maken met het feit dat het eerdere bestemmingsplan de Nieuwe Rietgraaf van de gemeente Overbetuwe reeds voorzag in 4 windturbines op grondgebied van de gemeente Overbetuwe. De Raad van State vernietigde de aanduiding voor 4 windturbines, maar liet het aangrenzend bedrijventerrein intact. Op de landelijke voorziening www.ruimtelijkeplannen.nl is de verbeelding voor een ieder raadpleegbaar van dit plan.	
PUBLICATIE		
Ten onrechte is in gemeente Overbetuwe niets gepubliceerd van het bestemmingsplan. Inwoners in Overbetuwe konden geen kennis nemen van het MER en het Nijmeegs bestemmingsplan.	De gemeente Nijmegen heeft het afgelopen half jaar op 3 momenten een bewonersbrief ruim verspreid in het plangebied en omgeving op 300 adressen, medio december 2013 over de vaststelling van de notitie Reikwijdte & Detailniveau, medio februari 2014 over de informatieavond van het MER en medio april 2014 over de informatieavond over het ontwerp-bestemmingsplan. Juist de ter visie legging van het ontwerp-bestemmingsplan is ook gepubliceerd op de gemeentelijke website en in de lokale kranten van beiden buurgemeenten Lingewaard en Overbetuwe.	
OVERIGE		
Reclamanten vragen om nadere gegevens met	Met Liander wordt door de initiatiefnemer sinds het najaar van 2013 overleg gevoerd	

betrekking tot de netaansluiting.	over het zo slim mogelijk aansluiten van het project. Indien wordt aangesloten volgens de standaard methoden in het onderstation in Elst zijn de kosten begroot op € 1,4 miljoen. Een jaarlijkse gebruiksvergoeding is gesteld op €2.500/MW per jaar.	
Gemeente Overbetuwe moet duidelijk maken of zij een financiële bijdrage levert aan het project.	De gemeente Overbetuwe heeft geen financiële bijdrage aan de planologische procedure van de gemeente Nijmegen geleverd.	
Nijmegen en Overbetuwe moeten de afspraken openbaar maken wat betreft kosten.	Het MER is opgesteld in opdracht van de gemeente Nijmegen, evenals het voorliggend bestemmingsplan. Gemeente Overbetuwe heeft hieraan geen financiële bijdrage geleverd. De kostenopbouw voor het Nijmeegse deel heeft u als bijlage bij de zienswijze bijgevoegd, het collegevoorstel is daar transparant in.	
Gemeente Overbetuwe heeft reclamant geweigerd een onderzoeksbudget te geven. Hierdoor is reclamant "op afstand gezet".	De onderzoeken die in opdracht van de gemeente Nijmegen zijn verricht, zijn zorgvuldig uitgevoerd. Niet gebleken is dat deze niet-objectief zouden zijn. Dit is onder meer bevestigd door de Commissie van het m.e.r. die op 4 juli 2014 een (positief) advies heeft uitgebracht op het MER. Gemeente Nijmegen ziet in ieder geval geen aanleiding derden een budget te verstrekken om deze onderzoeken (zoals opgenomen in het MER) over te laten doen.	
Met een beroep op de WOB vragen reclamanten alle raadsstukken m.b.t. het intrekken van de plannen windturbines bij de A73 te realiseren.	Er zijn geen raadsstukken die betrekking hebben op het intrekken van plannen bij de A73. Deze locatie is in een haalbaarheidsstudie uit 1999 genoemd, waarbij Nuon op enig moment de gemeente schriftelijk heeft laten weten af te zien van een optie om hier windturbines te realiseren.	
Reclamanten vragen zich of waarom er nu plots gekozen wordt voor logistieke bedrijven met groot ruimtebeslag en weinig werknemers, terwijl in het verleden werd ingezet op bedrijven met weinig grondoppervlak en veel werknemers. Gemeente Overbetuwe gaat afwijken van het eerder goedgekeurd plan.	De uitgifte van bedrijventerrein van Park A15 is een zaak waar gemeente Nijmegen verder buiten staat. Gemeente Nijmegen beoordeelt niet of gegadigden binnen het gewenste bedrijfsprofiel passen.	
Keer op keer worden de normen bij diverse projecten opgerekt.	Gemeente Nijmegen voldoet met dit bestemmingsplan aan de wettelijke normen.	
De kosten van windenergie worden zonder passende compensatie afgewenteld op omwonenden. Bij hinder ten gevolge van de aanleg van een snelweg is er een nadeelcompensatie regeling. Reclamanten missen een dergelijke regeling als het gaat om de geluidshinder van windturbines.	De initiatiefnemers hebben een lokale windcoöperatie opgericht. Op deze manier komen de revenuen uit het project ten goede aan de participanten uit de regio. Daarnaast worden compensatiemogelijkheden voor omwonenden geboden, waarbij omwonenden (via hun bewonersorganisaties) zijn uitgenodigd om daartoe ook zélf met voorstellen te komen.	

14. Mr. S. Oord, DAS, Postbus 23000, 1100 DM Amsterdam, namens bewoners/eigenaren, Reethsestraat 1A, 6662 PJ Elst	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
<p>Het advies van de Commissie MER over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau om een minimumvariant te onderzoeken, is niet opgevolgd. Daardoor komt de MER rechtens op losse schroeven te staan.</p>	<p>De gemeente Nijmegen wil in de A15 zone een optimale benutting mogelijk maken van de potentiële windopbrengst binnen de ruimte die de wettelijke regelgeving stelt. In paragraaf 4.3 van het MER wordt beargumenteerd dat alternatief 2b rekening houdt met de aanwezige belemmeringen en hinder en met 3 turbines is dit de variant met de minimale belasting voor leefklimaat binnen een financieel nog haalbaar project. Inzicht wordt gegeven in de aanwezige belemmeringen, zoals buisleidingen en woningen, waardoor de opstelling wordt onderbouwd en dit sluit dus aan op het advies van de Commissie ten aanzien van een variant met minimale belasting.</p> <p>Een variant met minder turbines dan de varianten die reeds zijn onderzocht in het MER, waarvan is aangetoond dat kan worden voldaan aan de wettelijke regelgeving, voldoet niet aan de doelstelling van de gemeente Nijmegen. Wanneer toch wordt gekeken naar een verbetering van het leefklimaat ten opzichte van de onderzochte varianten, dan kan gesteld worden dat het plaatsen van een turbine minder niet leidt tot aanmerkelijke verbetering van de leefomgeving, zonder dat het negatieve gevolgen heeft voor het landschap. Daarnaast levert een windturbine minder natuurlijk ook minder duurzame energie op.</p> <p>Deze conclusie is verwoord in een aanvulling op het MER (dd.16 juni 2014) die de gemeente heeft uitgebracht. De Commissie MER stelt in haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 vervolgens dat In de aanvulling op het MER aannemelijk wordt gemaakt dat voor varianten 1b (de variant die het bestemmingsplan mogelijk maakt) het weglaten van één turbine geen of beperkte voordelen voor de leefomgeving oplevert, en vanuit het oogpunt van landschappelijk ontwerp minder aantrekkelijk is.</p>	<p>Aanvulling naar aanleiding van advies Commissie voor de m.e.r. wordt bij de stukken gevoegd.</p>
<p>Een nadere onderbouwing van de stellingname dat kleinere turbines ter plaatse niet te exploiteren zijn, ontbreekt. Het afwijzen van een variant met windturbines van 70 m ten faveure van turbines van 100 m had nader onderzocht moeten worden. Nu is geen sprake van een goede ruimtelijke ordening</p>	<p>Het MER, met name bijlage 7, toont aan dat een project waarbij een masthoogte van 80 meter wordt gehanteerd niet leidt tot een businesscase. Een turbine met een lagere masthoogte (zoals 70 m) zal de businesscase niet ten goede komen (windaanbod op lagere hoogte is lager, hetgeen gestaafd wordt door de meting) en vormt derhalve geen haalbaar alternatief.</p> <p>Een turbine met een masthoogte van 70 meter heeft op deze locaties, gegeven de een jaar lang gemeten windsnelheden, onvoldoende rendement. In het MER dienen haalbare alternatieven onderzocht te worden. In de notitie Reikwijdte & Detailniveau is aangegeven welke alternatieven dit voor het bevoegd gezag zijn. Een alternatief met turbines van 70m masthoogte valt hier niet onder, deze is economisch niet</p>	

<p>In het MER is onvoldoende ingaan op de eis van de Commissie de relatie tussen het Nijmeegse en Overbetuwse deel te bezien. Er moet onderbouwd worden welke randvoorwaarden de realisatie van de Nijmeegse turbines vormt voor de later op te richten Overbetuwse turbines.</p>	<p>haalbaar.</p> <p>De MER is opgesteld voor een project dat zowel het Nijmeegs als Overbetuws deel omvat. Dit is overlegd en afgestemd met de grondeigenaar voor het Overbetuws deel. In het MER is de relatie tussen de locaties op beide grondgebieden in beeld gebracht door zowel de ontwikkeling van varianten die zich beperken tot het Nijmeegs grondgebied, als corresponderende varianten op grondgebied van beide gemeenten te onderzoeken.</p> <p>Wanneer op Nijmeegs grondgebied turbines worden gerealiseerd, volgen daar op basis van het MER vanzelfsprekend randvoorwaarden uit voor een eventuele latere opstelling van turbines in het verlengde op Overbetuws grondgebied.</p> <p>Voor het Nijmeegs bestemmingsplan is van belang dat de Commissie MER in haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 tot de conclusie komt dat het MER Windpark A15 Nijmegen/ Overbetuwe ten grondslag gelegd kan worden aan een besluit om turbines in Nijmegen mogelijk te maken.</p>	
<p>Door de cumulatie van projecten wordt het woon- en leefklimaat van reclamanten onevenredig aangetast.</p>	<p>In het MER is aandacht besteed aan (cumulatie van) geluid. Specifiek gaat het om bijlage 6 van het MER, waarin uitgelegd wordt wat wel en wat niet tot cumulatie van geluid leidt en wat de cumulatieve geluidbelasting is. Het geluidonderzoek is uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010. De bijdrage van het windpark aan de cumulatieve hinderscore is ten hoogste circa 3 dB bij twee toetspunten, bij de andere toetspunten is het 1 dB of minder. Het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten. Er bestaat geen norm voor cumulatief geluid, wel voor alleen het windturbinegeluid, namelijk $L_{den} = 47$ dB en $L_{night} = 41$ dB.</p> <p>De gekozen variant in het ontwerp-bestemmingsplan voldoet aan alle wettelijke normen. Geconcludeerd kan worden dat zowel een windpark alleen in Nijmegen, als in samenhang met een windpark in Overbetuwe (mits geoptimaliseerd en gemitigeerd) inpasbaar is.</p> <p>Naast geluid is er een effect van slagschaduw, veiligheid en een effect op landschap. In het MER wordt uitgebreid aandacht besteed aan deze aspecten, ook in cumulatieve zin. De Commissie voor de MER merkt in haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 hierover op dat “de cumulatieve effecten van het voornemen per aspect (slagschaduw, geluid, uitzicht) in het MER correct in beeld zijn gebracht”.</p> <p>De gemeente vindt het project, met haar effecten, acceptabel en is van mening, mede gelet op het advies van de Commissie voor de MER van 4 juli 2014, dat ook in</p>	

	cumulatief opzicht sprake is van een voldoende woon- en leefklimaat.	
De windopbrengst op een ashoogte van 100 m is niet onderzocht, slechts op 70m.	Het windaanbod is ruim een jaar lang geregistreerd op 30, 50 en 70m d.m.v. anemometers, drukmeter en richtingsvanen. Op basis van deze informatie, aangevuld met beschikbare langjarige data en door banken/investeerders goedgekeurde stromingsmodellen is er een gevalideerde uitspraak te doen van het windaanbod op 100m. Dit is geenszins een aanname maar een gevalideerde berekening gebaseerd op een meetcampagne.	
Een initiatief tot participatie van omwonenden is tot op heden uitgebleven.	<p>Er is door de initiatiefnemer overleg geweest met vertegenwoordigers van de buurt, waarbij reclamant nadrukkelijk betrokken is.</p> <p>Compensatie voor omwonenden wordt door de initiatiefnemer verankerd in de bedrijfsvoering van het project en vormgegeven, voor zover mogelijk, in samenspraak met direct betrokken omwonenden. Binnen dit kader zijn 4 opties onderzocht die worden aangeboden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aan bewoners binnen een straal van 700 meter een deel (of gehele) elektriciteitsrekening te compenseren; 2. Aan de direct omwonenden is aangeboden een minnelijk traject in te gaan om te komen tot een compensatiemodel in lijn met de richtlijnen van de vereniging van omwonenden van windparken in Nederland (NLVOW); 3. Vanuit de operationele opbrengsten wordt jaarlijks een donatie gedaan aan een fonds waaruit lokale projecten in de directe omgeving van het project kunnen worden ge(co)financierd. 4. Een model ter monitoring en permanente controle van geluid en slagschaduw (middels een meting) waartoe door alle betrokkenen en leden continue inzicht te verschaffen. <p>De initiatiefnemer is in gesprek is met Leefbaar Reeth en de dorpsverenigingen van Oosterhout en Ressen. Doel van deze gesprekken is te ontdekken wat de wensen van de direct omwonenden zijn aangaande de compensatie. Op instigatie van deze zal onderzocht worden wat er naast de 4 genoemde punten verder ter compensatie kan worden aangeboden.</p>	
De voorgenomen ontwikkeling past, vanuit een oogpunt van cultuurhistorie, niet bij de aanwezige monumenten in Reeth. Een beschouwing van de aanwezige monumenten in Reeth ontbreekt.	<p>Verwezen kan worden naar hoofdstuk 4.8 van het bestemmingsplan. Daarin wordt gesteld dat de (beoogde) ruimtelijke ontwikkeling geen invloed heeft op historische structuren of de samenhang tussen historische structuren en historische bebouwing. Ook is hierin aangegeven dat de ontwikkeling, onder andere vanwege de ligging van de A15, de Betuwelijn en de hoogspanningsleiding, geen directe visuele invloed op beschermde monumenten heeft.</p> <p>Een beschouwing van de aanwezige monumenten in Reeth is toegevoegd in de plantoelichting.</p>	In de plantoelichting wordt deze provinciale kaart, met korte begeleidende tekst opgenomen.

	.	
Er wordt geen inzicht gegeven in de uitvoerbaarheid van het plan. Onduidelijk is wat er gebeurt, zodra de burgerparticipatie in het project achterblijft.	Wanneer er om welke reden dan ook met Stichting Wiek II geen overeenstemming kan worden bereikt voor het vervolg (bijvoorbeeld omdat er onvoldoende burgerparticipatie tot stand komt), kan de gemeente alsnog beslissen over te gaan tot een aanbesteding. Met een succesvol doorlopen planologische procedure (MER en Bestemmingsplan) is het immers mogelijk het windturbinepark door middel van een aanbesteding te realiseren. In deze aanbesteding is het ook mogelijk de financiering via burgerparticipatie als randvoorwaarde op te nemen.	
Er is sprake van strijd met zorgvuldigheids – en motiveringsbeginsel, zodat het ontwerp voor vaststelling niet in aanmerking komt.	De gemeente bestrijdt dit. Het proces is zorgvuldig tot stand gekomen. Aan het bestemmingsplan ligt een uitgebreide MER ten grondslag, waarmee voldaan wordt aan Afdeling 3.1 Awb. Bovendien is de Commissie MER blijkens haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 van mening dat het MER de essentiële informatie bevat om een besluit te nemen ten aanzien van de ontwikkeling die voorliggend bestemmingsplan mogelijk maakt.	

15. PSP'92 Nijmegen, Spanjestraat 5, 6663 NP Lent	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant geven een positieve zienswijze op het bestemmingsplan.	We danken u voor uw steunbetuiging. We zijn het met u eens dat de locatieafweging voor een windturbinepark zorgvuldig moet gebeuren. Dit is voor ons een belangrijke aanleiding geweest om niet alleen de formeel voorgeschreven Milieu Effect Rapportage uit te voeren, maar ook om de onafhankelijke Commissie voor de MER al in een vroeg stadium van het onderzoek extra (niet wettelijk voorgeschreven) advies te vragen over de kwaliteit en omvang van dit onderzoek.	
Het bevreemdt reclamanten dat er niet gekozen is voor een provinciaal inpassingsplan. Wellicht dat dit er niet van is gekomen, omdat het nog niet zeker is dat gemeente Overbetuwe ook windturbines gaat plaatsen.	Een provinciaal inpassingsplan kan aan de orde zijn wanneer een initiatiefnemer geen planologische medewerking van de gemeente krijgt. In onderhavig geval is daar geen sprake van.	
Reclamant vraagt zich af of de provincie Gelderland het windpark in de Windvisie heeft opgenomen.	Het windpark is inderdaad in de windvisie van de Provincie meegenomen en telt mee in de door de Provincie opgestelde verantwoording voor het halen van de Provinciale taakstelling voor 2020.	
Reclamant vraagt zich af of Overbetuwe instemt met de plannen.	Gedurende de ambtelijke en bestuurlijk voorbereiding van de plannen is gezamenlijk opgetrokken tussen Gemeente Nijmegen en gemeente Overbetuwe. De nieuwe coalitie in Overbetuwe heeft er evenwel vooralsnog voor gekozen een zienswijze in te dienen tegen het ontwerp bestemmingsplan.	
In het kader van de wijziging van de	In september 2013 heeft de gemeenteraad de structuurvisie 2013 vastgesteld. Op de	

Structuurvisie ligt het minder voor de hand de zoekzones bij de A73 te handhaven.	kaart 'Duurzame stedelijke ontwikkeling van de structuurvisie' zijn 'zoekgebieden windenergie' opgenomen onder meer voor de A15-zone (ook bij het Maas-Waalkanaal, Bijsterhuizen en de A73). In het plan-MER wordt ingegaan op deze locatie en wordt een onderbouwing gegeven voor de locatie De Grift. Deze locatie langs de A15 is binnen het huidig geldende provinciaal beleid de enige locatie in Nijmegen waar direct (zonder aanpassing van provinciaal beleid) windturbines ontwikkeld kunnen worden, op basis van het Streekplan 2005.	
Gemeente Nijmegen moet niet alleen of wind- maar ook op zonne-energie inzetten.	Naast energiebesparing, zet gemeente Nijmegen in op alle manieren van duurzame energie-opwekking. Er is al langjarig sprake van stimuleringsmaatregelen voor zonne-energie waar in de regel geen planologische procedures voor doorlopen hoeven worden omdat PV-panelen in nagenoeg alle gevallen gebouw gebonden zijn.	

16.Gelderse Natuur en Milieufederatie, Jansbuitensingel 14, 6811 Ab Arnhem	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
GNMF spreekt zijn steun uit voor het windpark. Het realiseren van landelijke (6000 MW op land) en provinciale (230,5 MW) doelstellingen zal niet eenvoudig zijn. Een aantal locaties (opgenomen in de ontwerp Windvisie) zal immers nog afvallen.	We danken u voor uw steunbetuiging. De provinciale opgave van 230,5 MW in Gelderland is inderdaad nog een majeure opgave, zeker op basis van vrijwilligheid.	
Er is sprake van een historische en logische locatie. Onder de Nederlandse bevolking bestaat draagvlak voor locaties langs infrastructuur. Bovendien is sprake van een burgerwindpark.	De locatieafweging voor een windturbinepark dient zorgvuldig te gebeuren. Dit is voor ons een belangrijke aanleiding geweest om niet alleen de formeel voorgeschreven Milieu Effect Rapportage uit te voeren, maar ook om de onafhankelijke Commissie voor de MER al in een vroeg stadium van het onderzoek extra (niet wettelijk voorgeschreven) advies te vragen over de kwaliteit en omvang van dit onderzoek.	
De coöperatie WindpowerNijmegen is, samen met de projectstichting Wiek II, vastbesloten de 5 turbines zelf te ontwikkelen en in eigendom te verkrijgen.	In de gemeente Nijmegen bestaat de doelstelling om in 2045 een energie neutrale stad te zijn door 50% energie te besparen en 50% energie duurzaam op te wekken (ten opzichte van totaal stedelijk energieverbruik 2009). Dit initiatief draagt bij aan het behalen van deze doelstelling. De gemeente waardeert deze samenwerking dan ook.	
Het doel is uitbreiding van de coöperatie met duizenden leden en een voorbeeldfunctie te creëren. GNMF vraagt de gemeente Nijmegen samen met alle initiatiefnemers te bezien hoe aan omwonenden tegemoet kan worden gekomen.	Compensatie voor omwonenden wordt door de initiatiefnemer verankerd in de bedrijfsvoering van het project en vormgegeven, voor zover mogelijk, in samenspraak met direct betrokken omwonenden. De initiatiefnemer is in gesprek met Leefbaar Reeth en de dorpsverenigingen van Oosterhout en Ressen. Doel van deze gesprekken is te ontdekken wat de wensen van de direct omwonenden zijn aangaande de compensatie.	

17. Bewoners/eigenaren, 6662 PJ Elst	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
<p>Reclamanten maken bezwaar tegen de hoogte, slagschaduw, geluid en horizonvervuiling ten gevolge van de turbines. Reclamanten sluiten zich aan bij de onderbouwing van Leefbaar Reeth.</p>	<p>De gemeente dient haar besluiten te baseren op normen die vast zijn gelegd in wet- en regelgeving. Dat neemt echter niet weg dat hinder een individuele beleving is die niet afhankelijk is van de norm. Wij baseren ons besluit op normen, met het MER hebben we de effecten zo transparant mogelijk in beeld gebracht en getoetst aan die normen. De gemeente Nijmegen beseft dat er effecten optreden, maar deze bevinden zich binnen de normen en de gemeente vindt de effecten acceptabel. Zie verder de beantwoording van zienswijze nummer 13.</p>	
<p>Door het plan voor 9 windmolens in 2 delen te knippen, kunnen reclamanten zich niet goed verdedigen en wordt er geen goed beeld geschapen van de werkelijke situatie.</p>	<p>Er is een integrale MER opgesteld voor de ruimtelijke onderbouwing van beoogde (9) windturbines (resp. 5 in Nijmegen en 4 in Overbetuwe). Vanaf de (nieuwe) start van de planologische procedure heeft Nijmegen ook afgestemd met Overbetuwe en de grondexploitant(en) van Park 15. De integrale afweging heeft plaatsgevonden in het MER en is daarmee voldoende geborgd.</p>	
<p>Volgens de provincie Gelderland moeten 2 windparken minimaal 5 km uit elkaar liggen. Daaraan wordt niet voldaan.</p>	<p>De stelling dat 2 windparken minimaal 5 km uit elkaar dienen te liggen is niet juist. In het Streekplan 2005 van de provincie wordt wel gesteld dat windparken die een onderlinge afstand van 4 km of minder hebben in onderlinge samenhang beoordeeld moeten worden. Er is om die reden een integraal MER opgesteld voor de ruimtelijke onderbouwing van beoogde (9) windturbines (resp. 5 in Nijmegen en 4 in Overbetuwe). De (beoogde) turbines zijn daarin in onderlinge samenhang beoordeeld.</p>	
<p>In de financiële onderbouwing wordt de planschadecomponent gemist.</p>	<p>De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag.</p>	

18. Bewoner/eigenaar, Hoeksehofstraat 6, 6684 DH Ressen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
<p>Reclamant woont in het beschermd dorpsgezicht Ressen, op 400-500 m afstand van het windturbinepark. Deze afstand is te beperkt tot het beschermd dorpsgezicht; de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert immers 1800-2000 m aan te houden. Het uitzicht van het beschermd stadsgezicht van Ressen wordt aangetast door 5 enorme windturbines.</p>	<p>De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert in algemene zin een afstand van 1.800 tot 2.000 meter tussen beschermde gezichten en initiatieven voor windenergie. Echter, aangezien in de Structuurvisie Windenergie op land van het Rijk op dit punt geen norm is vastgelegd, is dit een vrijblijvend advies. Bovendien is er gezien de aanwezigheid van de A325 en de op een talud gelegen spoorlijn Arnhem- Nijmegen geen aanleiding aansluiting te zoeken bij deze richtafstand. De hoge beplantingen binnen het beschermd gezicht neemt in belangrijke mate het zicht op de windturbines weg vanuit het dorpsgezicht. Het gaat hierbij dan om de beleving van de windturbines vanuit het beschermd gezicht (dus binnen de contouren daarvan).</p>	

	De gemeente is, gelet op bovenstaande, van mening dat de visuele invloed van de windturbines op het beschermd dorpsgezicht niet zodanig ingrijpend is, dan om die reden afgezien zou moeten worden van de beoogde ontwikkeling.	
Er is sprake van gebrekkige communicatie. Zo was de gemeentelijke informatiebijeenkomst van 17 april erg laat aangekondigd.	De gemeente Nijmegen heeft het afgelopen half jaar op 3 momenten een bewonersbrief verspreid in het plangebied op 300 adressen. Medio december 2013 over de vaststelling van de notitie Reikwijdte & Detailniveau, medio februari 2014 over de informatieavond over het MER en medio april 2014 over de informatieavond over het ontwerp-bestemmingsplan. Deze bijeenkomsten zijn ook aangekondigd op de gemeentelijke website en in huis-aan-huisbladen. Daarnaast heeft de initiatiefnemer de bijeenkomsten bekend gemaakt middels zijn e-mailnieuwsbrief en facebook-pagina en middels directe e-mailberichten aan Platform Waalsprong, Dorpsraad Oosterhout, Wijkraad Oosterhout, Wijkraad Lent, buurtvereniging Leefbaar Reeth en Dorpsbelangen Ressen.	
Vanwege cumulatie van geluidsbronnen is nu al sprake van een heel hoog geluidsniveau. Reclamant wijst op een expertise die hij heeft laten uitvoeren.	<p>In het MER is aandacht besteed aan (cumulatie van) geluid. Specifiek gaat het om bijlage 6 van het MER, waarin uitgelegd wordt wat wel en wat niet tot cumulatie van geluid leidt en wat de cumulatieve geluidbelasting is. Het geluidonderzoek is uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010. De bijdrage van het windpark aan de cumulatieve hinderscore is ten hoogste circa 3 dB bij twee toetspunten, bij de andere toetspunten is het 1 dB of minder. Het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten. Er bestaat geen norm voor cumulatief geluid, wel voor alleen het windturbinegeluid, namelijk $L_{den} = 47$ dB en $L_{night} = 41$ dB.</p> <p>De gekozen variant in het ontwerp-bestemmingsplan voldoet aan alle wettelijke normen. Geconcludeerd kan worden dat zowel een windpark alleen in Nijmegen, als in samenhang met een windpark in Overbetuwe (mits geoptimaliseerd en gemitigeerd) inpasbaar is.</p>	
Er is niet onderzocht of het geluidsplafond bereikt wordt door de realisatie van de windturbines. Reclamant verwacht dat de maximaal toegestane geluidbelasting overschreden zal worden.	Dit aspect is wel onderzocht in het akoestisch onderzoek. Waar dit noodzakelijk bleek zijn maatregelen benoemd die de geluidsproductie beperken.	
In de onderzoeken wordt een specifieke bevinding voor de woning van reclamant gemist.	De woning die wordt genoemd is wel in het geluidonderzoek meegenomen. Er is alleen niet voor alle specifieke woningen een geluidbelasting bepaald. Er is gekozen voor een gebruikelijke aanpak door die woningen te toetsen waarvan de geluidbelasting het hoogst is. Dat betekent dat de geluidwaarden van de woning	

	die wordt genoemd in de zienswijze gelijk of lager is dan de geluidwaarden die in het geluidonderzoek worden genoemd. Op deze manier kan worden bepaald of aan de geluidnormen kan worden voldaan bij alle woningen. De nabijgelegen woning aan de Stationsweg 22 A is als maatgevende woning meegenomen. De belasting die bij deze woning optreedt is hoger dan bij de woning die wordt genoemd in de zienswijze.	
Het geluid van windturbines levert meer ergernis op dan het geluid van verkeer en vliegtuigen. De windturbine moet op voldoende afstand van woningen staan.	De overlast door genoemde bronnen is in beeld gebracht in het bij dit besluit behorend MER. Hierbij is getoetst aan de geldende normen.	
Geluidsoverlast leidt tot gezondheidsproblemen. Reclamant wijst op het Wind Turbine Syndrome. Medici bepleiten het aanhouden van een afstand van minimaal 1500 m tussen een windturbine en woningen.	Het aspect gezondheid komt op blz. 56-57 van het MER aan bod. In de wetenschappelijke literatuur wordt geen rechtstreeks verband tussen windturbines en gezondheidseffecten aangetoond.	

19. Bewoner/eigenaar, Postweg 109, 6523 KV Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant neemt deel aan het burgerwindpark. Het park is een mooi voorbeeld van een burgerinitiatief en biedt deelnemers de kans buiten de grote energiemaatschappijen energie af te nemen. De gemeente Nijmegen moet alles in het werk stellen de 5 windmolens mogelijk te maken.	De poststempel dateert van 9 mei 2014. De zienswijze is daarmee buiten de wettelijke termijn ingediend. Evengoed danken wij u voor uw steunbetuiging.	

20. ARAG, Mr. E.F.J.A.M. de Wit, Postbus 230, 3830 AE Leusden, namens bewoner/eigenaar (Reethsestraat 19a) en bewoners/eigenaren (Wolfhoeksestraat 9 te Elst)	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
De zienswijze op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau moet als herhaald en ingelast worden beschouwd.	Datzelfde geldt voor de reactie.	
Reclamanten vrezen ernstige overlast ten gevolge van zichthinder, slagschaduw, schitteringen en geluidsoverlast.	De overlast door genoemde bronnen is in beeld gebracht in het bij dit besluit behorend MER. Hierbij is getoetst aan de geldende normen.	
De turbines staan te dicht op de A15 en leiden tot gevaar; het bestemmingsplan maakt het niet	Bij de vergunningverlening is de 'Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswegen' uit 2002 van toepassing. Plaatsing van windturbines	

mogelijk ze zuidelijker te plaatsen.	langs rijkswegen is toegestaan indien de afstand tot de rand van de verharding tot de windturbine ten minste 30 meter bedraagt, en als de rotordiameter groter is dan 60 meter, bedraagt die afstand ten minste de halve diameter. Nu in de planregels een rotordiameter van 101 m is bepaald, bedraagt deze afstand ten minste 50,5 m. Deze afstand wordt in het bestemmingsplan ruimschoots aangehouden.	
De negatieve gevolgen voor de woon- en leefsituatie zijn niet/ onvoldoende meegewogen.	Gemeente Nijmegen voldoet met dit bestemmingsplan aan de wettelijke normen ten aanzien van slagschaduw en respecteert tevens de bovengenoemde de 'Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines op, in of over rijkswaterstaatswegen'. Er is geen noodzaak tot het nemen van extra maatregelen ten aanzien van het (vracht) verkeer op de A15.	
Bovenop de doortrekking en verbreding A15 en de intensivering van de Betuweroute komen ook nog eens de windturbines.	<p>In het MER is aandacht besteed aan (cumulatie van) geluid. Specifiek gaat het om bijlage 6 van het MER, waarin uitgelegd wordt wat wel en wat niet tot cumulatie van geluid leidt en wat de cumulatieve geluidbelasting is. Het geluidonderzoek is uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010. De bijdrage van het windpark aan de cumulatieve hinderscore is ten hoogste circa 3 dB bij twee toetspunten, bij de andere toetspunten is het 1 dB of minder. Het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten. Er bestaat geen norm voor cumulatief geluid, wel voor alleen het windturbinegeluid, namelijk $L_{den} = 47$ dB en $L_{night} = 41$ dB.</p> <p>De gekozen variant in het ontwerp-bestemmingsplan voldoet aan alle wettelijke normen. Geconcludeerd kan worden dat zowel een windpark alleen in Nijmegen, als in samenhang met een windpark in Overbetuwe (mits geoptimaliseerd en gemitigeerd) inpasbaar is.</p> <p>Naast geluid is er een effect van slagschaduw, veiligheid en een effect op landschap. In het MER wordt uitgebreid aandacht besteed aan deze aspecten, ook in cumulatieve zin. De Commissie voor de MER merkt in haar toetsingsadvies van 4 juli 2014 hierover op dat “de cumulatieve effecten van het voornemen per aspect (slagschaduw, geluid, uitzicht) in het MER correct in beeld zijn gebracht”.</p> <p>De gemeente vindt het project, met haar effecten, acceptabel en is van mening, - mede gelet op het advies van de Commissie voor de MER van 4 juli 2014 - dat ook in cumulatief opzicht sprake is van een voldoende woon- en leefklimaat.</p>	
Windturbines met een hoogte van 160/ 170 m	De windturbines zullen in het landschap zichtbaar zijn. In het MER is het effect op	

zullen in landelijk buitengebied detoneren.	het landschap onderzocht en middels fotovisualisaties is het effect beeldend gemaakt. De gemeente acht het effect op het landschap acceptabel.	
De berekening van geluidshinder is gebaseerd op verouderde theoretische modellen. Meten tot 10 m biedt onvoldoende inzicht in de daadwerkelijke geluidsproblemen.	Het akoestisch onderzoek is gebaseerd op landelijk voorgeschreven rekenmethoden (Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010.)	
Binnen een zone van 2 km, waarbinnen reclamanten wonen, is sprake van aanmerkelijke hinder.	De gemeente dient haar besluiten te baseren op normen die vast zijn gelegd in wet- en regelgeving. Dat neemt echter niet weg dat hinder een individuele beleving is die niet afhankelijk is van de norm. Wij baseren ons besluit op normen, met het MER hebben we de effecten zo transparant mogelijk in beeld gebracht en getoetst aan die normen. De gemeente Nijmegen beseft dat er effecten optreden, maar deze bevinden zich binnen de normen en de gemeente vindt de effecten acceptabel.	
Er is onvoldoende gekeken naar effecten op patrijs, steenuil, roekenkolonie, vogeltrek.	Voor natuuronderzoeken verwijzen we naar de rapporten die conform de geldende eisen van de Natuurwetgeving zijn opgesteld: <ul style="list-style-type: none"> • Bureau Waardenburg, Natuurtoets windturbines de Grift A15, Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur en achtergrondinformatie voor het MER, 21 januari 2014 • Bureau Waardenburg, Oriëntatiefase Natuurbeschermingswet windturbines de Grift A15, Toets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, 21 januari 2014 Deze rapporten, met de aanvulling die is toegevoegd in overleg met de Commissie van de m.e.r., zijn de onderlegger van het MER en het Bestemmingsplan. In deze onderzoeken worden de genoemde diersoorten behandeld.	
Er zal sprake zijn van planschade, uitkomende boven het maatschappelijk risico.	De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag. Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz .	

21.B&W van de gemeente Overbetuwe, Postbus 11, 6660 AA Elst	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant wil windmolen bij Reeth alleen in samenhang met het ROP op basis van	Dit standpunt wijkt af van eerder overeengekomen werkwijze in de vorige coalitieperiode. De gemeente Nijmegen is in onderling overleg in 2013 opnieuw een	

<p>afspraken met het buurtschap ("nee, tenzij")..</p>	<p>planologische procedure gestart om het "burgerwindpark" van stichting Wiek-II langs de A15 te faciliteren en mogelijk te maken. Duidelijk was dat er nu een integrale MER moest worden opgesteld voor de ruimtelijke onderbouwing van beoogde (9) windturbines (resp. 5 in Nijmegen en 4 in Overbetuwe). Vanaf de (nieuwe) start van de planologische procedure heeft Nijmegen vanzelfsprekend ook afgestemd met Overbetuwe en de grondexploitant(en) van Park 15, het College van Overbetuwe is geïnformeerd over tussentijdse stappen in het proces. Met de grondexploitant van Park15 heeft de gemeente Overbetuwe geen overeenstemming bereikt over de financiering van de noodzakelijke (gemeentelijke) plankosten, maar is door de grondexploitant wel is voorgesteld om toch een bestemmingsplan te laten opstellen met een exploitatieplan. De gemeente kon in dat geval op een later moment (bij omgevingsvergunning) alsnog de gemaakte kosten verhalen op de initiatiefnemer.</p>	
<p>Reclamant steunt de ontwikkeling van en ROP bij Valburg en Reeth niet, tenzij een substantiële bijdrage aan de werkgelegenheid wordt geleverd, het landschappelijk wordt ingepast en omwonenden worden gecompenseerd voor de negatieve effecten.</p>	<p>Een koppeling van de windturbines met het ROP is in voorgenoemde gesprekken niet aan de orde geweest. Over in hoeverre deze terminal er komt en hoe deze er dan uit komt te zien is nog besluitvorming nodig.</p> <p>In het MER is aandacht besteed aan (cumulatie van) geluid. Specifiek gaat het om bijlage 6 van het MER, waarin uitgelegd wordt wat wel en wat niet tot cumulatie van geluid leidt en wat de cumulatieve geluidbelasting is. Het geluidonderzoek is uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010. De bijdrage van het windpark aan de cumulatieve hinderscore is ten hoogste circa 3 dB bij twee toetspunten, bij de andere toetspunten is het 1 dB of minder. Het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten. Er bestaat geen norm voor cumulatief geluid, wel voor alleen het windturbinegeluid, namelijk $L_{den} = 47$ dB en $L_{night} = 41$ dB.</p> <p>De gekozen variant in het ontwerp-bestemmingsplan voldoet aan alle wettelijke normen. Geconcludeerd kan worden dat zowel een windpark alleen in Nijmegen, als in samenhang met een windpark in Overbetuwe (mits geoptimaliseerd en gemitigeerd) inpasbaar is.</p>	
<p>Er moet een integrale oplossing komen voor het geplaagde gebied, gedragen door provincie, Stadsregio en gemeente Nijmegen. Zolang deze er niet is, blijven de bezwaren overeind.</p>	<p>De gemeente Nijmegen wil in de A15 zone een optimale benutting mogelijk maken van de potentiële windopbrengst binnen de ruimte die de wettelijke regelgeving stelt. Wij zijn uiteraard bereid om gezamenlijk te zoeken naar een passende oplossing voor de bewoners in Reeth, die nadrukkelijk ook in beeld zijn bij de initiatiefnemer Stichting Wiek-II om hen ook te laten profiteren van de opbrengsten van de windturbines. Wij ondersteunen uiteraard ook van harte het initiatief van de provincie Gelderland, die in het kader van het onderzoek naar een mogelijk ROP, met de bewoners van Reeth momenteel een aantal onderzoeksvragen definieert over het</p>	

	huidige en toekomstige woon- en leefklimaat van dit buurtschap.	
22. Bewoner/eigenaar, St. Jacobslaan 323, 6533VD Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Plaatsing van de vijf windmolens draagt bij aan het voldoen aan de 'groene energie' eis die vanuit de overheid komt. Reclamant is aangesloten bij de WindPower groep uit Nijmegen, het burgerinitiatief dat bezig is met de ondersteuning van de ontwikkeling van het windmolenpark. Reclamant spreekt de hoop uit dat de gemeente het belang van de ontwikkeling van de windturbines deelt met de windpower groep en verzoekt de gemeente het initiatief mogelijk te maken.	Wij danken u voor uw steunbetuiging. Het windpark draagt inderdaad sterk bij aan de nationale, maar ook lokale beleidsdoelstelling op het gebied van duurzame energie. De gemeente heeft gekozen voor een samenwerking met een burgerinitiatief, WindpowerNijmegen. De financiële revenuen van het windproject worden verdeeld over de participanten en geven een impuls aan de lokale economie en dragen bij aan vergroten van het draagvlak. Naast financiële revenuen uit de participatie wordt via een lokaal energiebedrijf de opgewekte duurzame elektriciteit aangeboden aan participanten en zo mogelijk andere regionale afnemers van elektriciteit.	
23. Bewoner/eigenaar, Javastraat 86, 6524MG Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant wijst op het belang van een transitie naar fossielvrije economie. Nijmegen heeft stappen gezet, er zijn nog stappen te maken in de inzet van lokale windenergie.	In de gemeente Nijmegen bestaat de doelstelling om in 2045 een energie neutrale stad te zijn door 50% energie te besparen en 50% energie duurzaam op te wekken (ten opzichte van totaal stedelijk energieverbruik 2009).	
Reclamant spreekt middels de zienswijze zijn steun uit voor realisatie van de vijf windturbines.	Wij danken u voor uw steunbetuiging.	
24. Bewoner/eigenaar, Lankforst 1484, 6538JC Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant is aangesloten als lid bij de WindPower groep uit Nijmegen. Voor reclamant spelen politiek- maatschappelijke motieven een belangrijke rol. Reclamant is ontevreden over de huidige gang van zaken inzake de rol en handelwijzen van energieconcerns. Het initiatief van de Windmolencoöperatie om dit te doorbreken, verdient steun.	De gemeente heeft gekozen voor een samenwerking met een burgerinitiatief, WindpowerNijmegen. De financiële revenuen van het windproject worden verdeeld over de participanten en geven een impuls aan de lokale economie en dragen bij aan vergroten van het draagvlak. Naast financiële revenuen uit de participatie wordt via een lokaal energiebedrijf de opgewekte duurzame elektriciteit aangeboden aan participanten en zo mogelijk andere regionale afnemers van elektriciteit.	
Reclamant heeft er vertrouwen in dat door samenspraak vanuit de WindPower coöperatie, gemeente Nijmegen en energieconcerns, het	Wij danken u voor uw steunbetuiging.	

windpark kan worden gerealiseerd.		
Reclamant verzoekt deze cohesiebetuiging onder de aandacht te brengen bij de raad en het college van B&W.	Aan dit verzoek wordt gehoor gegeven.	
25. Bewoner/eigenaar, Molukkenstraat 110, 6524NE Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant spreekt middels de zienswijze steun uit voor realisatie van het windmolenpark en is blij met de initiërende en ondersteunende rol van de gemeente Nijmegen bij het tot stand komen van het windmolenpark.	Wij danken u voor uw steunbetuiging.	
26. Bewoner/eigenaar, Oude Kleefsebaan 34, 6571BG Berg en Dal	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant geeft aan voordelen te zien in de windmolens ten opzichte van andere duurzame energiebronnen en maatregelen.	In de gemeente Nijmegen bestaat de doelstelling om in 2045 een energie neutrale stad te zijn door 50% energie te besparen en 50% energie duurzaam op te wekken (ten opzichte van totaal stedelijk energieverbruik 2009). Het beoogde windpark langs de A15 draagt daar in hoge mate aan bij.	
Reclamant wilt de ontwikkelingen ondersteunen met een investering en spreekt de hoop uit dat de raad zijn positief advies overneemt en zodat op de korst mogelijke termijn begonnen kan worden met de bouw.	Wij danken u voor uw steunbetuiging.	
27. Bewoner/eigenaar, Akkerwinde 45, 6663GD Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant ziet de volgende mogelijke voordelen van het te realiseren windpark: <ul style="list-style-type: none"> • Het park zal bijdragen aan het behalen van duurzaamheidsdoelen van de gemeente; • Het park levert straks lokale energie; • Het park creëert de mogelijkheid energie van anderen dan de energiemaatschappijen te kopen; • beloont het burgerinitiatief. Daarom verzoekt de reclamant ambtenaren en wethouders zich maximaal in te spannen om de	Wij danken u voor uw steunbetuiging.	

realisatie van windmolens mogelijk te maken.		
28. Bewoner/eigenaar, Colmarstraat 94 6515 BG Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
De komst van de windmolens zal bijdragen aan het behalen van doelstellingen op het gebied van duurzame energievoorziening.	Uit het onderzoek dat ten grondslag ligt aan het gemeentelijk energiebeleid blijkt inderdaad dat zonder windturbines niet aan de doelstellingen voldaan kan worden.	
Reclamant wijst erop dat er een kolencentrale is in Nijmegen. Deze is slecht voor het milieu, stoot gevaarlijke stoffen uit en is onveilig gebleken door de ontploffing van het gebouw.	Naar verwachting zal de kolencentrale op korte termijn (eind 2015) gesloten worden. Dit vloeit voort uit het landelijke Energieakkoord. Evenwel staat dit verder los van de onderhavige planologische procedure.	
29. Bewoners/eigenaren, Jekerstraat 18, 6542RZ Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant geeft aan dat het draagvlak voor het windmolenpark groeit, er sluiten zich dagelijks nieuwe leden aan bij het burgerinitiatief. De samenwerking tussen het burgerinitiatief en gemeente Nijmegen kan een voorbeeldfunctie vormen voor de rest van Nederland.	Wij danken u voor uw steunbetuiging.	
Reclamant verzoekt ambtenaren en wethouders zich maximaal in te spannen om de realisatie van de windmolens mogelijk te maken.	De gemeente Nijmegen zal zich blijvend inspannen om tot een succesvolle realisatie van het windpark te komen.	
30. Platform Waalsprong, Postbus 9105 6500 HG Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Het Platform Waalsprong vraagt zich af waarom gekozen is voor een beroep op de Crisis en Herstel wet. Deze wet is mede bedoeld om een versnelling in ruimtelijke planvorming te realiseren. Reclamant vraagt zich af waarom dit nodig wordt geacht bij de windturbines.	Vooraf: Reclamant heeft binnen de wettelijke termijn alleen een elektronische zienswijze ingediend. Gemeente Nijmegen heeft de elektronische weg niet opengesteld voor het indienen van zienswijzen. Reclamant is daarom verzocht vóór 2 juni 2014 de zienswijze analoog in te sturen naar de gemeenteraad. Daaraan is door reclamant voldaan. Het gegeven dat dit initiatief onder de Crisis- en Herstelwet valt, houdt verband met het feit dat het rijk dit soort duurzaamheidsprojecten onder deze wet heeft laten vallen (zie Bijlage 1, categorie 1.2., Crisis en Herstelwet). Anders dan het project Nijmegen Waalfront (zie bijlage II, nummer 8, Crisis – en Herstelwet) heeft gemeente Nijmegen dit project niet zelf voorgedragen om in aanmerking te komen voor de Crisis –en Herstelwet.	

<p>De beoogde haast is niet logisch, nu niet duidelijk is wat de voorgenomen bestemmingen zijn voor het naastgelegen bedrijvenpark. Er ontstaan nu twee verschillende bestemmingsplannen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en op elkaar afgestemd moeten worden. Bewoners in en rond het gebied dienen een integraal beeld te krijgen over hun toekomstige woon- en leefomgeving.</p>	<p>Het bestemmingsplan voor de Griff is nog niet opgestart. In de raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong is op 26 februari 2014 (in het kader van de Langetermijn agenda) wel de voortgang in de procedure gemeld. Daarbij is aangegeven dat in het 2^e deel van 2014 een zogenaamd ambitiesdocument voor het bedrijventerrein 'De Griff' de raad zal worden voorgelegd, wat zal worden gevolgd door een concreet bestemmingsplan in 2015. De windturbines, zoals vastgelegd in het voorliggende bestemmingsplan zullen een randvoorwaarde voor de verdere ontwikkeling van de Griff vormen.</p>	
<p>De Rijksdienst voor cultureel erfgoed adviseert een afstand van 1800-2000 meter tussen een windpark en een beschermd dorpsgezicht aan te houden. Reclamant vraagt zich af of bij de realisatie van het windpark alsnog rekening gehouden worden met dit advies van de Rijksdienst voor cultureel erfgoed ten aanzien van beschermd dorpsgezicht Ressen.</p>	<p>De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert in algemene zin een afstand van 1.800 tot 2.000 meter tussen beschermde gezichten en initiatieven voor windenergie. Echter, aangezien in de Structuurvisie Windenergie op land van het Rijk op dit punt geen norm is vastgelegd, is dit een vrijblijvend advies. Bovendien is er gezien de aanwezigheid van de A325 en de op een talud gelegen spoorlijn Arnhem- Nijmegen geen aanleiding aansluiting te zoeken bij deze richtafstand. De hoge beplantingen binnen het beschermde gezicht neemt in belangrijke mate het zicht op de windturbines weg vanuit het dorpsgezicht. Het gaat hierbij dan om de beleving van de windturbines vanuit het beschermd gezicht (dus binnen de contouren daarvan).</p>	
<p>Het principe van " naast de lasten ook de lusten" is een prima uitgangspunt om draagvlak bij omwonenden te vergroten, aldus reclamant. Dit wordt echter nog niet geconcretiseerd. Er wordt niet verder ingegaan op de verschillende opties hiervoor (bijv. korting voor leveringen elektriciteit, toekennen planschade, lagere OZB belasting). Reclamant vraagt zich dan ook af welk instrument de gemeente hiervoor wil inzetten.</p>	<p>Compensatie voor omwonenden zal worden verankerd in de bedrijfsvoering van het project en worden vormgegeven, voor zover mogelijk, in samenspraak met direct betrokken omwonenden. Binnen dit kader zijn 4 opties onderzocht die kunnen worden aangeboden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aan bewoners binnen een straal van bijv. 700 meter jaarlijks een vast bedrag betalen, dat overeenkomt met een deel van de gemiddelde elektriciteitsrekening; 2. Met de direct omwonenden een minnelijk traject ingaan om te komen tot een compensatiemodel in lijn met de richtlijnen van de vereniging van omwonenden van windparken in Nederland (NLVOW); 3. Vanuit de operationele opbrengsten jaarlijks een donatie doen aan een fonds waaruit lokale projecten in de directe omgeving van het project kunnen worden ge(co)financierd. 4. Een model ter monitoring en permanente controle van geluid en slagschaduw, waarbij alle betrokkenen toegang tot de meetgegevens hebben. <p>De initiatiefnemer heeft verder in gesprekken met Leefbaar Reeth en de dorpsverenigingen van Oosterhout en Ressen en in artikelen in o.a. dorps- en wijkbladen van Oosterhout en Nijmegen-Noord gevraagd om suggesties van bewoners aangaande de compensatie. Omwonenden zullen worden betrokken in de</p>	

	definitieve besluitvorming door Stichting Wiek-II over de compensatie die zal worden aangeboden.	
Reclamant vraagt zich af of het windpark geen negatieve c.q. remmende invloed heeft op de werving resp. vestiging van potentiële bedrijven op bedrijventerrein de Griff. Reclamant vraagt zich af of bovengenoemde en mogelijke nog andere gelijksoortige (risico)aspecten in voldoende mate meegewogen zijn bij het tot stand komen van het BP Windturbines	Het bestemmingsplan voor de Griff is nog niet opgestart. In de raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong is op 26 februari 2014 (in het kader van de Langetermijn agenda) wel de voortgang in de procedure gemeld. Daarbij is aangegeven dat in het 2 ^e deel van 2014 een zogenaamd ambitiedocument voor het bedrijventerrein 'De Griff' de raad zal worden voorgelegd, wat zal worden gevolgd door een concreet bestemmingsplan in 2015. Verder biedt de realisatie van windturbines t.z.t kansen voor de vestiging van "groene" bedrijven op de Griff.	
In paragraaf 4.4.3 wordt terecht opgemerkt dat "...het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidsklimaat.." Het is de vraag of het cumulatieve geluidsniveau nog onder het geluidsplafond blijft en/of het geluidsniveau van windturbines juist opvalt tijdens 'geluidsluwe' momenten van een etmaal (in de avond/nachtelijke uren). Hierbij wijst reclamant bijvoorbeeld op laagfrequent geluid.	In het MER is aandacht besteed aan (cumulatie van) geluid. Specifiek gaat het om bijlage 6 van het MER, waarin uitgelegd wordt wat wel en wat niet tot cumulatie van geluid leidt en wat de cumulatieve geluidbelasting is. Het geluidonderzoek is uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010. De bijdrage van het windpark aan de cumulatieve hinderscore is ten hoogste circa 3 dB bij twee toetspunten, bij de andere toetspunten is het 1 dB of minder. Het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten. Er bestaat geen norm voor cumulatief geluid, wel voor alleen het windturbinegeluid, namelijk $L_{den} = 47$ dB en $L_{night} = 41$ dB. De norm van $L_{den} = 47$ dB is het tijdgewogen gemiddelde van: - Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag L_{day} ; - Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond L_{even} vermeerderd met 5 dB; - Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht L_{night} vermeerderd met 10 dB. Er is gekozen voor deze weging om recht te doen aan de omstandigheden. 's Avonds en 's nachts zijn mensen vaker in rust, is het omgevingsgeluid minder, maar waait het vaak harder. Daarom wegen de avond en de nachtperiode zwaarder mee dan de dagperiode. Bovendien is er een afzonderlijke norm opgenomen voor de nachtperiode om slaapverstoring te voorkomen: $L_{night} = 41$ dB. Dit is het jaargemiddelde geluidniveau in de nachtperiode. Laagfrequent geluid (LFG) is ook in het onderzoek opgenomen. Laagfrequent geluid blijft binnen de (niet in Nederland geldende) Deense norm. De Nederlandse $47 L_{den} / 41 L_{night}$ normen geven bescherming tegen LFG die goed vergelijkbaar is met de Deense norm (zie onder andere factsheet RIVM, LFG van 3 juni 2013).	

Reclamant vraagt zich af of er specifieke opmerkingen of vragen van de Raad zijn geweest over dit bestemmingsplan en zo ja welke.	Het bestemmingsplan Buitengebied Valburg -16 (Windturbines A15) moet ter vaststelling nog worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Het is althans nog niet (gedetailleerd) voor besproken met de raad. In de raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong is op 26 februari 2014 (in het kader van de Langetermijn agenda) wel de voortgang in de procedure gemeld, waarmee is ingestemd.	
---	---	--

31. Vereniging Dorpsbelangen Ressen, p/a Woerdsestraat 4, 6684 DL Ressen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamanten wijzen op gebrekkige communicatie. De gemeentelijke informatiebijeenkomst (Lent, 17 april 2014) is pas last-minute aangekondigd. Dat er geen gemeentelijke bijeenkomst in de Ressen of Oosterhout is georganiseerd vinden reclamanten een gemiste kans. Dit is een reden temeer om niet te kiezen voor een versnelde procedure volgens de Crisis & Herstel wet, maar alsnog een zorgvuldige en adequate informatievoorziening te organiseren.	<p>Vooraf: Reclamant heeft binnen de wettelijke termijn alleen een elektronische zienswijze ingediend. Gemeente Nijmegen heeft de elektronische weg niet opengesteld voor het indienen van zienswijzen. Reclamant is daarom verzocht vóór 2 juni 2014 de zienswijze analoog in te sturen naar de gemeenteraad. Daaraan is door reclamant voldaan.</p> <p>De gemeente heeft voldaan aan de wettelijke vereisten wat betreft de informatievoorziening. Overigens heeft op 13 februari 2014 ook een informatieavond over de windturbines plaatsgevonden in Dorpshuis de Schakel te Oosterhout (Gelderland).</p> <p>In het nieuwe coalitieakkoord wordt gestreefd naar 10% extra energiebesparing in 2018 ten opzichte van het niveau in 2014. Het nieuwe coalitieakkoord houdt onverkort vast aan het realiseren van windmolens aan de A15. Bewoners van Nijmegen kunnen eventueel meeprofiteren van deze duurzame stroomopwekking door te participeren in lokale energiecorporaties.</p> <p>Het gegeven dat dit initiatief onder de Crisis- en Herstelwet valt, houdt overigens verband met het feit dat het rijk dit soort duurzaamheids projecten onder deze wet heeft laten vallen (zie Bijlage 1, categorie 1.2., Crisis en Herstelwet). Anders dan het project Nijmegen Waalfront (zie bijlage II, nummer 8, Crisis – en Herstelwet) heeft gemeente Nijmegen dit project niet zelf voorgedragen om in aanmerking te komen voor de Crisis –en Herstelwet.</p>	
De Rijksdienst voor cultureel erfgoed adviseert een afstand van 1800-2000 meter tussen een windpark en een beschermd dorpsgezicht aan te houden. Reclamant vraagt zich af of bij de realisatie van het windpark alsnog rekening gehouden worden met dit advies van de Rijksdienst voor cultureel erfgoed ten aanzien van beschermd dorpsgezicht Ressen.	De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert in algemene zin een afstand van 1.800 tot 2.000 meter tussen beschermde gezichten en initiatieven voor windenergie. Echter, aangezien in de Structuurvisie Windenergie op land van het Rijk op dit punt geen norm is vastgelegd, is dit een vrijblijvend advies. In deze specifieke situatie zal, mede door de vrij hoge beplantingen binnen het beschermde gezicht en door het feit dat Ressen in het verlengde van de lijnopstelling ligt, de visuele impact op het beschermde dorpsgezicht gering zijn. Het gaat hierbij dan om de beleving van de windturbines vanuit het beschermd gezicht (dus binnen de contouren daarvan).	

<p>In Ressen is door een cumulatie van geluid, afkomstig uit diverse bronnen van weg- en railverkeer, het geluidsniveau al te hoog. Voor het onderhavige plan is onvoldoende onderzocht of geluidsplafonds voor woningen (verder) overschreden gaan worden.</p>	<p>In het MER is aandacht besteed aan (cumulatie van) geluid. Specifiek gaat het om bijlage 6 van het MER, waarin uitgelegd wordt wat wel en wat niet tot cumulatie van geluid leidt en wat de cumulatieve geluidbelasting is. Het geluidonderzoek is uitgevoerd conform het Reken- en meetvoorschrift windturbines, Staatscourant nr 19592, 23 december 2010. De bijdrage van het windpark aan de cumulatieve hinderscore is ten hoogste circa 3 dB bij twee toetspunten, bij de andere toetspunten is het 1 dB of minder. Het weg- en railverkeerslawaai bepaalt in hoge mate het geluidklimaat op de toetspunten. Er bestaat geen norm voor cumulatief geluid, wel voor alleen het windturbinegeluid, namelijk $L_{den} = 47$ dB en $L_{night} = 41$ dB.</p> <p>De norm van $L_{den} = 47$ dB is het tijdgewogen gemiddelde van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het jaargemiddelde geluidniveau in de dag L_{day}; - Het jaargemiddelde geluidniveau in de avond L_{even} vermeerderd met 5 dB; - Het jaargemiddelde geluidniveau in de nacht L_{night} vermeerderd met 10 dB. <p>Er is gekozen voor deze weging om recht te doen aan de omstandigheden. 's Avonds en 's nachts zijn mensen vaker in rust, is het omgevingsgeluid minder, maar waait het vaak harder. Daarom wegen de avond en de nachtperiode zwaarder mee dan de dagperiode. Bovendien is er een afzonderlijke norm opgenomen voor de nachtperiode om slaapverstoring te voorkomen: $L_{night} = 41$ dB. Dit is het jaargemiddelde geluidniveau in de nachtperiode.</p>	
<p>Reclamanten bepleiten gelijktijdige ontwikkeling van voorliggend bestemmingsplan met het bestemmingsplan voor bedrijventerrein de Grift. De afstemming is voor bewoners van burgerwoningen in dit gebied enerzijds vereiste omdat dan een integraal beeld van hun woon- en leefomgeving ontstaat. Anderzijds is deze nodig voor een evenwichtige ontwikkeling van het bedrijventerrein (volgens reclamant heeft de plaatsing windturbines directe invloed).</p>	<p>In het ontwikkelingsbeeld Waalsprong is de realisatie van de volgende fase (nabij het pand van reclamanten) van bedrijventerrein de Grift voorzien in de periode 2013-2016. Het bestemmingsplan voor de Grift is nog niet opgestart. Op 26 februari 2014 is in de raadscommissie Grondexploitatie Waalsprong (i.h.k.v. van de Langetermijn agenda) wel de voortgang in de procedure gemeld. Daarbij is aangegeven dat in het 2° deel van 2014 een zogenaamd ambitedocument voor het bedrijventerrein 'De Grift' de raad zal worden voorgelegd, wat zal worden gevolgd door een concreet bestemmingsplan in 2015.</p>	

32. Bewoners/eigenaren, Stationsweg 20, 6515 Ad Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant vreest geluidsoverlast en horizonvervuiling te zullen ondervinden.	De gemeente dient haar besluiten te baseren op normen die vast zijn gelegd in wet- en regelgeving. Dat neemt echter niet weg dat hinder een individuele beleving is die	

	niet afhankelijk is van de norm. Wij baseren ons besluit op normen, met het MER hebben we de effecten zo transparant mogelijk in beeld gebracht en getoetst aan die normen. De gemeente Nijmegen beseft dat er effecten optreden, maar deze bevinden zich binnen de normen en de gemeente vindt de effecten acceptabel.	
Reclamant wijst om waardedaling van zijn woning.	De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag. Er is geen significante relatie tussen waardedaling en windturbines aangetoond in onderzoeken, zie bijvoorbeeld http://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/financien/woz .	
Reclamant wekt zelf groene stroom op en is hier niet principieel tegen. Zijn omgeving heeft op geen enkele wijze overlast van het via zonnepanelen opwekken van groene stroom.	Naast energiebesparing, zet gemeente Nijmegen in op alle manieren van duurzame energie-opwek. Er is al langjarig sprake van stimuleringsmaatregelen voor zonne-energie waar in de regel geen planologische procedures voor doorlopen hoeven worden omdat PV-panelen in nagenoeg alle gevallen gebouw gebonden zijn. Zonnepanelen alleen is niet voldoende om in 2045 energieneutraal te zijn, ook windenergie en restwarmtebenutting zijn noodzakelijk om in te zetten om de doelstelling te behalen.	
Reclamant is faliekant tegenstander van hen die, ten koste van zijn directe leefomgeving, onder de vlag van het opwekken van groene energie, geld willen verdienen.	De gemeente heeft gekozen voor een samenwerking met een burgerinitiatief, WindpowerNijmegen. De financiële revenuen van het windproject worden verdeeld over de participanten en geven een impuls aan de lokale economie en dragen bij aan vergroten van het draagvlak. Naast financiële revenuen uit de participatie wordt via een lokaal energiebedrijf de opgewekte duurzame elektriciteit aangeboden aan participanten en aan zo mogelijk andere regionale afnemers van elektriciteit.	
Er vindt een scheve verdeling van kosten en baten plaats, aldus reclamant. De financiële baten van windenergie komen ten goede aan energiebedrijven, agrariërs en andere initiatiefnemers, terwijl de inwoners van het gebied de lasten moeten dragen.	Reclamant heeft een punt indien er in een traditionele organisatiestructuur van een windpark zou worden gewerkt. Echter de gemeente Nijmegen heeft gekozen voor een samenwerking met een burgerinitiatief, WindpowerNijmegen. In samenspraak met deze coöperatie wordt het project vormgegeven. Doel van dit burgerinitiatief is om het volledige eigendom in het project te verwerven met als gevolg dat het eigendom dus niet in handen komt van energiebedrijven of institutionele beleggers. Middels de gekozen structuur van WindpowerNijmegen, is de mogelijkheid gecreëerd om het eigendom in het windproject onder te brengen bij een coöperatie van inwoners en MKB uit de regio Nijmegen en Overbetuwe. Bij gebleken succes (= voldoende leden) zal de coöperatie de enige eigenaar van het windpark worden. De financiële revenuen van het windpark worden verdeeld over de participanten en geven een impuls aan de lokale economie en dragen bij aan vergroten van het draagvlak. Een deel van de revenuen kan worden gereserveerd voor de direct	

	omwonenden (zie antwoord 4 bij reclamanten nr. 3). Op deze manier kunnen de revenuen uit het project ten goede komen aan de participanten uit de regio en omwonenden. Zo kunnen omwonenden behalve de lasten ook de lusten van het project ondervinden. Naast financiële revenuen uit de participatie zal de opgewekte duurzame elektriciteit worden aangeboden aan participanten en zo mogelijk andere regionale afnemers van elektriciteit.	
Of er nu wel of niet compensatie komt, het is geheel onmogelijk in te schatten wat de gevolgen zijn voor de courantheid van zijn woning.	De gemeente bestrijdt dat er sprake is van schade. Het staat reclamant desalniettemin vrij een planschadeverzoek in te dienen. Het staat reclamant ook vrij bezwaar te maken tegen de WOZ aanslag.	
In het buitenland zijn discussies gaande over het plaatsen van windturbines op afstanden van minimaal 500 en zelfs 3000 meter vanaf woningen. De woning van reclamant bevindt zich ver binnen deze afstand.	Voor de beoordeling van de turbines is gebruik gemaakt van de in Nederland geldende regelgeving. Er is in Nederland geen regelgeving in de maak waarbij afstanden zoals de reclamant deze noemt, voorgeschreven worden.	
Reclamant stelt – vooruitlopend op eventuele Europese regelgeving - de gemeente Nijmegen verantwoordelijk en aansprakelijk voor de eventuele overlast en schade.	Zoals eerder aangegeven dient de gemeente haar besluiten te baseren op normen die vast zijn gelegd in wet- en regelgeving. Dat neemt echter niet weg dat hinder een individuele beleving is die niet afhankelijk is van de norm. Wij baseren ons besluit op normen, met het MER hebben we de effecten zo transparant mogelijk in beeld gebracht en getoetst aan die normen.	

33. B, Korenmarkt 4, 6511 VT Nijmegen	Reactie	Gevolgen voor bestemmingsplan
Reclamant vindt de ontwikkeling van een windpark Nijmegen-Betuwe een prima initiatief, met name ook omdat het opgestart wordt vanuit de inwoners van de streek.	Uw zienswijze is buiten de wettelijke termijn ingediend. Evengoed waarderen wij u steunbetuiging.	
Het park geeft een flinke impuls aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente. Het levert straks veel lokale energie en dat kan weer een stimulans vormen voor de burgers om ook zelf energie te gaan opwekken d.m.v. PV-panelen.		
Met het park worden we onafhankelijker van de grote energiemaatschappijen die nu nog veel gas inkopen in Rusland.		
Reclamant is ook een voorstander van compensatie van buurtbewoners.		

Structuurvisie Nijmegen 2013, partiële herziening Windturbines A-15 Nijmegen

De Structuurvisie wordt op het onderdeel windenergie herzien. De volgende passages uit de Structuurvisie Nijmegen 2013 worden vervangen en of toegevoegd.

Toevoeging van passage op blz 2, onder 1.4:

Partiële herziening

De Structuurvisie Nijmegen is in december 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. De structuurvisie is in 2014 op het onderdeel windturbines herzien. Vandaar dat er gesproken wordt over 'partiële herziening' van de structuurvisie. De inhoud van de structuurvisie is hetzelfde gebleven, alleen op het onderdeel windturbines is nu een koppeling gemaakt met de Plan MER windpark A15 Nijmegen/Overbetuwe. De MER is als onderlegger gebruikt voor de structuurvisie. Zie blz. 31.

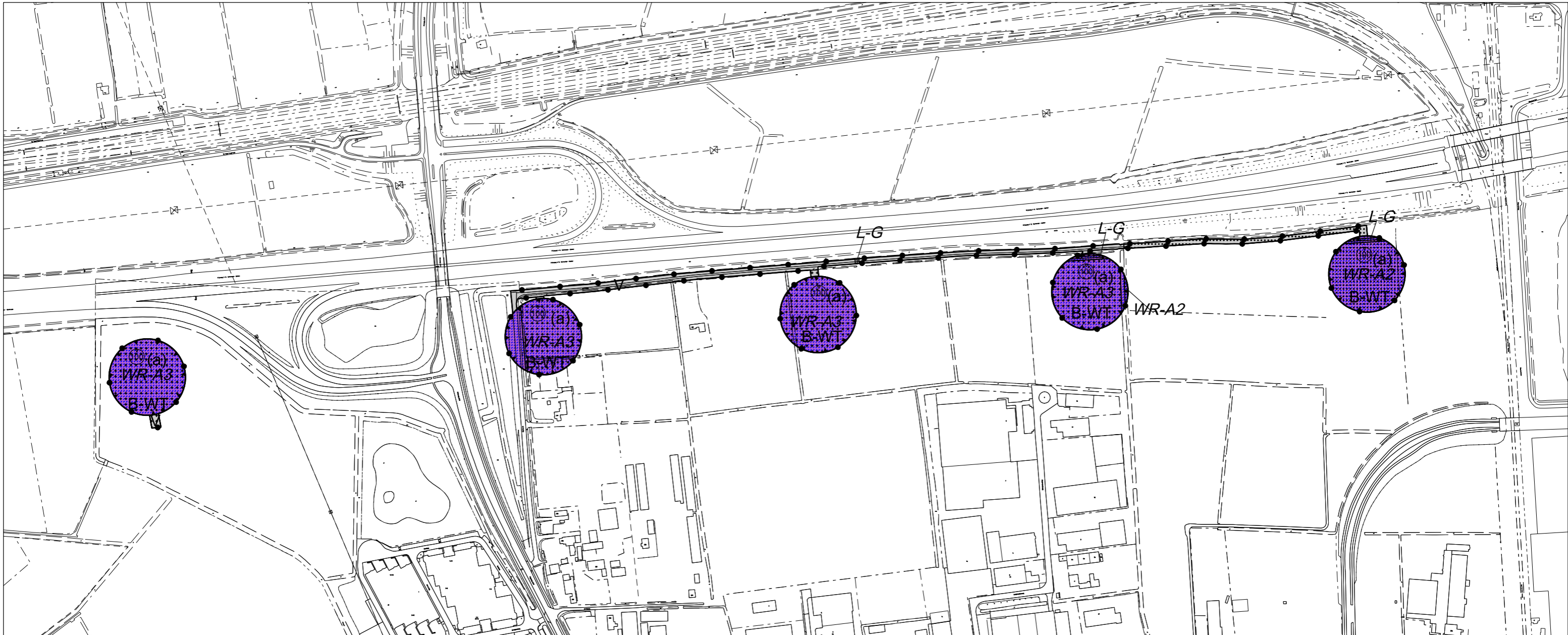
Toevoeging van passage op blz 31 onder Energietransitie na 2^e alinea

In artikel 7.2a, van de Wet Milieubeheer staat dat een (Plan-) Mer plicht voor een Structuurvisie aan de orde kan zijn. Deze plicht heeft te maken met "kaderstelling". De structuurvisie kan namelijk een kader vormen voor de vaststelling van bestemmingsplannen waarin MER-plichtige besluiten worden genomen. In dit geval gaat het om het bestemmingsplan Windturbines A15 van de gemeente Nijmegen.

Daarom is ten behoeve van deze Structuurvisie de (Plan-) MER windpark A15 Nijmegen/Overbetuwe opgesteld. De potentiële locaties voor windenergie in Nijmegen zijn in het MER onderbouwd en op een kaart gepresenteerd en op effecten met elkaar vergeleken..

Wanneer de locatie A15 vergeleken wordt met de andere potentiële locaties in de gemeente Nijmegen blijkt ook dat het een relatief geschikte locatie betreft ten opzichte van de andere locaties. Teneinde de doelstellingen op het gebied van windenergie van zowel de gemeente Nijmegen, de gemeente Overbetuwe, als ook van de provincie Gelderland, te kunnen halen is het ontwikkelen van de locatie gewenst. Voor de locatie aan de A15 zijn twee alternatieven onderzocht en getoetst op milieueffecten. Tevens is een voorkeursvariant bepaald.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de varianten en de conclusies van de MER, verwijzen wij naar het hoofdrapport MER windpark A15 Nijmegen/Overbetuwe.

Legenda

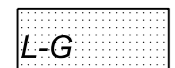
 Plangebied

Bestemmingen

 Bedrijf - Windturbine

 Verkeer

Dubbelbestemmingen

 Leiding - Gas

 Waarde - Archeologie 2

 Waarde - Archeologie 3

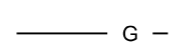
Aanduidingen

 veiligheidszone - windturbine

 agrarisch

 bouwvlak

 maximum bouwhoogte (m)

 hartlijn leiding - gas

Algemeen

 Ondergrond bestaande bebouwing
GBK 2013-12-16

0 50 100 150 200 250

ter visielegging m.i.v. dd:
vaststelling door Raad dd:
Raad van State nr:
dd:
nr:

Gemeente Nijmegen

bestemmingsplan

Buitengebied Valburg - 16

(Windturbines A15)

datum: 18-08-2014
schaal: 1:5000 A3
nummer: 464521
bestand: NL.IMRO.0268.BP144W16-VG01

